

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Chorzów w 2024 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie

PSSE Chorzów

Ocena Stanu Bezpieczeństwa Sanitarnego Miasta Chorzów w 2024 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie

Spis treści

1.	Informacje ogólne	6
2.	Sekcja Epidemiologii – sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie	6
2.1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	8
2.1.1.	Choroby przenoszone drogą pokarmową	8
2.1.2.	Choroby wieku dziecięcego	9
2.1.3.	Choroby wektorowe	10
2.1.4.	Wirusowe zapalenie wątroby	10
2.1.5.	Choroby przenoszone drogą płciową	11
2.1.7.	Choroby środowiskowe	12
2.1.8.	Grypa, COVID-19, RSV	12
2.1.10	Gruźlica	13
2.2.	Ogniska epidemiczne	13
2.3.	Program Eradykacji Poliomyelitis i Eliminacji Odry/Różyczki	14
2.4.	Szczepienia ochronne	15
2.4.1.	Szczepienia ochronne	15
2.4.2.	Szczepienia obowiązkowe	15
2.4.3.	Szczepienia zalecane	17
2.4.4.	Kontrole w zakresie szczepień ochronnych	18
2.4.5.	Niepożądane Odczyny Poszczepienne	18
2.5.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	19
2.5.1.	Stan sanitarny szpitali	19
2.5.2.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne	21
2.5.3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	22
2.5.4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych	23
2.5.5.	Inne obiekty	24

2.6.	Akcje deratyzacyjne	24
2.7.	Interwencje	25
2.7.1.	Dotyczące podmiotów leczniczych.....	25
2.7.2.	Dotyczące obecności gryzoni.....	25
2.7.3.	Dotyczące obecności insektów i gołębi	25
3.	Sekcja Higieny Żywności i Żywienia	26
3.1.	Charakterystyka obiektów nadzorowanych.....	26
3.2.	Ocena stanu sanitarnego- ogólna.....	26
3.3.	Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa.....	27
3.3.1.	Zakłady produkcji żywności	27
3.3.2.	Zakłady obrotu żywnością	27
3.3.3.	Zakłady żywienia zbiorowego	28
3.4.	Ocena transportu żywności.....	28
3.5.	Nadzór nad importem/eksportem	28
3.6.	Akcja MARKETY	29
3.7	Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja BŻ.....	29
3.7.1.	Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych.....	29
3.7.2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.	29
3.8	Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja BŻ	30
3.9.	Skargi i interwencje/Sekcja BŻ.....	30
3.10.	Ocena i wnioski końcowe/Sekcja BŻ	30
4.	Sekcja Higieny Komunalnej/ Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HK	31
4.1.	Podmioty lecznicze.....	32
4.2.	Ustępy publiczne i ogólnodostępne	33
4.3.	Pływalnie kryte i odkryte	34
4.4.	Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej	34
4.5.	Placówki zapewniające całodobową opiekę.....	35
4.6.	Noclegownie i domy dla bezdomnych.....	36
4.7.	Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe	36
4.7.1.	Hotele	36
4.7.2.	Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie	36
4.8.	Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług	37
4.8.1.	Zakłady fryzjerskie.....	37
4.8.2.	Zakłady kosmetyczne	38
4.8.3.	Zakłady tatuażu	40
4.8.4.	Zakłady odnowy biologicznej	40
4.8.5.	Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług.....	41

4.9.	Dworce, stacje kolejowe	42
4.10.	Tereny rekreacyjne	43
4.11.	Cmentarze	43
4.12.	Domy przedpogrzebowe	43
4.13.	Inne obiekty	44
4.13.1.	Apteki	44
4.13.2.	Obiekty sportowe	45
4.13.3.	Pralnie, punkty przyjęć odzieży do prania, magle	45
4.13.4.	Przystanki kolejowe	46
4.13.5.	Przystanki autobusowe	46
4.13.6.	Pozostałe obiekty	46
4.14.	Stan sanitarny środków transportu	47
4.14.1.	Środki transportu do przewozu chorych	47
4.14.2.	Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków	47
4.14.3.	Środki transportu do przewozu bielizny	47
4.14.4.	Inne kontrolowane środki transportu	47
4.15.	Interwencje	47
4.16.	Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi	52
4.17.	Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami	52
4.18.	Ocena jakości sanitarnej wody	52
4.18.1.	Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi	52
4.18.2.	Ciepła woda użytkowa	54
4.18.3.	Woda na pływalniach	58
5.	Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami	59
5.1.	Nadzór bieżący nad zakładami pracy.	59
5.2.	Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.	63
5.3.	Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.	64
5.4	Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami	64
5.5	Nadzór nad produktami biobójczymi	66
5.6	Nadzór nad detergentami	66
5.7	Nadzór nad prekursorami narkotyków	67
5.8	Nadzór nad produktami kosmetycznymi	67
5.9	Choroby zawodowe	69
5.10	Promocja Zdrowia	69
5.11	Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	71
6.	Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży	72
6.1	Nadzór nad obiektami/NS-HD	72
6.1.1.	Żłobki i kluby dziecięce	73

6.1.2 Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego	73
6.1.3 Szkoły.....	74
6.1.4 Szkoły wyższe	75
6.1.5 Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży	75
6.2 Podsumowanie/NS-HD	75
7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	76
7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.....	77
7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych	77
7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych	78
7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych	79
8. Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej	82
8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.	82
8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.....	83
8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.	84
8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.	84
8.5. Działania w mediach społecznościowych, X, Facebook, Instagram oraz stronie internetowej.	85

Spis tabel:

Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2022-2024.....	59
Tabela 2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2022-2024	59
Tabela 3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2022-2024	60
Tabela 4 Liczba wydanych decyzji w latach 2022-2024	61
Tabela 5 Tabela wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2022-2024	69

Spis rysunków:

Rysunek 1 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Chorzowa.....	16
Rysunek 2 Liczba dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne na terenie Chorzowa 2020--2024.....	17
Rysunek 3 Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2024	19
Rysunek 4 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2021-2024	32
Rysunek 5 Rodzaje wniesionych interwencji w 2024 roku	48
Rysunek 6 Zasadność interwencji w latach 2021-2024.....	48
Rysunek 7 Liczba pobranych próbek wody w latach 2023-2024	53
Rysunek 8 Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2023-2024.....	55
Rysunek 9 Dane porównawcze za lata 2022-2024	62
Rysunek 10 Opinie dotyczące projektów – udział poszczególnych obiektów.....	78
Rysunek 11 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie.....	80
Rysunek 12 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2020 – 2024	80
Rysunek 13 Ilość odbiorów w latach 2021 – 2024 dla wybranych rodzajów obiektów.....	81

Spis zdjęć:

Zdjęcie 1 Bakterie i zarazki na warzywach	9
Zdjęcie 2 Wysypka na ciele dziecka	9
Zdjęcie 3 Znak ostrzegawczy w lesie	10
Zdjęcie 4 Wynik testu pozytywnego grypy A/B	12
Zdjęcie 5 Szczur	24
Zdjęcie 6 Dezynfekcja	25
Zdjęcie 7 Festyn w Skansenie	84
Zdjęcie 8 Uroczyste wręczenie nagród w Dużej Sali Posiedzeń UM Chorzów	85
Zdjęcie 9 Praca konkursowa I miejsce	85
Zdjęcie 10 Praca konkursowa -II miejsce	86
Zdjęcie 11 praca konkursowa - III miejsce	86
Zdjęcie 12 Akcja na terenie uniwersytetu WSB Merito w Chorzowie	87
Zdjęcie 13 Testowanie w kierunku wirusa HIV/HCV	87
Zdjęcie 14 Stanowisko PSSE w Chorzowie podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie	88
Zdjęcie 15 Rodzice podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie	88
Zdjęcie 16 Plakat "Dobra postawa to ważna sprawa!"	89
Zdjęcie 17 Ulotka pt. "Zalecenia dobrego żywienia"	89
Zdjęcie 18 Ulotka pt. "Jak wpierać swoją odporność"	90

1. Informacje ogólne

Miasto na prawach powiatu, położone w południowej Polsce, na Płaskowyżu Bytomsko – Katowickim będącym częścią Wyżyny Śląskiej, na terenie Górnego Śląska, na obszarze obejmującym Górnośląski Okręg Przemysłowy. Sąsiaduje z Katowicami, Rudą Śląską, Bytomiem, Piekarami Śląskimi, Siemianowicami i Świętochłowicami. Przez miasto przepływa potok Rawa. Dzielnicami Chorzowa są:

- ✓ Centrum,
- ✓ Chorzów II,
- ✓ Chorzów Stary,
- ✓ Chorzów Batory.

Miasto Chorzów zajmuje powierzchnię 33,20 km². W roku 2024 zamieszkiwało je 100 012 osób.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie (zwany dalej również: PPIS w Chorzowie) sprawuje nadzór sanitarny na obszarze miast: Chorzów i Świętochłowice o łącznym obszarze powierzchni: - 46,51 km². PPIS w Chorzowie obejmuje swoim nadzorem ludność

w liczbie 145 227 osób, w tym dzieci i młodzież objęta PSO – 24 848 osób.

2. Sekcja Epidemiologii – sytuacja epidemiologiczna na nadzorowanym terenie

W 2024 roku Sekcja Epidemiologii Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie prowadziła działania związane z zapobieganiem oraz zwalczaniem chorób zakaźnych, zakażeń oraz zatruc u ludzi, przeprowadzała wywiady epidemiologiczne z osobami chorymi i zakażonymi, prowadziła monitoring bieżącej sytuacji epidemicznej, prowadziła statystyki oraz realizowała sprawozdawczość w tym zakresie. Kontynuowano nadzór nad wykonawstwem szczepień ochronnych przewidzianych obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych oraz gospodarką preparatami szczepionkowymi. Podejmowano działania w ramach zgłaszanych przez mieszkańców interwencji. Prowadzono nadzór nad zakładami lecznictwa w zakresie oceny stanu sanitarnego, opracowania, oceny stopnia wdrożenia i realizacji procedur zapobiegających zakażeniom szpitalnym, prawidłowości działań Komitetów i Zespołów Kontroli Zakażeń Szpitalnych, w tym współpracy w zakresie występujących zakażeń i chorób zakaźnych.

Na bieżąco śledzona była sytuacja epidemiologiczna w powiecie, ze szczególną uwagą ukierunkowaną na rozwój wydarzeń dotyczących poziomu i transmisji zakażeń. Cyfrową obsługę procesów związanych z epidemiologią wspierało szereg systemów teleinformatycznych, w tym m.in. System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS), EpiBaza, System Rejestracji Wywiadów Epidemiologicznych (SRWE), Rejestr Ognisk Epidemicznych (ROE), Elektroniczny Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS). Do SEPIS na bieżąco wprowadzono przesyłane przez nadzorowane obiekty miesięczne sprawozdania o bieżącej sytuacji epidemiologicznej szpitala. W roku 2024 SEPIS rozbudowany został o kolejne funkcjonalności, tj. moduł Sprawozdania ze szczepień. Od 1 lipca 2024 r. zreformowane zostało raportowanie obowiązkowych szczepień ochronnych. Zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Zdrowia

w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, wszystkie raporty i sprawozdania mają być składane wyłącznie drogą elektroniczną poprzez portal e-Sanepid.

Od 15 października 2024 r. kobiety w ciąży uzyskały możliwość bezpłatnego zaszczepienia się przeciw krztuścowi w schemacie jednodawkowym w przychodniach podstawowej opieki zdrowotnej (POZ). Szczepionka przeciw krztuścowi zalecana jest wszystkim kobietom w 27–36 tygodniu ciąży, a w uzasadnionych przypadkach zagrożenia przedwczesnym porodem – po ukończeniu 20. tygodnia ciąży.

Od września 2024r. zgodnie z poleceniem Głównego Inspektora Sanitarnego zaprzestano przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych w SEPIS oraz zaprzestano uzupełniania SEPIS o przesłane przez podmioty lecznicze niepożądane odczyny poszczepienne.

Podobnie jak w roku poprzednim kontynuowano raportowanie danych dotyczących liczby chorych na COVID-19, przebiegu ich zachorowania oraz zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2. Zebrane dane analizowane były pod kątem wystąpienia ognisk epidemicznych. Jednocześnie w ramach molekularnego nadzoru epidemiologicznego nad COVID-19 realizowano wytyczne Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Katowicach dotyczące pozyskiwania szczegółowych danych epidemiologicznych potrzebnych do identyfikacji genotypu wirusa SARS-CoV-2.

Od 1 września 2024 r., jako rozszerzenie bezpłatnych szczepień przeciw ludzkiemu wirusowi brodawczaka (HPV) dziewcząt i chłopców, poradnie POZ otrzymały możliwość realizacji szczepienia przeciwko HPV dzieci od 9 do 14 r.ż. również w szkołach podstawowych, w trybie wyjazdowym. Rozszerzenie programu bezpłatnych szczepień poprzedziły kontrole sanitarne gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach podstawowych.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii zintensyfikowali działania mające na celu wsparcie informacyjne i promocyjne programu. Udzielane było również wsparcie w zakresie nawiązania kontaktów pomiędzy Dyrektorami szkół deklarującymi chęć uczestnictwa w programie a przychodnią POZ realizującą szczepienia.

W związku z sytuacją powodziową, która wystąpiła w Polsce we wrześniu 2024r. Sekcja Epidemiologii podjęła szereg działań prewencyjnych celem zabezpieczenia zdrowia publicznego. Wzmociono m.in. nadzór nad punktami szczepień w zakresie zabezpieczenia zapasów szczepionek

w przypadku ewentualnych zalań. W związku z potencjalnym zagrożeniem epidemiologicznym do Wojewódzkiej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej raportowano informację o zachorowaniach na niektóre choroby zakaźne oraz o ogniska związane z powodzią.

Od czasu rozpoczęcia konfliktu zbrojnego na terenie Ukrainy PPIS w Chorzowie prowadzi czynny nadzór nad placówkami, które zadeklarowały możliwość zapewnienia miejsc pobytowych dla osób napływających z terenów objętych wojną.

Na dzień 31 grudnia 2024r. na terenie miasta Chorzów funkcjonowały 2 aktywne obiekty przeznaczone do zakwaterowania uchodźców (Kampus Uniwersytetu Śląskiego oraz lokal mieszkalny). Obiekty te deklarowały 20 miejsc do zakwaterowania osób pochodzących z Ukrainy. Na dzień 31 grudnia 2024 r. wszystkie miejsca pozostawały zajęte.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarnego w Chorzowie do dnia 30 kwietnia 2024r. prowadził wzmożony nadzór nad chorobami zakaźnymi rejestrowanymi wśród ww. grupy ludzi.

W roku 2024 kontynuowano współpracę z instytucjami, służbami oraz innymi podmiotami w zakresie realizowania ustawowych obowiązków Inspekcji.

2.1.Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych w mieście Chorzów była na bieżąco monitorowana przez PPIS w Chorzowie w ramach nadzoru, gromadzenia i analizowania informacji o:

- ✓ występowaniu zakażeń i chorób zakaźnych,
- ✓ biologicznych czynników chorobotwórczych,
- ✓ zgonów,
- ✓ ognisk epidemicznych, w tym ognisk zakażeń związanych z opieką zdrowotną,
- ✓ innych zdarzeń mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego.

Rejestracja zgłoszonych zachorowań odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny (NIZP-PZH) na potrzeby nadzoru epidemiologicznego.

Ogólne zasady stosowania definicji przypadków

Definicje przypadków zachorowań na choroby zakaźne mają na celu ujednolicenie zgłaszalności i zapewnienie porównywalności danych zbieranych w ramach nadzoru epidemiologicznego w Polsce oraz we Wspólnocie Europejskiej. Stosowanie tych definicji dotyczy przede wszystkim klasyfikowania i rejestracji zachorowań oraz sporządzania oficjalnych sprawozdań. W definicjach przyjęto trójstopniowy system kwalifikowania przypadków z następującymi poziomami rozpoznania:

- ✓ przypadek możliwy: obraz kliniczny wskazujący na rozpoznawaną chorobę bez spełnienia kryteriów przypadku potwierdzonego lub prawdopodobnego,
- ✓ przypadek prawdopodobny: typowy obraz kliniczny lub przypadek powiązany epidemiologicznie z przypadkiem potwierdzonym,
- ✓ przypadek potwierdzony: rozpoznanie na podstawie wyników badań laboratoryjnych.

Ogółem w roku 2024 w ramach sprawowanego nadzoru nad miastem Chorzów wykazano w sprawozdaniach o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażeniach i zatruciach – 3846 przypadków.

2.1.1.Choroby przenoszone drogą pokarmową

Zdjęcie 1 Bakterie i zarazki na warzywach

Salmonella

W roku 2024 wśród chorób przenoszonych drogą pokarmową zarejestrowano 21 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczkami *Salmonella*, z kolei w roku 2023 zarejestrowano 19 przypadków (wzrost o 2 przypadki) a także 1 przypadek posocznicy i 1 przypadek zakażenia pozajelitowego wywołanego pałeczkami *Salmonella*.

W przypadku zatruc pokarmowych 13 osób wymagało hospitalizacji.

Bakteryjne zakażenia jelitowe

W grupie bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym, podobnie jak w roku poprzednim było *Clostridioides difficile* - w roku 2024 zarejestrowano 119 przypadków a w roku 2023 zarejestrowano 115 przypadków (wzrost o 4 przypadki).

Wirusowe zakażenia jelitowe

W grupie wirusowych zakażeń jelitowych w roku 2024 głównie rejestrowano zakażenia wywołane przez rotawirusy – 54 przypadki, co w odniesieniu do roku 2023 stanowi wzrost o 8 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 46 przypadków); norowirusy – 35 przypadków, co stanowi wzrost o 20 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 15 przypadków); adenowirusy - 18 przypadków, co także stanowi wzrost o 5 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 13 przypadków).

Lamblioza (inaczej giardioza)

Jest jedną z chorób przenoszonych drogą pokarmową. Do zarażenia dochodzi poprzez picie skażonej wody oraz zjedzenie pokarmów, na których znajdują się cysty pierwotniaka *Giardia lamblia*. W roku 2024 nie zarejestrowano przypadku lambliozy, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek.

Listerioza

Jedna z chorób zakaźnych, zazwyczaj spowodowana spożyciem pokarmu zanieczyszczonego bakteriami *Listeria monocytogenes*, które występują w wodzie i glebie. Najczęściej choroba rozwija się po spożyciu niepasteryzowanych produktów mlecznych, niedokładnie umytych surowych owoców i warzyw, surowego mięsa, ryb, owoców morza.

W roku 2024 zarejestrowano 2 przypadki listeriozy, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek.

2.1.2. Choroby wieku dziecięcego

Zdjęcie 2 Wysypka na ciele dziecka

W grupie chorób wieku dziecięcego w roku 2024 zwiększyła się liczba zachorowań na świnkę (w odniesieniu do roku 2023 wzrost o 2 przypadki). Znacząco zmniejszyła się liczba zachorowań na ospę wietrzną – w roku 2024 zarejestrowano 321 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 1310 przypadków). Spadła również ilość zachorowań na płonicę – w roku 2024 zarejestrowano 161 przypadków (w roku 2023 zarejestrowano 168 przypadków).

2.1.3. Choroby wektorowe

Zdjęcie 3 Znak ostrzegawczy w lesie

Wektory to organizmy, które są przenosicielami pasożytów i patogenów (biologiczni pośrednicy = żywi przenosiciele = wektory chorób). Głównie są to stawonogi muchy, kleszcze, komary, wszy, pchły a także gryzonie.

W grupie chorób wektorowych w roku 2024 zarejestrowano 58 przypadków boreliozy (7 przypadków więcej niż w roku 2023), w tym 3 przypadki neuroboreliozy.

Ponadto w grupie chorób wektorowych zarejestrowano 1 przypadek gorączki denga. W roku 2023 nie rejestrowano zachorowań na ww. chorobę.

2.1.4. Wirusowe zapalenie wątroby

Wirusowe zapalenia wątroby to grupa chorób wątroby, w których przebiegu dochodzi do jej uszkodzenia – powstania zmian zapalno-martwiczych, a ich czynnikami sprawczymi są wirusy. Najczęściej występują: wirusowe zapalenie wątroby typu A, B i C. Wirus zapalenia wątroby typu A powoduje jedynie ostre wirusowe zapalenie wątroby, a B i C także przewlekłe. Wirusowemu zapaleniu wątroby mogą nie towarzyszyć żadne objawy lub występują tylko niewielkie dolegliwości – zmęczenie, złe samopoczucie. Zauważalne objawy, takie jak żółtaczka obserwuje się tylko u części pacjentów.

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W roku 2024 nie rejestrowano zachorowań na WZW A, natomiast w roku 2023 zarejestrowano 2 przypadki.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

Wśród zachorowań na WZW B w roku 2024 zarejestrowano 10 przypadków, w porównaniu do roku poprzedniego nastąpił spadek o 13 przypadków.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

W grupie zachorowań na WZW C zarejestrowano 6 przypadków w roku 2024. Dla porównania w roku 2023 zarejestrowano 14 przypadków.

Wirusowe zapalenie wątroby inne i nieokreślone

W tej grupie chorób zarejestrowano w roku 2024 1 zachorowanie, w roku 2023 nie rejestrowano ww. zachorowania.

2.1.5. Choroby przenoszone drogą płciową

Wśród chorób przenoszonych drogą płciową w roku 2024 zarejestrowano 10 przypadków zachorowań na kiłę (w roku 2023 zarejestrowano 11 przypadków kiły) i 1 przypadek zachorowania na rzeżączkę (w roku 2023 także zarejestrowano 1 przypadek).

W analizowanym okresie zarejestrowano 11 przypadków nowo wykrytych zakażeń HIV (w roku 2023 zarejestrowano 8 przypadków). Nie rejestrowano zachorowań na AIDS zarówno w roku 2024 jak i 2023.

2.1.6. Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b

W roku 2024 zarejestrowano 2 przypadki choroby meningokokowej przebiegające w postaci zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu i posocznicy. W roku 2023 nie zarejestrowano żadnego przypadku.

W przypadku choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae* w roku 2024 zarejestrowano 3 przypadki zachorowania przebiegające w postaci zapalenia płuc. W roku 2023 zarejestrowano 1 przypadek także przebiegający w postaci zapalenia płuc.

W przypadku inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2024 zarejestrowano 13 przypadków przebiegających w postaci posocznicy, 1 przypadek przebiegający w postaci zapalenia opon mózgowych i/lub mózgu oraz 9 przypadków przebiegających w postaci zapalenia płuc. Dla porównania w roku 2023 zarejestrowano 4 przypadki przebiegające w postaci posocznicy i 1 przypadek przebiegający w postaci zapalenia

opon mózgowych i/lub mózgu. Zapaleń płuc wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* w roku 2023 nie rejestrowano.

2.1.7. Choroby środowiskowe

Choroba środowiskowa jest bezpośrednio, w całości lub częściowo następstwem narażenia na czynniki środowiskowe. Zanieczyszczenia środowiska mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak choroby układu oddechowego, choroby serca i niektóre rodzaje nowotworów.

Legionelloza – to zakaźna choroba dróg oddechowych, wywołwana przez bakterię *Legionella pneumophila*. Do zakażenia może dojść w wyniku wdychania skażonych bakterią kropelek wody lub rzadziej w wyniku przypadkowego zachłyśnięcia się wodą zawierającą bakterie i dostania się jej do płuc.

W roku 2024 na terenie miasta Chorzów zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na Legionellozę – chorobę legionistów. W roku 2023 także zarejestrowano 1 przypadek Legionellozy.

2.1.8. Grypa, COVID-19, RSV

Zdjęcie 4 Wynik testu pozytywnego grypy A/B

Grypa to bardzo zaraźliwa choroba zakaźna, występująca corocznie, przebiegająca pod postacią ostrej infekcji układu oddechowego. Zakażenie szerzy się drogą kropelkową przez kontakt bezpośredni, także przez skażone przedmioty.

Na podstawie obwieszczenia Ministra Zdrowia z dnia 4 maja 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie zgłaszania podejrzeń i rozpoznań zakażeń, chorób zakaźnych oraz zgonów z ich powodu, w roku 2024 zarejestrowano 1209 przypadków zachorowań na grypę oraz 122 przypadki zachorowań na RSV potwierdzonych szybkim testem antygenowym. Ponadto w roku 2024 zarejestrowano 19 przypadków zachorowań na grypę potwierdzonych badaniami genetycznymi. Dla porównania w roku 2023 zarejestrowano 118 przypadków zachorowań na grypę oraz 23 przypadki zachorowań na RSV potwierdzonych szybkim testem antygenowym. Zachorowania na grypę potwierdzone badaniami genetycznymi w roku 2023 stanowiły 58 przypadków.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 25 zgonów z powodu zachorowania na gripę. Porównaniu z rokiem 2023 nastąpił wzrost o 19 zgonów.

Liczba zachorowań na Covid-19 w ciągu ostatniego roku zmalała. Na terenie Chorzowa w roku 2024 zarejestrowano 1171 przypadków potwierdzonych zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz 58 przypadków możliwych. Dla porównania w 2023 roku zarejestrowano 1404 przypadki potwierdzone oraz 255 przypadków możliwych.

Wśród mieszkańców Chorzowa odnotowano 11 zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2 (spadek o 1 zgon).

Przeprowadzono sekwencjonowanie wirusa SARS-CoV-2 u jednego mieszkańca miasta Chorzów, w wyniku czego wykryto wariant Omicron (wariant Omicron podtyp BA.2.86).

2.1.9 Krztusiec

Krztusiec jest ostrą chorobą zakaźną układu oddechowego o charakterze nawracającym, która jest wywoływana przez bakterie *Bordetella pertusis*. Zakażenie następuje głównie drogą kropelkową, co oznacza, że bakterie przenoszą się w powietrzu podczas kaszlu, mówienia lub kichania osoby chorej.

Zachorować można w każdym wieku, łącznie z okresem noworodkowym. Krztusiec stanowi największe zagrożenie dla noworodków (zwłaszcza wcześniaków) i niemowląt, ale u starszych dzieci, nastolatków i dorosłych choroba również jest uciążliwa.

Alarmujący wzrost zachorowań na krztusiec: rok 2024 był rekordowy pod względem ilości zachorowań na krztusiec. Wśród mieszkańców Chorzowa zarejestrowano 40 przypadków zachorowań (lata 2020-2023 bez zachorowań).

Szczepionka przeciwko krztuścowi chroni na 5-7 lat. Ostatnie szczepienie na krztusiec, które w Polsce są realizowane według kalendarza szczepień, jest w wieku 14 lat. Oznacza to, że efektywność szczepionki kończy się w momencie uzyskania dorosłości.

W celu utrzymania odporności zalecane jest również szczepienie przypominające osobom dorosłym co 10 lat (szczepionka Tdap).

2.1.10 Gruźlica

Gruźlica jest jedną z najstarszych, bakteryjnych chorób zakaźnych. Atakuje wszystkie narządy i tkanki, ze szczególną jednak predylekcją do układu oddechowego.

Gruźlica na całym świecie wciąż jest realnym problemem. W Polsce od połowy lat 50. ubiegłego stulecia wprowadzono obowiązkowe szczepienia przeciwko gruźlicy, dzięki którym udało się znacznie ograniczyć rozwój choroby.

W roku 2024 zarejestrowano 30 przypadków zachorowań na gruźlicę (w tym 6 zgonów), o 12 przypadków mniej niż w roku 2023.

2.2.Ogniska epidemiczne

W 2024 roku na terenie Chorzowa zarejestrowano 12 ognisk epidemicznych:

- ✓ 3 ogniska szpitalne

- 1 ognisko zakażeń szpitalnych w Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Truchana 7, obejmujące 4 oddziały, wywołane nieokreślonym czynnikiem,
- 1 ognisko zakażeń szpitalnych w Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Truchana 7 przy ul. Strzelców Bytomskich 11- Oddział Chorób Wewnętrznych - zakażenie szpitalne wywołane przez norowirus,
- 1 ognisko w Szpitalu Specjalistycznym w Oddziale Pulmonologii i Nowotworów Płuc wywołane koronawirusem SARS-CoV-2,
- ✓ 1 ognisko spowodowane wirusem grypy typu A wystąpiło w Domu Pomocy Społecznej Republika,
- ✓ 2 ogniska zarejestrowano w żłobkach na terenie Chorzowa (wywołane przez rotawirusy oraz pałeczki Salmonelli),
- ✓ 6 ognisk zarejestrowano jako ogniska domowe spowodowane przez rotawirusy, pałeczki Salmonelli, krztusiec oraz zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu).

2.3. Program Eradykacji Poliomyelitis i Eliminacji Odry/Różyczki

W ramach Światowego Programu Eradykacji Poliomyelitis Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Chorzowie w roku 2024 prowadziła bieżący nadzór epidemiologiczny nad ostrymi porażeniami wiotkimi (OPW). Nadzór epidemiologiczny przypadków ostrych porażen wiotkich zalecany przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) obejmował:

- ✓ zapalenia wielonerwowe w tym zespół Guillain – Barre,
- ✓ poprzeczne zapalenia rdzeni,
- ✓ neuropatie pourazowe,
- ✓ inne OPW

u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego.

Zgodnie z definicją przypadku ostrego porażenia wiotkiego przyjętą na potrzeby nadzoru, uznano, że jest to każde ostre porażenie, które występuje u dziecka w wieku poniżej 15 roku życia, włączając w to przypadki zespołu Guillain – Barre oraz poprzecznego zapalenia rdzenia.

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, OPW w tym: zespół Guillain-Barre u dzieci do 15 roku życia, poprzeczne zapalenie rdzenia, neuropatie pourazowe, inne OPW u dzieci w wieku poniżej 15 r.ż. z wyłączeniem izolowanego porażenia nerwu twarzowego, zachorowania podejrzanego o *poliomyelitis*, podlegają obowiązkowemu zgłoszeniu do Inspekcji Sanitarnej i hospitalizacji.

W roku 2024 nie rejestrowano przypadków ostrego porażenia wiotkiego na terenie miasta Chorzów.

Program Eliminacji Odry i Różyczki

Odra i różyczka odpowiadają cechom chorób możliwych do eliminacji. Rezerwuarem wirusów jest jedynie człowiek, po przebytych zakażeniach nie stwierdzono nosicielstwa wirusa, środowisko nie jest skażone tymi patogenami oraz istnieje skuteczny środek zapobiegawczy w postaci bezpiecznej szczepionki.

Konieczność różnicowania zakażeń wywołanych wirusami odry i różyczki oraz podobieństwa w zakresie możliwości ich eliminacji stały się podstawą włączenia obu tych wirusów do jednego programu WHO.

Strategia eliminacji odry obejmuje:

- ✓ Rejestrowanie i zgłaszanie podejrzeń przypadków odry i różyczki, zgodnie z wymaganiami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.
- ✓ Wprowadzenie potwierdzeń laboratoryjnych każdego podejrzenia o zachorowanie na odrę/różyczkę. Zgodnie z wymaganiami, badaniem potwierdzającym jest wykrycie w surowicy chorego swoistych dla wirusa przeciwciał w klasie IgM lub wykrycie materiału genetycznego wirusa w próbce od pacjenta.
- ✓ Ustalenie szczepów krążących na danym terenie i klasyfikacja przypadków zachorowań na odrę/różyczkę jako wywołanych szczepem rodzimym, względnie szczepem zawleczonym. Wymaga to zastosowania metod izolacji tych wirusów w systemie hodowli komórkowych lub wykrycie ich genomów w materiale klinicznym, a następnie ich genotypowania. Za szczep rodzimy przyjmuje się taki szczep, który krąży na danym terenie powyżej 12 miesięcy.

Na terenie Chorzowa w roku 2024 objęto badaniami 1 mieszkańca w ramach programu eliminacji odry i różyczki – badania przeprowadzone w Narodowym Instytucie Zdrowia Publicznego – Państwowego Zakładu Higieny (NIZP-PZH) w Warszawie nie potwierdziły obecności wirusa różyczki i odry.

2.4. Szczepienia ochronne

2.4.1. Szczepienia ochronne

W 2024 roku na terenie miasta Chorzów sprawowano nadzór nad 30 punktami szczepień. Obowiązkowe szczepienia ochronne dzieci i młodzieży od 0-19 r. ż. wykonywane były w 19 poradniach dziecięcych i 1 oddziale noworodkowym.

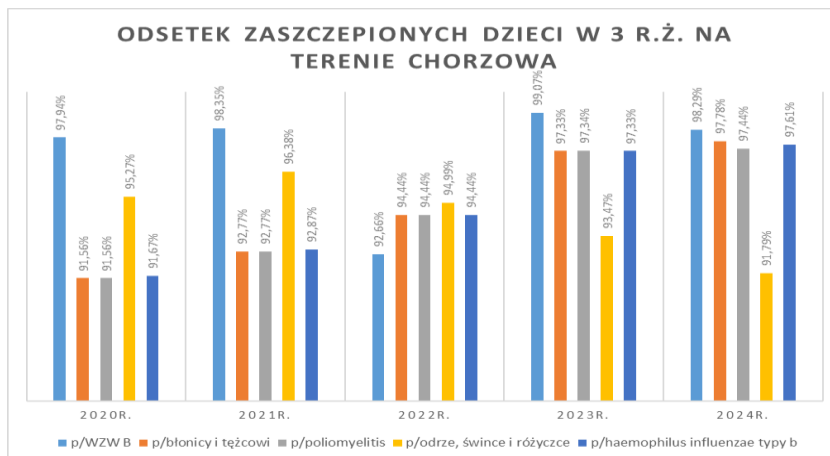
U świadczeniodawców zlokalizowanych na terenie Chorzowa znajdowało się łącznie 16 594 karty uodpornienia (stan na dzień 31 grudnia 2024r.).

W zakresie wykonywanych zadań Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne przygotowują zamówienia na preparaty szczepionkowe służące do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych. Do obowiązków wynikających z nadzoru nad szczepieniami ochronnymi należy także przechowywanie i dystrybucja szczepionek do podmiotów leczniczych.

2.4.2. Szczepienia obowiązkowe

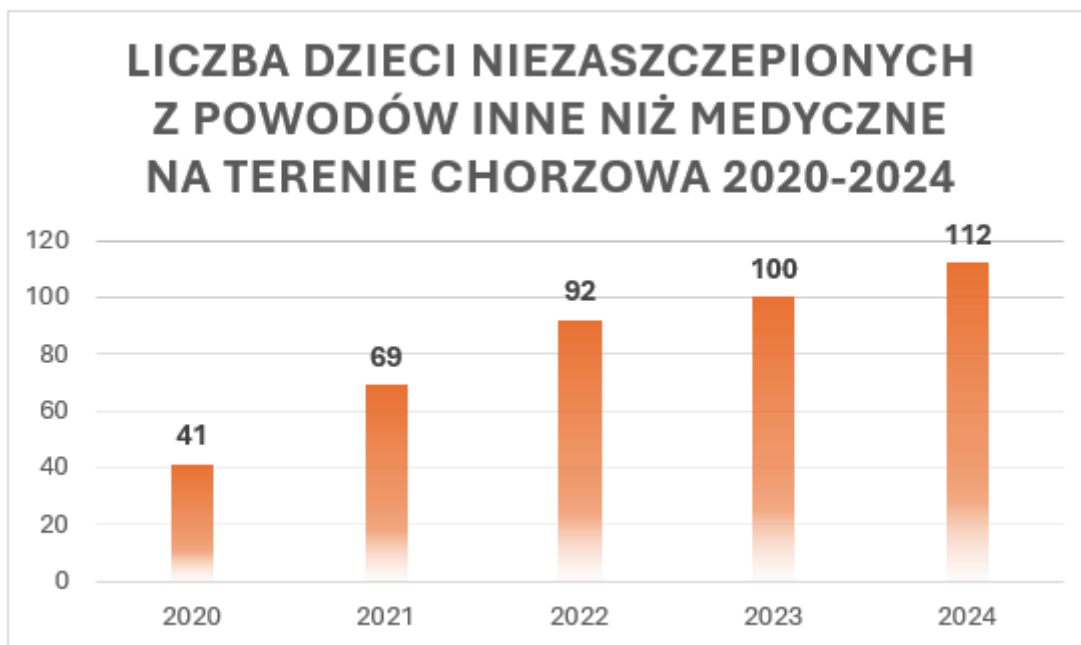
Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/gruźlicy wynosił 98,23%. Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/WZW B wynosiło 89,74%. W 2 r.ż. uodporniono 98,85%. Uodpornienie p/błonicy, tężcowi i krztuścowi dzieci w 1 r.ż. wynosiło 53,12%. IV dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. przyjęło 42,88% dzieci. 49,94% dzieci w 6 r.ż. przyjęło I dawkę przypominającą. II dawkę szczepionki p/ błonicy, tężcowi i krztuścowi podano 54,39% dzieci w 14 r.ż. III dawką uodporniono 46,98 % dzieci w 19r.ż.

Uodpornienie dzieci w 1 r.ż. p/*poliomyelitis* wynosiło 53,32%. III dawkę uzupełniającą w 2 r.ż. podano 43,21% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 49,94% dzieci. W 2 r.ż. p/świnie, odrze, różyczce uodporniono 60,56% dzieci. Dawkę przypominającą w 6 r.ż. podano 48,35% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Haemophilus influenzae typu b* wynosił 53,32%. W 2 r.ż. dawki uzupełniające otrzymało 45,34% dzieci. Stan uodpornienia dzieci w 1 r.ż. p/ *Streptococcus pneumoniae* wynosił 59,76%. W 2 r.ż. III dawkę uzupełniającą otrzymało 61,87% dzieci. Poniżej przedstawiono stan uodpornienia dzieci w 3 r.ż. zamieszkujących na terenie miasta Chorzów (Rysunek nr 1).

Rysunek 1 Odsetek zaszczepionych dzieci w 3 r.ż. na terenie Chorzowa

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnie imiennie do PSSE w Chorzowie. Na dzień 31 grudnia 2024r. poradnie zlokalizowane na terenie Chorzowa wykazały 112 dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne (Rysunek 2).

Rysunek 2 Liczba dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne na terenie Chorzowa 2020-2024

Na przestrzeni lat można zauważyć znaczny wzrost liczby dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne.

W stosunku do osób nierealizujących obowiązku szczepień Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi postępowania wyjaśniające przyczyny niestawiania się na szczepienia ochronne.

W roku 2024 w stosunku do osób, które nie realizują obowiązku szczepień, wystawiono:

- ✓ 3 upomnienia;
- ✓ 1 tytuł wykonawczy w związku z niestawianiem się na szczepienia,

Na wniosek Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie Wojewoda Śląski wydał 1 postanowienie o nałożeniu grzywny na rodziców dzieci niezaszczepionych z powodów inne niż medyczne zamieszkałych na terenie Chorzowa.

2.4.3. Szczepienia zalecane

W wyniku nowelizacji przepisów od 1 października 2023r. osoby przeprowadzające zalecane szczepienia ochronne są zobowiązane do dokumentowania wykonanego szczepienia wraz z informacją o kwalifikacji pacjenta w systemie informatycznym „e-karta Szczepień” dostępnym m.in. w aplikacji Gabinet.gov. Obowiązek ten wynika ze znowelizowanych przepisów art. 19 ust. 7 ustawy z dnia 5 grudnia 2008r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. Komunikat w tej sprawie został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia w dniu 11 kwietnia 2024r.

W związku z powyższym poradnie POZ nie sporządzają sprawozdań do PPIS w Chorzowie w zakresie szczepień zalecanych.

2.4.4. Kontrole w zakresie szczepień ochronnych

W związku z prowadzonym bieżącym nadzorem sanitarnym, w zakresie szczepień ochronnych skontrolowano 26 punktów szczepień, przeprowadzając łącznie 41 kontroli, w tym 1 kontrolę doraźną, 2 kontrole sprawdzające w związku z wydanymi w 2024r. zaleceniami doraźnymi oraz 1 kontrolę sprawdzającą w związku z nałożonym mandatem karnym.

W ramach sprawowanego nadzoru przeprowadzane były kontrole w punktach szczepień których zakres obejmował:

- ✓ prawidłowe realizowanie Programu Szczepień Ochronnych z uwzględnieniem przestrzegania wytycznych dotyczących zachowania terminów i odstępów między szczepieniami;
- ✓ prawidłową gospodarką szczepionkami zakupionymi do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych;
- ✓ zachowanie zasad łańcucha chłodniczego podczas transportu oraz przechowywania szczepionek;
- ✓ sporządzanie sprawozdań z wykonanych szczepień oraz z osób, które nie realizują obowiązku szczepień ochronnych;
- ✓ prawidłowe prowadzenie dokumentacji szczepień ochronnych w tym nad sposobem przekazywania kart uodpornienia;
- ✓ zachowanie zasad higieny podczas wykonywania szczepień;
- ✓ niepożądane odczyny poszczepienne.

Podczas 1 kontroli doraźnej w związku z nieterminowym zgłoszeniem przez lekarza niepożądanego odczynu poszczepiennego stwierdzono nieprawidłowości skutkujące nałożeniem mandatu karnego w wysokości 100,00 zł.

Podczas 2 kontroli wydano zalecenia doraźne w związku z brakiem nadzoru nad wdrożeniem procedur dot. przechowywania preparatów szczepionkowych.

4 kontrole skutkowały wydaniem wystąpień pokontrolnych dot. programu naprawczego w związku z niskim poziomem zaszczepienia dzieci i młodzieży podlegających obowiązkowym szczepieniom ochronnym.

W związku z rozszerzeniem dostępu do programu szczepień przeciw HPV o możliwość wykonania szczepienia w szkołach (dzieci w wieku 9-14 lat) w roku sprawozdawczym przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych w gabinetach profilaktyki i pomocy przedlekarskiej.

Podczas ww. kontroli weryfikowano:

- ✓ stan sanitarno-higieniczny;
- ✓ dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody;
- ✓ wyposażenie, w tym dostęp do urządzenia chłodnicze, kozetki;
- ✓ umowa na odbiór odpadów medycznych.

2.4.5. Niepożądane Odczyny Poszczepienne

W 2024r. z podmiotów leczniczych zlokalizowanych na terenie Chorzowa zgłoszono 30 Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, zwanych dalej NOP (Rysunek 4):

- ✓ wszystkie zgłoszone NOP lekarz zakwalifikował jako łagodne, w tym m.in. nasilony odczyn w miejscu wstrzyknięcia, gorączka, ból w miejscu wstrzyknięcia; (Rysunek 3).

Rysunek 3 Niepożądane odczyny poszczepienne 2020-2024

2.5. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór zapobiegawczy i bieżący nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą na terenie miasta Chorzów. Nadzór ten uwzględnia ocenę utrzymania właściwego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego, stanu czystości bieżącej i mikrobiologicznej, procesów dekontaminacji narzędzi i sprzętu medycznego, procedur postępowania, kontroli wewnętrznej oraz zabezpieczenia p/epidemicznego.

W roku 2024 podczas kontroli sanitarnych w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie bakterii Legionella (wewnętrznego systemu wodociągowego oraz wentylacyjno-klimatyzacyjnego), opracowanych i wdrożonych procedur, stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń obiektu, palenia wyrobów tytoniowych, postępowania z odpadami medycznymi, postępowania z bielizną czystą i brudną.

Udzielano odpowiedzi na pytania, informowano o materiałach edukacyjno-informacyjnych znajdujących się na stronie internetowej PSSE w Chorzowie.

W roku sprawozdawczym podczas kontroli w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w większości obiektów nie stwierdzono nieprawidłowości. W kontrolach kwestionowanych najczęstszą przyczyną wydania decyzji był zły stan sanitarno-higieniczny i techniczny placówek, głównie z powodu niedostosowania placówek do obowiązujących przepisów.

2.5.1. Stan sanitarny szpitali

W 2024 roku sprawowano nadzór sanitarny nad **6** szpitalami na terenie Chorzowa:

2 podmioty lecznicze niebędące przedsiębiorcami:

- ✓ SP ZOZ Szpital Specjalistyczny przy ul. Zjednoczenia 10,
- ✓ SPZOZ Zespół Szpitali Miejskich (z 2 lokalizacjami: ul. Strzelców Bytomskich 11

i ul. Truchana 7);

4 podmioty lecznicze będące przedsiębiorcami:

- ✓ NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4 (filia),
- ✓ NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27,
- ✓ NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11,
- ✓ Chorzowskie Centrum Kardiologii przy ul. Strzelców Bytomskich 11 (filia).

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie szpitale, przeprowadzając łącznie **14** kontroli w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego oraz działalności Zespołu i Komitetu Kontroli Zakażeń Szpitalnych i sposobu monitorowania zakażeń szpitalnych i drobnoustrojów alarmowych.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w Szpitalu Specjalistycznym w Chorzowie

przy ul. Zjednoczenia 10 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: uszkodzonej stolarki drzwi wejściowych punktu wydawania leków, rejestracji, Sali terapii, poczekalni Poradni Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych i Współuzależnień; brudnych ścian i sufitów w poczekalni oraz w korytarzu głównym, w gabinecie zabiegowym czystym, na salach i w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych sal chorych Oddziału Obserwacyjno-Zakaźnego Hepatologii Zakaźnej i Nabytych Niedoborów Odporności Kliniczny(1 piętro); zagrzybionego silikonu w kabinie prysznicowej w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym sal w Oddziale Pulmonologii i Nowotworów Płuc - odcinek diagnostyczny oraz w kabinie prysznicowej w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym sal chorych w Pododdziale Ftyzjopneumonologii i w Oddziale Pulmonologii i Nowotworów płuc - odcinek chemioterapii; uszkodzonych ościeżnic i powierzchni drzwi wszystkich sal łóżkowych i gabinetu zabiegowego oraz brudnych ścian we wszystkich salach chorych, w korytarzu komunikacyjnym i w świetlicy w Oddziale Psychiatrii.

W związku z powyższym w dniu 14 maja 2024 r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia nieprawidłowości z następującymi terminami wykonania: 30 czerwiec 2024r., 31 grudzień 2024r., 31 marzec 2025r. Kontrola sprawdzająca została przeprowadzona w dniu 16 lipca 2024r., pozostałe kontrole sprawdzające zostały zaplanowane na 2025r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące doprowadzenia do stanu zgodnego z wymogami: powierzchni ścian w korytarzu w Oddziale Geriatrycznym i Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej, w Oddziale Chorób Wewnętrznych (III piętro), w korytarzu na parterze Pawilonu nr 10, w Poradni Geriatrycznej (Pawilon nr 10), w pomieszczeniu porządkowym w Izbie Przyjęć; powierzchni sufitu w brudowniku oraz powierzchni drzwi i ościeżnic w Oddziale Chorób Wewnętrznych (I i II piętro).

W związku z powyższym w dniu 30 października 2024 r. wydano decyzję administracyjną dotyczącą usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2025 r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie przy ul. Truchana 7 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: uszkodzonych ścian na Bloku Operacyjnym; uszkodzonych ościeżnic drzwi wejściowych w gabinecie zabiegowym i w salach chorych, braku dostępu do łóżek z trzech stron, w tym z dwóch dłuższych w salach chorych w Oddziale Pediatrycznym dla Dzieci Starszych (budynek 2); brudnych ścian w salach chorych oraz uszkodzonych drzwi w Oddziale Alergologii i Immunologii Dziecięcej; brudnych ścian w salach chorych w Oddziale Ortopedii i Traumatologii Narządu Ruchu dla Dzieci;

uszkodzonych ścian oraz powierzchni leżanki dla rodzica w Oddziale Otolaryngologii z Pododdziałem Chirurgii Szcękowo-Twarzowej dla Dzieci; brudnych oraz uszkodzonych ścian w przejściu pomiędzy starą a nową częścią Poradni, uszkodzonych ścian w nowej części Poradni; brudnych ścian w korytarzu prowadzącym do pracowni diagnostycznych oraz uszkodzonej powierzchni drzwi do pracowni RTG; brudnych ścian w gabinecie zabiegowym oraz uszkodzonej powierzchni fotela dla lekarza i dla pacjenta w gabinecie laryngologicznym w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym.

W związku z powyższym w dniu 28 listopada 2024r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające zostały zaplanowane na 2025r.

Podczas kontroli stanu sanitarno-porządkowego w NZOZ Lecznica Dzieci i Dorosłych - Szpital im. I. Mościckiego przy ul. Powstańców 27 stwierdzono nieprawidłowości dotyczące: braku służby umywalkowo-fartuchowej w odcinku dzieci młodszych.

W związku z powyższym w dniu 29 lipca 2024r. wydano decyzję administracyjną dot. usunięcia nieprawidłowości z terminem wykonania do dnia 31 grudnia 2024r.

PPIS w Chorzowie w roku sprawozdawczym wydał 11 decyzji zmieniających termin usunięcia nieprawidłowości ujętych w decyzjach wydanych w latach poprzednich. Wnioski o prolongatę zostały złożone przez następujące podmioty: SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich ul. Strzelców Bytomskich 11, SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich ul. Truchana 7, Szpital Specjalistyczny, Chorzowskie Centrum Kardiologii. Niemożność terminowego zrealizowania nałożonych decyzji wynikała głównie z konieczności zachowania ciągłości udzielania świadczeń medycznych oraz z ograniczonych zasobów finansowych.

W nadzorowanych placówkach prowadzone są bieżące naprawy oraz prace konserwacyjne umożliwiające prawidłowe funkcjonowanie Szpitali.

W roku sprawozdawczym w Szpitalu Specjalistycznym, w NZOZ Szpitalu „Śląskie Centrum Urologii”, w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11 oraz przy

ul. Truchana 7, w NZOZ Szpitalu Prywatnym „Weiss Klinik” przeprowadzono 12 kontroli sprawdzających, których celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednich latach. Podczas przeprowadzonych kontroli ustalono, iż obowiązki zawarte w wydanych decyzjach są stopniowo realizowane.

W SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich sterylizacja narzędzi odbywa się w Centralnej Sterylizatorni zlokalizowanej przy ul. Truchana 7. Pozostałe szpitale zlecają sterylizację narzędzi oraz sprzętu medycznego wykorzystywanego w oddziałach szpitalnych oraz blokach operacyjnych wyłącznie jako usługę zewnętrzną zgodnie z zawartą umową. W NZOZ Szpital Prywatny „Weiss Klinik” przy ul. Wiejskiej 4, NZOZ Szpital – Lecznica Dzieci i Dorosłych przy ul. Powstańców 27, NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11 narzędzia wykorzystywane w ramach działalności poradni dekontaminowane są w warunkach lokalnej sterylizatorni.

Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie sterylizacji sprzętu medycznego.

W 2024 roku w zakresie oceny stanu sanitarnego wydano zalecenia doraźne dla NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” przy ul. Strzelców Bytomskich 11 dotyczące braku nadzoru nad wdrażaniem opracowanej Procedury Higieny Rąk. Zalecenia doraźne wykonano w terminie, co potwierdziła kontrola sprawdzająca w dniu 17 lipca 2024r.

W tej grupie obiektów w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego nie nałożono mandatów karnych.

2.5.2. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających stacjonarnych i całodobowych świadczeń zdrowotnych, innych niż szpitalne

W Chorzowie zarejestrowane są 2 zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, 1 zakład opiekuńczo-leczniczy oraz 1 hospicjum:

- ✓ Hospicjum Chorzowskie przy ul. Szpitalnej 24,
- ✓ NZOZ Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy AMICUS przy ul. Szpitalnej 25,
- ✓ Dom Opieki HONORATA przy ul. Główniej 31 (filia),
- ✓ Medical Active Care przy ul. Raławickiej 20a (filia).

W roku sprawozdawczym skontrolowano wszystkie obiekty w zakresie oceny stanu sanitarno-porządkowego, przeprowadzając 4 kontrole w ww. zakresie. W dniu 24 stycznia 2024r. w Domu Opieki HONORATA przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, której celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednich latach.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano decyzji administracyjnych, zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

2.5.3.Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 78 obiektów, w tym 4 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza terenem Chorzowa.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2024 r. przeprowadziła 39 kontroli w 37 obiektach, w tym 7 kontroli sprawdzających.

W 2024 r. w wyniku nieprawidłowości stwierdzonych w tej grupie obiektów wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące: m.in. doprowadzenie do stanu zgodnego z wymogami ściany, sufity, połączenia ścian z podłogą, powierzchnię mebli oraz przestrzeń sterylizatorni, aby zapewnić jednokierunkowy ruch materiałów od skażonego do sterylonego; doposażenie pomieszczenia porządkowego w dozownik z płynem do dezynfekcji rąk oraz zapewnienie dostępu do bieżącej ciepłej wody.

Ww. decyzje zostały wydane dla: NZOZ Medicor dot. obiektu przy ul. św. Pawła 11, NZOZ PLR Słomczyńska przy ul. św. Pawła 11, MADA-MED Asklepios s.j. przy ul. Wolności 109. Kontrole sprawdzające zostały zaplanowane na 2025r.

W 2024 roku dla tej grupy obiektów nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

Zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się 8 zakładów świadczących usługi w zakresie badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, w tym 7 filii ambulatoryjnych podmiotów leczniczych, których siedziby zlokalizowane są poza terenem Chorzowa.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2024 r. przeprowadziła 6 kontroli w następujących zakładach: DIAGNOSTYKA Punkt Pobrań (3 punkty zlokalizowane przy : ul. Św. Pawła 11, ul. Strzelców Bytomskich 11 oraz ul. Zjednoczenia 3), badaj. to Punkt pobrań materiału do badań (2 punkty mieszczące się przy : ul. Lwowskiej 34 i ul. Gałęzki 54) oraz Zakład Diagnostyki Obrazowej przy ul. Strzelców Bytomskich 11 (filia). Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano decyzji administracyjnych, zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

Zakłady rehabilitacji leczniczej

Pod nadzorem PPIS w Chorzowie znajduje się **13** zakładów rehabilitacji leczniczej. W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2024 r. przeprowadziła kontrole w **2** obiektach tj. NS ZOZ LIMF-MED przy ul. Św. Piotra 9 oraz Centrum Synergia Monika Tiffert przy ul. Św. Pawła 11. W przypadku 1 z obiektów tj. NS ZOZ LIMF-MED stwierdzono zły stan sanitarno-porządkowy, tj. zakurzone powierzchnie i pajęczyny w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, w poczekalni i brudowniku. Za ww. nieprawidłowości na Stronę nałożono mandat karny w wysokości 100,00 zł.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono **3** kontrole sprawdzające. 2 kontrole w NZOZ „Rehabilitacja” Maciej Zieliński przy ul. Zjednoczenia 3, których celem było zweryfikowanie usunięcia nieprawidłowości stwierdzonych w poprzednim roku oraz 1 kontrolę sprawdzającą po nałożonym mandacie w NS ZOZ LIMF-MED przy ul. Św. Piotra 9. Przeprowadzone kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie nałożonych na Stronę obowiązków.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano decyzji administracyjnych oraz zaleceń doraźnych.

Ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne

W tej grupie zarejestrowanych jest **46** obiektów, w zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2024 r. przeprowadziła kontrole w **13** obiektach. 1 kontrola skutkowałą wydaniem decyzji administracyjnej dla Drzazga Clinic Laseroterapia & Medycyna Estetyczna przy ul. Raclawickiej 20A nakazującej doprowadzenie do stanu zgodnego z wymogami podłogi w poczekalni dla pacjentów oraz mebli w pomieszczeniu dla oczekujących na zabiegi. Kontrola sprawdzająca zaplanowana jest na 2025r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatu karnego.

2.5.4. Stan sanitarny praktyk zawodowych

Nadzór nad praktykami zawodowymi oraz innymi obiektami prowadzącymi działalność leczniczą nieregulowaną sprawuje wyłącznie Sekcja Epidemiologii.

Na terenie Chorzowa zarejestrowanych jest **76** praktyk zawodowych lekarskich i pielęgniarских.

W zakresie nadzoru nad obiektami Sekcja Epidemiologii w 2024 r. przeprowadziła **28** kontroli w 26 obiektach, w tym **4** kontrole sprawdzające. Dla **2** gabinetów indywidualnej praktyki stomatologicznej wydano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości, które dotyczyły: braku jednokierunkowego ruchu materiałów od odcinka materiałów brudnych do czystych, braku zlewu dwukomorowego lub urządzenia myjąco-dezynfekującego, zlokalizowania stanowiska higieny rąk w obrębie blatu roboczego, braku odcinka materiałów sterylnych w dniu 25 października 2024r. odbyła się kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązków nałożonych na Stronę, obowiązki zostały wykonane w terminie. W przypadku drugiego obiektu kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2025r.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w przypadku **2** gabinetów indywidualnej praktyki stomatologicznej zostały wydane zalecenia doraźne stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły: braku instrukcji selektywnej zbiórki odpadów medycznych w

miejscu ich wytwarzania, nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi 180104, które

są traktowane jako komunalne, braku właściwego oznakowania odpadów o kodzie 180103 oraz 180104, uszkodzonej powierzchni foteli w poczekalni dla pacjentów oraz wyposażenia pomieszczeń praktyki uniemożliwiającego mycie i dezynfekcję. W przypadku jednego z obiektów kontrola sprawdzająca odbyła się w dniu 1 lipca 2024r. i nie wykazała nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca w drugim obiekcie jest zaplanowana na 2025r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie nałożono mandatu karnego.

2.5.5. Inne obiekty

Na terenie nadzorowanym znajduje się **17** obiektów świadczących usługi medyczne nie będących podmiotami leczniczymi. Ta ostatnia grupa obiektów to głównie pracownie protetyczne, gabinety masażu oraz medycyny niekonwencjonalnej.

W 2024 r. w ww. grupie obiektów przeprowadzono łącznie **10** kontroli w zakresie stanu sanitarno-porządkowego. W przypadku jednego z obiektów tj. gabinetu fizjoterapii stwierdzono nieprawidłowości, w związku z czym wydano decyzję administracyjną nakazującą Stronie doposażenie gabinetu fizjoterapeutycznego w którym wykonywane są zabiegi w: umywalkę z baterią z ciepłą i zimną wodą, dozownik z mydłem w płynie oraz pojemnik z ręcznikami jednorazowego użytku. Kontrola sprawdzająca została zaplanowana na 2025r.

Dla przedmiotowej grupy obiektów nie wydano zaleceń doraźnych oraz nie nałożono mandatów karnych.

2.6. Akcje deratyzacyjne

Zdjęcie 5 Szczur

Zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Chorzów na terenie miasta przeprowadzono **4** kontrole sanitarne w związku z akcjami deratyzacyjnymi w okresie wiosennym i jesiennym. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2.7. Interwencje

2.7.1. Dotyczące podmiotów leczniczych

W roku sprawozdawczym rozpatrzono **2** interwencje dotyczące podmiotów leczniczych:

- ✓ 1 zgłoszenie dot. nieprzestrzegania procedur (niestosowanie rękawiczek jednorazowych przez personel medyczny w NZOZ Szpital „Śląskie Centrum Urologii” w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11) – skarga nie potwierdziła się. Personel medyczny stosuje się do procedur.
- ✓ 1 zgłoszenie dot. naruszenia zasad higieny w gabinecie stomatologicznym Dental Team w Chorzowie przy ul. Stefana Batorego 64/7 - stwierdzono brak nadzoru nad wdrożoną procedurą. Wydano zalecenia doraźne. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości.

2.7.2. Dotyczące obecności gryzoni

W roku sprawozdawczym wpłynęło **17** interwencji dotyczących obecności gryzoni na terenie posesji oraz na terenie przynależnym do tych posesji. O złożonej przez mieszkańców interwencji zawiadamiani są (pisemnie lub telefonicznie) właściciele lub zarządcy nieruchomości w celu przeprowadzenia wspólnych kontroli, podczas których najczęściej stwierdzano trwające już w posesjach zabiegi deratyzacyjne. Wniesione do tut. Stacji interwencje okazały się niezasadne – nie nałożono mandatu oraz nie wydano decyzji ani zaleceń doraźnych.

2.7.3. Dotyczące obecności insektów i gołębi

Zdjęcie 6 Dezynfekcja

W roku sprawozdawczym wpłynęło **10** interwencji (w tym **5** zasadnych) w sprawie obecności insektów (pluskiew) w nieruchomościach i hostelu oraz **8** interwencji (w tym **2** zasadne) dot. zanieczyszczania przez ptaki budynków, strychów i balkonów.

Jedna interwencja dot. zanieczyszczeń spowodowanych przez ptactwo objęła 4 kontrole sanitarne, w tym jedną kontrolę podczas której wydano decyzję administracyjną oraz jedną kontrolę sprawdzającą wykonanie obowiązków (sprawa w toku).

W 6 przypadkach zobowiązano Administratora/Zarządcę budynku do przeprowadzenia dezynsekcji w pomieszczeniach mieszkalnych oraz oczyszczenia dachu loggi. Strona wywiązała się ze wszystkich ww. zobowiązań i przedstawiła stosowną dokumentację z wykonanych prac.

3. Sekcja Higieny Żywności i Żywienia

3.1. Charakterystyka obiektów nadzorowanych

Zgodnie z ewidencją Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie na terenie miasta Chorzowa znajduje się 1108 zakładów.

Największą grupę obiektów stanowią zakłady obrotu żywnością. Zazwyczaj są to małe zakłady prowadzone przez prywatnych właścicieli.

Zakłady produkcyjne to głównie piekarnie i ciastkarnie prowadzące długoletnią działalność, w pomieszczeniach adaptowanych. W większości zakłady te wprowadziły zasady GHP, GMP i system HACCP. Zaopatrują one z reguły rynek lokalny.

Zakłady żywienia zbiorowego o łącznej liczbie 245 stanowią w części zakłady małej gastronomii (118). Zakłady te w znacznym stopniu spełniają wymagania dotyczące stanu technicznego i wyposażenia.

Część zakładów zlokalizowanych jest na tzw. „szlaku turystycznym” tzn. teren Parku Śląskiego w Chorzowie.

3.2. Ocena stanu sanitarnego- ogólna

W roku 2024 w ewidencji znajdowało się 1108 zakładów, z czego skontrolowano 714, w tym 4 miejsca obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością. We wszystkich obiektach objętych nadzorem przeprowadzono 1038 kontroli sanitarnych, w tym 5 kontroli w miejscach obrotu wyrobami do kontaktu z żywnością.

W trakcie bieżącego nadzoru sanitarnego pobrano do badań laboratoryjnych 382 próbki żywności, 13 próbek sanitarnych, o wymazów, 11 próbek przedmiotów do kontaktu z żywnością oraz 18 próbek posiłków w związku z podejrzeniem zatrucia. Przeprowadzono 4 teoretyczne analizy sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego oraz 2 laboratoryjne oceny posiłków.

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono nieprawidłowości w 76 obiektach, a 23 obiekty oceniono jako niezgodne. Stanowi to 4,0% w stosunku do wszystkich obiektów sklasyfikowanych.

Wydano 15 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, 6 prolongat, 3 umarzające, nie oddano wniosku do sądu. Winnych uchybień ukarano 75 mandatami na łączną kwotę 23750 PLN. Złożono 4 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w związku z rozpoczęciem działalności lub poszerzeniem działalności bez zgody PPIS oraz za umieszczanie na stronie internetowej treści niezgodnych z przepisami.

3.3. Ocena stanu sanitarnego-szczegółowa

3.3.1. Zakłady produkcji żywności

W roku 2024 w ewidencji znajdowało się 75 zakładów z tej grupy obiektów, z czego skontrolowano 63. W obiektach tych przeprowadzono 90 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 8 obiektach, a 4 zakłady oceniono jako niezgodne, w związku z:

- ✓ stwierdzeniem obecności szkodników - 3 obiekty,
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych - 1 obiekt.

W grupie tej wydano 3 decyzje nakazujące, 1 decyzję umarzającą, 1 prolongatę oraz nałożono 5 mandatów na kwotę 1900 PLN. Złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z rozpoczęciem działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli organów PIS oraz za umieszczanie na stronie internetowej treści niezgodnych z przepisami.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.

- ✓ zły bieżący stan sanitarno-porządkowy,
- ✓ stwierdzenie obecności szkodników,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP, GMP i HACCP.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach produkujących żywność pobrano 102 próbki do badań mikrobiologicznych, fizykochemicznych, organoleptycznych, sanitarnych, w tym 1 próbkę materiałów do kontaktu z żywnością.

Zdyskwalifikowano 4 próbki, co stanowi 3,92% zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest niższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 4,55% próbek.

3.3.2. Zakłady obrotu żywnością

W roku 2024 skontrolowano 384 obiekty z 628 prowadzących działalność handlową na terenie nadzorowanym, w obiektach tych przeprowadzono 568 kontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w 35 obiektach. Zgodnie z arkuszem oceny stanu sanitarnego stwierdzono 14 zakładów niezgodnych za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych.

W grupie tej wydano 4 decyzje nakazujące usunięcie uchybień sanitarnych, 1 prolongatę oraz nałożono 37 mandatów na kwotę 10 750 PLN. Złożono 2 wnioski o ukaranie do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z poszerzeniem działalności o produkcję wyrobów garmażeryjnych oraz przygotowywanie kanapek bez zgody PPIS.

Najczęściej stwierdzane uchybienia to m.in.:

- ✓ brak należytego stanu sanitarnego w zakładach,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i uproszczonego systemu HACCP (m. in. brak zapisów),
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych.

Ogółem w miejscach obrotu pobrano do badań 289 próbek żywności i 5 próbek przedmiotów do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 12 próbek, co stanowi 4,07% w stosunku do zbadanych. Wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to zdyskwalifikowano 0,35% próbek.

3.3.3. Zakłady żywienia zbiorowego

W 2024 roku skontrolowano 263 zakłady żywienia zbiorowego, gdzie przeprowadzono 375 kontroli. Stwierdzono nieprawidłowości w 27 obiektach tej grupy, a 5 zakładów oceniono negatywnie za:

- ✓ wprowadzanie do obrotu środków spożywczych przeterminowanych, 4 obiekty
- ✓ wprowadzanie do obrotu przeterminowanych środków spożywczych oraz obecność szkodników, 1 obiekt.

W grupie tej wydano 7 decyzji nakazujących usunięcie uchybień technicznych, 2 umarzające oraz 4 prolongaty. Nałożono 33 mandaty na kwotę 11100 PLN.

Najczęstsze uchybienia :

- ✓ brak należytego stanu sanitarnego w zakładzie,
- ✓ nieprzestrzeganie GHP i systemu HACCP,
- ✓ zły stan techniczny.

W obiektach tych pobrano 25 próbek żywności oraz 3 próbki przedmiotów do kontaktu z żywnością. Zdyskwalifikowano 4 próbki, co stanowi 14,28% w stosunku do próbek zbadanych ogółem. Wskaźnik ten jest wyższy w stosunku do roku ubiegłego, kiedy to nie zdyskwalifikowano żadnej próbki.

3.4. Ocena transportu żywności

W 2024 roku nadzorem objętych zostało 50 firm transportowych przewożących żywność, 9 firm skontrolowano, przeprowadzono w nich 11 kontroli. Mandatów karnych nie nałożono.

3.5. Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i przedmiotów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano 688 kontroli i wydano 688 świadectw tj.: 688 świadectwa partii środków spożywczych, o świadectwa partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Nie pobrano próbek do badań w ramach importu.

Łączna kwota odprowadzona do budżetu z tytułu nadzoru nad importem, to 91 796 PLN.

Nie przeprowadzono kontroli związanych z exportem żywności.

3.6. Akcja MARKET

W ramach akcji MARKET przeprowadzono 66 kontroli w 27 obiektach znajdujących się na terenie Chorzowa. W 24 obiektach przeprowadzono kontrole kompleksowe. Przeprowadzono także 14 kontroli interwencyjnych, 5 dot. RASFF, 5 sprawdzających oraz 16 kontroli tematycznych. Nałożono 7 mandatów na łączną kwotę 1700zł.

W 6 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ wprowadzanie środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i daty minimalnej trwałości,
- ✓ niewłaściwy stan sanitarny zakładu, podłogi na sali sprzedaży, w magazynie środków spożywczych oraz szatni brudne, stoisko z pieczywem nieutrzymane w czystości,
- ✓ urządzenia chłodnicze brudne,
- ✓ zamrażarki z lodami brudne, niedomyte, mocno oblodzone,
- ✓ stanowisko do porcjowania warzyw i owoców brudne,
- ✓ nie przestrzega się instrukcji GHP oraz systemu HACCP.

3.7 Jakość zdrowotna środków spożywczych/Sekcja BŻ

3.7.1. Jakość zdrowotna krajowych środków spożywczych

W 2024 roku przebadano laboratoryjnie 338 próbek krajowych środków spożywczych pobranych w różnego rodzaju obiektach żywieniowo – żywnościowych:

- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń mikrobiologicznych - 232,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń chemicznych - 66,
- ✓ w zakresie oceny organoleptycznej - 39,
- ✓ w zakresie oznaczania zanieczyszczeń biologicznych – 0,
- ✓ w zakresie zanieczyszczeń fizycznych - 0 ,
- ✓ wyłącznie w zakresie znakowania - 1.

Ponadto pobrano 13 próbek zmiotek w kierunku badań sanitarnych.

W 2024 roku pod względem znakowania oceniono 88 próbek krajowych środków spożywczych. Zdyskwalifikowano ogółem 19 próbek tj. 1 próbka ze względu na zanieczyszczenia chemiczne,

15 próbek ze względu na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, 0 ze względu na znakowanie, 0 ze względu na organoleptykę, 0 ze względu na zanieczyszczenia biologiczne oraz 3 próbki sanitarne (zmiotki).

3.7.2. Jakość zdrowotna środków spożywczych z importu i UE.

Przebadano 64 próbki żywności z Unii Europejskiej i importu, w tym 37 pod względem parametrów chemicznych, 25 pod względem parametrów mikrobiologicznych, 1 próbkę w zakresie oceny organoleptycznej, 1 próbkę w zakresie oznaczenia zanieczyszczeń biologicznych oraz 0 próbek tylko w zakresie znakowania. W ramach przebadanych próbek oceniono 14 pod

względem zgodności znakowania z aktualnymi wymogami. Zdyskwalifikowano ogółem 1 próbkę w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

3.8 Nadzór nad materiałami do kontaktu z żywnością /Sekcja BŻ

W 2024 roku przebadano 11 próbek wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, z czego 2 próbki pobrano w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu

z żywnością. Nie zakwestionowano żadnej próbki. Skontrolowano 4 obiekty obrotu przedmiotami do kontaktu z żywnością, gdzie przeprowadzono 5 kontroli. Nie nałożono mandatów karnych, nie wydano decyzji administracyjnych.

3.9. Skargi i interwencje/Sekcja BŻ

W 2024 roku zgłoszono 98 interwencji, w tym 28 potwierdziło się (8 dotyczących stanu sanitarnego, 11 dotyczących niewłaściwej jakości środków spożywczych oraz 9 dotyczących zarówno jakości środków spożywczych i stanu sanitarnego). Z 98 przyjętych interwencji aż 64 nie potwierdziły się. Sześć interwencji nie rozpatrzono – 3 ze względu na brak zakładu, 1 rozpatrzona tylko przez EP, 2 przekazano do innych urzędów (PSSE w Rudzie Śląskiej, PSSE w Bytomiu).

W ramach prowadzonych działań wydano 2 decyzje nakazujące oraz 1 prolongatę, nałożono 28 mandatów na kwotę 8900 zł, złożono 2 wnioski o ukaranie do SPWIS w związku z interwencjami. W ramach skarg w zintegrowanym laboratorium zbadano 1 próbkę środków spożywczych dostarczonych przez konsumenta, natomiast w ramach urzędowej kontroli celowanej pobrano 37 próbek środków spożywczych, (z czego 5 próbek kwestionowano).

3.10. Ocena i wnioski końcowe/Sekcja BŻ

Stan sanitarny nadzorowanych obiektów żywnościowych uległ poprawie w stosunku do roku ubiegłego. Jednak w dalszym ciągu stwierdza się niezachowanie należytego stanu sanitarno-higienicznego, obecność szkodników oraz wprowadzanie do obrotu niewłaściwej jakości środków spożywczych. W stosunku do roku ubiegłego wydano jednak więcej decyzji nakazujących, natomiast mniej mandatów karnych. Skontrolowane obiekty w większości oceniono jednak pozytywnie. Wprowadzono w nich i stosuje się zasady Dobrej Praktyki Higienicznej,

w zakładach produkcyjnych w większości wprowadzono i stosuje się zasady systemu HACCP, a w pozostałych grupach obiektów uproszczone procedury na zasadach systemu HACCP.

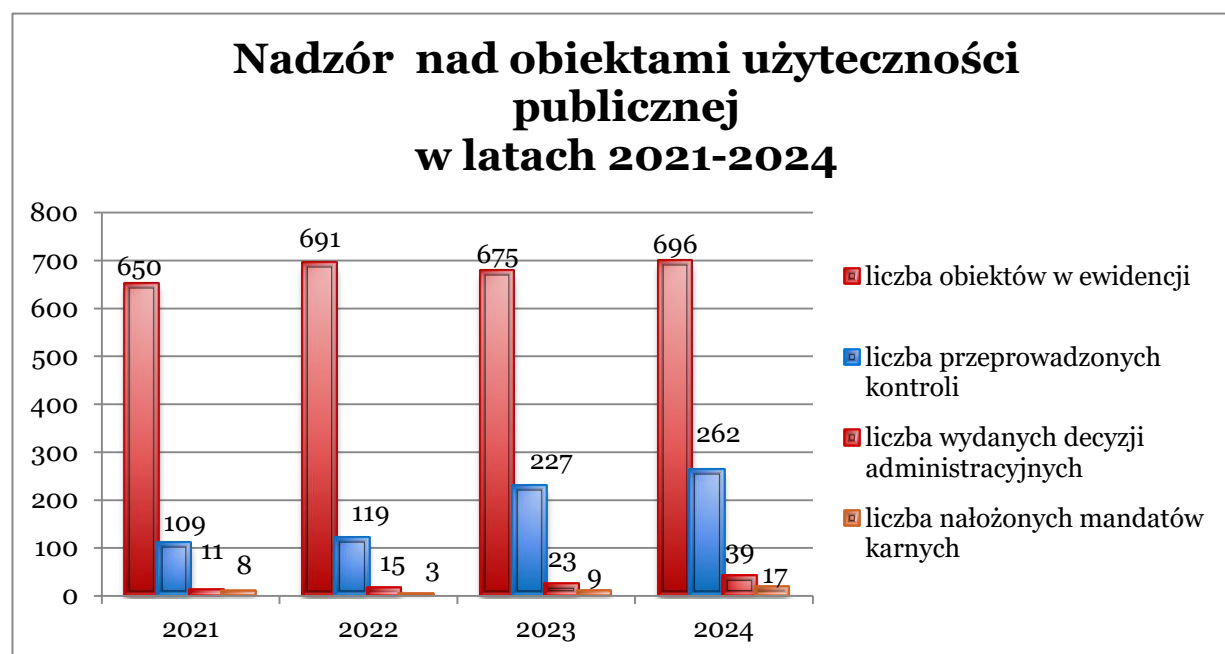
4. Sekcja Higieny Komunalnej/ Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej/NS-HK

Sekcja Higieny Komunalnej i Środowiska sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach użyteczności publicznej oraz nad jakością sanitarną wody do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej i wody na pływalniach.

Na terenie miasta Chorzowa nadzorem objęto 696 obiektów użyteczności publicznej. Są to m.in.: podmioty lecznicze, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, gabinety tatuażu, ustępy publiczne i ogólnodostępne, pływalnie kryte, domy pomocy społecznej, schronisko dla bezdomnych mężczyzn, hotele i inne obiekty świadczące usługi hotelarskie, obiekty sportowe, kulturalne, targowiska, pralnie, apteki, sklepy zielarsko-medyczne, sklepy z odzieżą używaną, ośrodek pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, stacje paliw, cmentarze, domy i zakłady pogrzebowe, dworzec kolejowy, przystanki kolejowe i autobusowe oraz tereny rekreacyjne.

W 2024 roku skontrolowano 269 obiektów użyteczności publicznej:

- ✓ przeprowadzono **262** kontrole,
- ✓ wydano **39** decyzji administracyjnych, w tym 32 decyzje nakazujące, 4 decyzje prolongujące, 2 umarzające oraz 1 wygaszającą;
- ✓ nałożono **17** mandatów karnych na łączną kwotę **3000** zł.

Rysunek 4 Nadzór nad obiektami użyteczności publicznej w latach 2021-2024

4.1. Podmioty lecznicze

Na nadzorowanym terenie znajduje się 107 obiektów, z których skontrolowano 53.

W wyniku kontroli stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w 1000 ml w **SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Truchana 7 w Chorzowie**. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzenia prysznicowe i perlatory, bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii dzieci oraz na oddziale niemowlęcym i patologii noworodka do stanu zgodnego z wymaganiami z terminem natychmiastowego wykonania. W ramach kontroli sprawdzającej na oddziale niemowlęcym i patologii noworodka stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella* sp. W związku z powyższym, zostało wydane upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania obowiązków decyzji. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

Ponadto, dla 4 innych obiektów wydano 6 decyzji administracyjnych w związku ze stwierdzeniem przekroczenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Obowiązki decyzji zostały wykonane w roku sprawozdawczym.

Podczas kontroli przeprowadzonej w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym stwierdzono nieprawidłowe postępowanie z odpadami, tj. pieluchami i pieluchomajtkami. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dot. usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Podczas kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie wydanych zaleceń doraźnych.

Dla trzech obiektów w związku ze stwierdzeniem nieprawidłowego postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01 04 wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie zaleceń doraźnych.

W jednym obiekcie stwierdzono, iż opracowana procedura postępowania z odpadami medycznymi nie była dostosowana do wymogów rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 5 października 2017 r. *w sprawie szczegółowego sposobu postępowania z odpadami medycznymi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1975) - nie uwzględniała szczegółowego postępowania dotyczącego wstępnego magazynowania odpadów medycznych. Ponadto, nie zostało wdrożone postępowanie w zakresie transportu odpadów medycznych z miejsc wytwarzania do miejsca ich wstępnego magazynowania. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia doraźne wykonano terminowo.

Podczas kontroli w innym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne m.in. nieprawidłowe postępowanie z odpadami innymi niż niebezpieczne o kodzie 18 01 04, worki i pojemniki przeznaczone do gromadzenia odpadów medycznych o kodzie 18 01 03* nie były oznakowane numerem księgi rejestrowej wytwórcy odpadów medycznych wraz z podaniem organu rejestrowego, w sąsiedztwie urządzeń chłodniczych do wstępnego magazynowania odpadów medycznych o kodzie 18 01 03* nie zapewniono środka do dezynfekcji rąk oraz pojemnika na zużyte rękawiczki jednorazowego użytku, brak termometru do pomiaru temperatury w jednym z urządzeń chłodniczych przeznaczonym do wstępnego magazynowania

odpadów medycznych, brak instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscach ich powstawania, nie wdrożono procedury postępowania z bielizną. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Zalecenia doraźne wykonano terminowo. Ponadto, w tym samym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne: pomieszczenia piwniczne, w których prano i suszono bieliznę wielorazowego użytku, a także przechowywano zapas bielizny jednorazowego użytku, nie były wyposażone w posadzkę zmywalną i nienasiąkliwą, ściany pomieszczeń były bardzo brudne, pokryte nierównym tynkiem, niepomalowane. Wobec powyższego, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

Kontrola sprawdzająca wykonanie obowiązków decyzji wydanej w 2022 r. przeprowadzona w SP ZOZ Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie, wykazała częściowe wykonanie obowiązków decyzji. Zgodnie z wnioskiem Strony prolongowano termin wykonania obowiązków decyzji. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

W trakcie przeprowadzonych kontroli w Szpitalu Specjalistycznym przy ul. Zjednoczenia 10 w Chorzowie, Chorzowskim Centrum Kardiologii w Chorzowie przy ul. Strzelców Bytomskich 11 oraz NZOZ Medicor przy ul. św. Pawła 11 w Chorzowie, które w 2023 r. oceniono jako złe pod względem technicznym, stwierdzono, iż wykonano obowiązki wydanych decyzji administracyjnych.

Kontrola sprawdzająca w NZOZ Stacji Dializ przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie, ocenionym jako zły w 2023 r., wykazała częściowe wykonanie obowiązków decyzji. Strona w terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu poinformowała o całkowitym usunięciu nieprawidłowości, co potwierdziła przeprowadzona kolejna kontrola sprawdzająca.

Ponadto, dla 4 obiektów wydano 6 decyzji administracyjnych w związku ze stwierdzeniem przekroczenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Obowiązki decyzji zostały wykonane w roku sprawozdawczym.

4.2. Ustępy publiczne i ogólnodostępne

Na nadzorowanym terenie znajdują się 23 ustępy publiczne, w tym 1, którego dysponentem jest gmina Chorzów, 3 zlokalizowane na targowiskach oraz 19 usytuowanych na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie (tj. Śląskiego Wesołego Miasteczka, Śląskiego Ogrodu Zoologicznego, Muzeum Górnośląskiego Parku Etnograficznego).

Część ustępów w Parku Śląskim udostępniana jest wyłącznie w sezonie letnim, pozostałe funkcjonują całorocznie. 22 ustępów publicznych podłączonych jest do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Jeden z ustępów zlokalizowany na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego w Chorzowie posiada zbiornik bezodpływowy, który nie jest podłączony do sieci kanalizacyjnej. W związku z powyższym, systematycznie jest opróżniany przez specjalistyczną firmę. W 2024 roku skontrolowano 22 ustępy, które wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Podczas kontroli jednego ustępu, zlokalizowanego na terenie targowiska, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. w kabinie ustępowej w części męskiej - ścianę z łuszczącą się, odpadającą farbą oraz w kabinie ustępowej męskiej, przeznaczonej dla personelu targowiska - naroże ściany ze śladami po zalaniu i łuszczącą się farbą oraz zawilgoconą ścianę z odpadającą, łuszczącą się farbą. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną

nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

W oparciu o wyniki przeprowadzonych kontroli 14 skontrolowanych ustępów oceniono jako zadowalające, a 8 jako dobre pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w ewidencji ujęto 5 ustępów ogólnodostępnych zlokalizowanych w centrach handlowych, z których skontrolowano 3. Wszystkie skontrolowane ustępy ogólnodostępne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę, sprawne urządzenia sanitarne oraz w środki czystości, higieny i preparaty dezynfekcyjne.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów, oceniono je jako zadowalające.

4.3. Pływalnie kryte i odkryte

W tej grupie obiektów ujęto 6 pływalni, których dysponentem jest gmina oraz 1 kompleks basenowy w Hotelu Diament Arsenal Palace. W 2024 roku skontrolowano 5 obiektów. Podczas kontroli na jednej z pływalni stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. ubytki tynku na ścianie okiennej w korytarzu komunikacyjnym prowadzącym do szatni oraz zmurszałą farbę i ubytki tynku na ścianie w hali basenowej graniczącej z sauną. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Obowiązki decyzji zostały wykonane terminowo, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

Uwzględniając zarówno stan higieniczno-sanitarny i techniczny, 3 z skontrolowanych obiektów oceniono jako dobre, pozostałe jako zadowalające.

W roku sprawozdawczym na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie powstało Kąpielisko Fala przy Alei Fala, które udostępnione będzie dla korzystających w sezonie letnim 2025 r.

4.4. Domy pomocy społecznej i inne jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W tej grupie wykazano 5 domów pomocy społecznej oraz 7 obiektów dziennego pobytu. W 2024 roku skontrolowano 8 obiektów, w tym 4 domy pomocy społecznej. Część obiektów dysponuje miejscami noclegowymi, zapewnia pomoc psychologiczną, rehabilitację, zajęcia dla dzieci lub seniorów.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w **Polskim Związku Niewidomych Domu Pomocy Społecznej im. Kazimierza Jaworka przy ul. Siemianowickiej 101 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne m.in.: zniszczone wnętrza szafek przeznaczonych do przechowywania środków czystościowych w pomieszczeniu gospodarczym; zardzewiałe metalowe elementy przy umywalce do mycia rąk w łazience przynależnej do pokoju nr 103, ubytki tynku i tapety na ścianie w pokoju nr 306, ślady po zalaniu na suficie z ubytkami łuszczącej się farby w łazience oraz widoczne ślady po zalaniu na suficie w przedpokoju przynależnym do pokoju nr 204, w pomieszczeniu do wstępnego magazynowania odpadów medycznych widoczne ślady rdzy na metalowych elementach urządzenia chłodniczego przeznaczonego do wstępnego magazynowania odpadów medycznych. W związku z powyższym, w dniu 29.10.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z terminem realizacji do dnia 31.03.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym z domów pomocy społecznej stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brak podajnika na czyste rękawiczki jednorazowe w sąsiedztwie przenośnego urządzenia chłodniczego w pomieszczeniu wstępnego magazynowania odpadów medycznych, a także nieuwzględnienie postępowania z odpadami medycznymi o kodzie 18 01 06* w opracowanej procedurze postępowania z odpadami medycznymi oraz instrukcji selektywnego zbierania odpadów medycznych w miejscu ich powstawania. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Podczas ww. kontroli stwierdzono również nieprawidłowości sanitarno-techniczne m.in.: miejscowo łuszczącą się, odpadającą farbę na suficie w pokoju mieszkalnym nr 42, łuszczącą się, odpadającą farbę, na całej długości łączenia sufitu ze ścianą okienną w pokoju mieszkalnym nr 22, uszkodzoną, zardzewiałą powierzchnię grzejnika CO w łazience przynależącej do ww. pokoju, łuszczącą się, odpadającą farbę nad cokołami przy drzwiach wejściowych do pokoju mieszkalnego nr 23, od strony korytarza komunikacyjnego, niedziałającą dźwignią pedałową pojemnika wielokrotnego użycia usytuowanego w gabinecie zabiegowym, w którym gromadzone były odpady medyczne o kodzie 18 01 03*. W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-technicznych wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Wykonanie zaleceń doraźnych oraz obowiązków określonych w decyzji potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

W jednym z innych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne m.in.: w pokoju nr 51 brudne ściany z ubytkami farby przy drzwiach wejściowych i przy toalecie, w toalecie uszkodzoną (pękniętą) powłokę ceramiczną umywalki, w toalecie w pokoju nr 49 na suficie ślady po zalaniu z łuszczącą się i odpadającą farbą, w magazynie środków czystości na suficie i ścianie ślady po zalaniu, brak higienicznych warunków do przechowywania zapasu środków higienicznych. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości z terminem realizacji do dnia 31.10.2024 r. Na wniosek Strony obowiązek decyzji zostały przedłużone. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

W roku sprawozdawczym w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w tej grupie obiektów skontrolowano 2 domy pomocy społecznej, pobrano łącznie 7 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie sprawozdań z badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp. w skontrolowanych obiektach.

Uwzględniając stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów, 1 oceniono jako zły pod względem technicznym, 6 oceniono jako zadowolające, a 1 jako dobry.

4.5. Placówki zapewniające całodobową opiekę

W ewidencji ujęto Dom Seniora przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie, który w 2023 r. został oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym. W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę sprawdzającą w ww. obiekcie, która potwierdziła terminowe wykonanie obowiązków określonych w decyzji. Obiekt został oceniony jako zadowolający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Ponadto, w ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w Domu Seniora pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie sprawozdania z badań laboratoryjnych, stwierdzono średnie skażenie bakterią *Legionella* sp. instalacji ciepłej wody w budynku. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody

do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Obowiązek określony w ww. decyzji został wykonany.

4.6. Noclegownie i domy dla bezdomnych

W ewidencji ujęto Schronisko dla bezdomnych mężczyzn przy ul. Katowickiej 190 w Chorzowie, którego dysponentem jest gmina Chorzów. W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnej w ww. obiekcie.

4.7. Hotele i inne obiekty świadczące usługi noclegowe

4.7.1. Hotele

W ewidencji ujęto 6 skategoryzowanych obiektów, 2 obiekty z tej grupy dysponują strefą odnowy biologicznej. W roku sprawozdawczym skontrolowano 5 hoteli.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w jednym hotelu stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj.: ślady po zalaniu na suficie w toalecie dla personelu w kompleksie odnowy biologicznej, liczne uszkodzenia ścian oraz ślady po zalaniu na suficie. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w pokojach brudne wnętrza szuflad, zakurzone parapety i szafki nocne oraz zakurzone cokoły w łazienkach. Za stwierdzone nieprawidłowości sanitarno-higieniczne nałożono mandat karny w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Podczas przeprowadzonych kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie wydanych zaleceń doraźnych oraz obowiązków określonych w decyzji.

Pozostałe obiekty utrzymane były w należyтым stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym. W skontrolowanych hotelach zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, zapewniono preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli hotele oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.7.2. Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

W ewidencji wykazano 6 obiektów zróżnicowanych pod względem wyposażenia i standardu świadczonych usług. Część z nich dysponuje zaledwie kilkoma miejscami noclegowymi, niektóre prowadzą działalność w wielokondygnacyjnych budynkach, oferując kilkadziesiąt miejsc noclegowych. W 2024 roku skontrolowano 4 obiekty.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w jednym z obiektów stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. zawilgoconą ścianę wraz z łuszczącą się farbą w

pokoju służbowym na parterze, w którym znajduje się szafa do przechowywania czystej bielizny, ślady

po zalaniu na suficie na parterze oraz na schodach prowadzących na I piętro, uszkodzone panele podłogowe w korytarzu na II piętrze przy wejściu do toalety ogólnodostępnej. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. pajęczyny na ścianach oraz brudną podłogę w pomieszczeniu natrysków na I piętrze, brudną muszlę ustępową w toalecie

na I piętrze, brudną kratkę wentylacyjną, pajęczyny na ścianach w toalecie ogólnodostępnej na II piętrze, brudną podłogę w korytarzach i na schodach, brudną wykładzinę dywanową na półpiętrach, pajęczyny na ścianach na parterze przy recepcji. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Strona w terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu kontroli poinformowała o usunięciu nieprawidłowości oraz wnioskuje o kontrolę. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości sanitarno-technicznych oraz sanitarno-higienicznych.

W trakcie kontroli przeprowadzonej w innym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne regały w magazynie czystej bielizny, zakurzone parapety w korytarzach na I i II piętrze, brudną podłogę w korytarzu na I piętrze, pajęczyny w korytarzach i w suszarni. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. ślady po zalaniu na suficie oraz na ścianie w korytarzu na I piętrze, brak cokołu przypodłogowego przy pomieszczeniu magazynowym zlokalizowanym na I piętrze, zmurszała farba na ścianie w korytarzu na parterze. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-technicznych. Kontrole sprawdzające wykazały poprawę bieżącego stanu sanitarno-higienicznego oraz wykonanie obowiązków decyzji.

W skontrolowanych obiektach noclegowych zapewniono prawidłowe postępowanie z bielizną czystą i brudną. Bieżącym utrzymaniem czystości zajmuje się personel obiektów, obiekty wyposażono w preparaty czystościowo-dezynfekcyjne, w widocznych miejscach umieszczono oznakowania słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej skontrolowano 2 obiekty, w których pobrano 6 próbek wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie wyników z badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń skontrolowanych parametrów mikrobiologicznych.

1 skontrolowany obiekt noclegowy oceniono jako dobry, pozostałe jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, zakłady odnowy biologicznej, tatuażu i solaria, oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

4.8.1. Zakłady fryzjerskie

W ewidencji ujęto 87 obiektów, z których skontrolowano 36.

W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej w **Zakładzie fryzjerskim „Viktoria” przy ul. 3 Maja 23 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne,

tj. zakurzone półki wiszące przeznaczone do przechowywania preparatów kosmetycznych, zalegające resztki włosów w szufladach, na kanapach oraz na fotelach fryzjerskich przeznaczonych dla dzieci. W związku z powyższym, nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń doraźnych. Ponadto, w tym samym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. zawilgocone z odchodzącą i łuszczącą się farbą naroża sufitu przy oknie nad drzwiami wejściowymi do zakładu. W związku z powyższym, w dniu 09.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w innym zakładzie fryzjerskim stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brak preparatu do dezynfekcji powierzchni, brudny, z pozostałością włosów wózek podręczny do przechowywania przyborów i narzędzi fryzjerskich, pajęczyny w sali świadczenia usług oraz nieuporządkowane zaplecze socjalno-gospodarcze. Za powyższe nieprawidłowości na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń oraz poprawę stanu sanitarnego. Ponadto, w tym samym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzoną powierzchnię tapicerki na podłokietnikach dwóch foteli dla klientów przy stanowiskach fryzjerskich, zawilgocone ściany ze zmurszałą farbą i z ubytkami tynku w sali świadczenia usług po lewej stronie od wejścia oraz we wnęcie okiennej. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. W związku z zakończeniem działalności zakładu wydano decyzję wygaszającą ww. decyzję.

W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej w innym zakładzie fryzjerskim stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne, zakurzone ramy luster, zakurzoną szklaną witrynę z kosmetykami przeznaczonymi do sprzedaży, pozostałości resztek włosów na blatach podręcznych mobilnych stolików fryzjerskich oraz w ich szufladach. W związku z powyższym, nałożono mandat karny w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące natychmiastowego usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń oraz poprawę stanu sanitarnego.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w zakładzie fryzjerskim stwierdzono brak preparatu do dezynfekcji narzędzi w głębokim zanurzeniu. Za powyższą nieprawidłowość na właścicielkę zakładu nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń.

W Zakładzie fryzjerskim „Fashion Hair” przy ul. Stefana Batorego 64 w Chorzowie oraz Zakładzie fryzjerskim przy ul. Mariańskiej 8 w Chorzowie, które w 2023 roku zostały ocenione jako złe pod względem technicznym, przeprowadzono kontrole sprawdzające, podczas których stwierdzono wykonanie obowiązków decyzji.

1 obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, 2 obiekty oceniono jako dobre, a pozostałe jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym oraz technicznym.

4.8.2. Zakłady kosmetyczne

W ewidencji ujęto 87 zakładów, z których skontrolowano 32.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w **Gabiniecie kosmetycznym DANLUK Beauty Estetics przy ul. Armii Krajowej 53d/12 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowość sanitarno-higieniczną, tj. brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Wobec powyższego, w dniu 31.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonej nieprawidłowości w terminie do dnia 10.01.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

W Zakładzie kosmetycznym zlokalizowanym przy ul. Bolesława Chrobrego 21

w **Chorzowie**, którego właścicielem jest Pani Donata Budzińska-Wawro, w wyniku przeprowadzonej kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowość sanitarno-higieniczną, tj. w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi, nie uwzględniono sposobu postępowania oraz zasad przeprowadzania sterylizacji narzędzi wielorazowych, tj. pęset, mających kontakt z błoną śluzową oka. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości w terminie do dnia 31.01.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

W wyniku kontroli przeprowadzonej w **Gabiniecie kosmetycznym zlokalizowanym przy ul. Bolesława Chrobrego 21 w Chorzowie**, którego właścicielem jest Pani Ewelina Jankowska stwierdzono nieprawidłowość sanitarno-higieniczną, tj. w opracowanej procedurze zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi, nie uwzględniono sposobu postępowania oraz zasad przeprowadzania sterylizacji narzędzi wielorazowych, tj. pęset, mających kontakt z błoną śluzową oka. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonej nieprawidłowości w terminie do dnia 31.01.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, nie został unieruchomiony.

W roku sprawozdawczym w Zakładzie kosmetycznym PMU Sonia Król przy ul. Stefana Batorego 10/2 w Chorzowie, który został oceniony jako zły w 2023 r., przeprowadzono kontrolę, podczas której stwierdzono, iż nie wykonano wydanych zaleceń doraźnych. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie obowiązku określonego w ww. decyzji.

Dla 2 zakładów kosmetycznych zlokalizowanych na terenie Chorzowa wydano 2 decyzje administracyjne nakazujące usunięcie stwierdzonych podczas kontroli sanitarnych nieprawidłowości sanitarno-higienicznych, tj. opracowanie procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi. Kontrole sprawdzające potwierdziły terminowe wykonanie obowiązków określonych w decyzjach.

Dla 1 zakładu kosmetycznego wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych podczas kontroli sanitarnej nieprawidłowości sanitarno-higienicznych, tj. opracowana procedura zapewniająca ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi regulująca sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, nie była dostosowana do rodzaju świadczonych usług w zakresie stosowanych narzędzi wielorazowego użytku oraz stosowanych w zakładzie preparatów dezynfekcyjnych. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym z zakładów kosmetycznych stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. w obiekcie nie zapewniono higienicznych warunków przeprowadzania procesu sterylizacji, jak również spożywania posiłków

i przechowywania odzieży personelu. W związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie wydanych zaleceń doraźnych i poprawę stanu sanitarnego.

Skontrolowane obiekty wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk. Narzędzia jednorazowego użytku, stosowane podczas zabiegów, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich traktowane były jako odpady niebezpieczne i odbierane do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. Większość obiektów posiadała opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

3 obiekty oceniono jako złe pod względem sanitarno-higienicznym, nie zostały unieruchomione, 2 obiekty oceniono jako dobre, pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8.3. Zakłady tatuażu

W ewidencji wykazano 7 zakładów, z których skontrolowano 3.

W skontrolowanych obiektach do wykonywania zabiegów stosowane są wyłącznie narzędzia i sprzęt jednorazowy, które po użyciu traktowane są jako odpady niebezpieczne i odbierane do unieszkodliwienia przez specjalistyczne firmy. Właściciele zakładów posiadają opracowaną i wdrożoną procedurę zapewniającą ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

Skontrolowane obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8.4. Zakłady odnowy biologicznej

W ewidencji ujęto 17 obiektów. Są to głównie solaria, siłownie, sale fitness i gabinety masażu. W 2024 r. do tej grupy obiektów zakwalifikowano nowo powstałe obiekty, tj. Gabinet Masażu przy ul. 3 Maja 117 B w Chorzowie oraz Gabinet Masażu Relaksacyjnego przy ul. Dobrodzieńskiej 11/6 w Chorzowie. W roku sprawozdawczym skontrolowano 9 obiektów.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w **Zakładzie Odnowy Biologicznej przy**

ul. Parkowej 20 w Chorzowie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne i zakurzone wyposażenie strefy relaksu: blaty stolików wolnostojących, blat stolika zamontowanego przy ścianie, siedziska leżaków i kanap, powierzchnie blatów przy suszarkach w szatni damskiej i męskiej oraz brudne pojemniki zawierające roztwór preparatu do dezynfekcji powierzchni udostępnione dla klientów na sali do ćwiczeń. W związku z powyższym, nałożono mandat karny w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie zaleceń doraźnych. Ponadto, w tym samym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzone powierzchnie tapicerowanych siedzisk urządzeń do ćwiczeń zlokalizowanych w strefach wolnych ciężarów, warm-up, cool-down, cardio. W związku z powyższym, w dniu 03.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 30.04.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W przebiegu przeprowadzonej kontroli sanitarnej w **Zakładzie Odnowy Biologicznej przy ul. Gałęzki 30 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzone z licznymi ubytkami tynku oraz farby ściany w strefach: funkcjonalnej, wolnych ciężarów oraz maszyn, część urządzeń do ćwiczeń z popękaną powierzchnią tapicerki, ławki w szatniach damskiej oraz męskiej z uszkodzeniami powierzchni, czarne naloty na suficie w natrysku w szatni męskiej. W związku z powyższym, w dniu 15.07.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w terminie do dnia 16.12.2024 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym z obiektów stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne wyposażenie obiektu: szafki dla klientów w części szatniowej, parawan wielorazowego użytku, szafka pod umywalką w pomieszczeniu świadczenia usług w zakresie fizjoterapii oraz zakurzone parapety i kratkę wentylacyjną w toalecie dla klientów. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń oraz poprawę stanu sanitarnego.

Podczas przeprowadzonej kontroli sanitarnej w solarium stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. przeterminowany preparat do dezynfekcji rąk oraz preparat do dezynfekcji powierzchni, brudne i zakurzone ramy luster we wszystkich kabinach, sztuczne kwiaty, podajnik na folię zabezpieczającą urządzenia solaryjne oraz metalowy regał ze środkami higienicznymi i czystościowo-dezynfekcyjnymi w pomieszczeniu gospodarczym. W związku z powyższym, nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące natychmiastowego usunięcia nieprawidłowości. Ponadto, w tym samym zakładzie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. zmurszałą z odpadającą farbą i tynkiem ścianę w kabinie z urządzeniem solaryjnym, zardzewiałą powierzchnię dwóch półek na regale metalowym w pomieszczeniu gospodarczym. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzone kontrole sprawdzające wykazały wykonanie obowiązków decyzji oraz wydanych zaleceń doraźnych.

W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej w innym solarium stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. uszkodzone płytki podłogowe przy drzwiach wejściowych do obiektu oraz drzwi wewnętrzne do dwóch pomieszczeń z urządzeniami solaryjnymi. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała częściowe wykonanie obowiązków decyzji. W terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu Strona pismem poinformowała o całkowitym usunięciu nieprawidłowości oraz wniosła o przeprowadzenie kontroli sprawdzającej, która potwierdziła usunięcie nieprawidłowości.

We wszystkich skontrolowanych solariach w widocznych miejscach umieszczono informacje o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. *w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium* (Dz. U. z 2018 r. poz. 275).

2 obiekty oceniono jako złe pod względem technicznym, nie zostały unieruchomione, 1 obiekt oceniono jako dobry, pozostałe skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.8.5. Inne zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z ww. usług

W ewidencji ujęto 40 zakładów, z których skontrolowano 17. Jest to najbardziej zróżnicowana pod względem zakresu świadczonych usług oraz standardu wyposażenia grupa obiektów. Największą liczbę stanowią zakłady, w których świadczone są usługi fryzjerskie i kosmetyczne, niektóre dysponują również urządzeniami do opalania lub stanowiskami do masażu.

W trakcie kontroli sanitarnej przeprowadzonej w jednym z zakładów kosmetycznych stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne powierzchnie i wyposażenie zakładu: szuflady na stanowiskach do wykonywania zabiegów manicure, półkę w sali świadczenia usług manicure, podłogę w gabinecie ze stanowiskiem przeznaczonym do kosmetyki twarzy

oraz brak preparatu do czyszczenia i dezynfekcji toalet. Za powyższe nieprawidłowości na osobę odpowiedzialną nałożono mandat karny w wysokości 150 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Ponadto, podczas ww. kontroli stwierdzono brak opracowanej procedury zapewniającej ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi, w obiekcie nie była prowadzona kontrola skuteczności procesu sterylizacji narzędzi wielorazowego użytku, które stosowane są podczas wykonywania czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, uwzględniająca parametry fizyczne, chemiczne i biologiczne. Ponadto, w pakietach sterylnych stwierdzono brak wskaźników chemicznych

oraz umieszczonych na pakietach dat przeprowadzenia sterylizacji i ważności wyrobu sterylnego. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie wydanych zaleceń doraźnych oraz obowiązków określonych w decyzji.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w zakładzie fryzjerskim z gabinetem tatuażu stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne, z pozostałością włosów, dwa stanowiska fryzjerskie, zakurzony grzejnik w sali świadczenia usług fryzjerskich, urządzenie chłodnicze przeznaczone do wstępnego magazynowania odpadów pozabiegowych oraz brudną szafkę w toalecie dla klientów i personelu. W związku z powyższym, nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń doraźnych oraz poprawę stanu sanitarno-higienicznego obiektu.

Skontrolowane zakłady wyposażone były w preparaty do dezynfekcji narzędzi, powierzchni oraz rąk, do wykonywania usług stosowane były narzędzia i sprzęt jednorazowego oraz wielorazowego użytku. W obiektach zostały wdrożone opracowane procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi u ludzi.

W Salonie fryzjersko-kosmetycznym „Verona Beauty” przy ul. 16 Lipca 19/1 w Chorzowie, który w 2023 r. został oceniony jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, podczas której stwierdzono wykonanie wydanych zaleceń doraźnych. Obiekt został oceniony jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym.

Skontrolowane obiekty zostały ocenione jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym

4.9. Dworce, stacje kolejowe

W ewidencji ujęto Dworzec kolejowy w Chorzowie Batorym. Podczas przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż obiekt utrzymany był w należytym stanie sanitarno-porządkowym. Utrzymanie bieżącej czystości zlecone jest firmie zewnętrznej, zapewniono właściwe

postępowanie z odpadami komunalnymi. Na terenie obiektu w widocznych miejscach umieszczono oznakowanie słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.10. Tereny rekreacyjne

W ewidencji ujęto 149 obiektów. Skontrolowano 30 m.in. wodne place zabaw, Szyb „Prezydent”, tężnię solankową przy Placu Hutników oraz place zabaw i piaskownice.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 26 placów zabaw i piaskownic. Przeprowadzone kontrole wykazały, że we wszystkich skontrolowanych piaskownicach, piasek został wymieniony przed sezonem. Wymiana piasku poprzedzona była wyczyszczeniem i zdezynfekowaniem piaskownic. Place zabaw wyposażone były w pojemniki na odpady komunalne i ławki oraz w regulaminy określające zasady korzystania z obiektów. Utrzymanie bieżącej czystości zarządcy zlecali firmom zewnętrznym.

Ponadto, przeprowadzono kontrole sanitarne na terenach wodnych placów zabaw przy ul. Floriańskiej oraz na terenie Parku Śląskiego przy Al. Wycieczkowej/Harcerskiej. Obiekty czynne są sezonowo. Zarządcy obiektów przeprowadzają systematyczne badania wody doprowadzanej do urządzeń zabawowych.

Skontrolowane obiekty utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-higienicznym i technicznym. Utrzymaniem bieżącej czystości obiektów zajmują się, w ramach zawartych umów, firmy zewnętrzne lub zatrudnieni pracownicy. Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

4.11. Cmentarze

W ewidencji ujęto 9 cmentarzy, z których skontrolowano 1. Podczas kontroli stwierdzono, iż cmentarz usytuowany na utwardzonym i ogrodzonym terenie, wyposażony był w punkty wodne zaopatrzone w zimną wodę oraz kontenery przeznaczone do gromadzenia odpadów komunalnych.

W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli cmentarz oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.12. Domy przedpogrzebowe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 domy przedpogrzebowe świadczące usługi w zakresie przechowywania i przygotowywania zwłok do pochówku oraz transportu. Jeden obiekt posiada prosektorium. Wszystkie obiekty dysponują środkami transportu do przewozu zwłok

i są wyposażone w chłodnie do przechowywania zwłok. W roku sprawozdawczym skontrolowano 1 dom przedpogrzebowy z prosektorium. W oparciu o wyniki przeprowadzonej kontroli skontrolowany dom przedpogrzebowy oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.13. Inne obiekty

W ewidencji ujęto 128 obiektów. Są to m.in. apteki, obiekty sportowe, kulturalne, stacje paliw, targowiska, sklepy z odzieżą używaną, pralnie i punkty przyjęć odzieży do prania, magle, przystanki autobusowe i kolejowe, zakłady pogrzebowe, krematorium, sklepy zielarskie oraz zaopatrzenia medycznego, hurtownie farmaceutyczne, ośrodek pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom oraz inne. W roku sprawozdawczym skontrolowano 38 obiektów.

4.13.1. Apteki

W ewidencji ujęto 32 obiekty z których skontrolowano 16.

Podczas kontroli przeprowadzonej w **Aptece przy ul. Granicznej 88/3 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. ślady po zalaniu na suficie w sali ekspedycyjnej oraz łuszczącą się i odpadającą farbę nad zlewem w pomieszczeniu gospodarczym. W związku z powyższym, w dniu 05.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie ww. nieprawidłowości w terminie do dnia 30.05.2025 r. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brak preparatu do dezynfekcji powierzchni w izbie recepturowej, preparatu do dezynfekcji rąk w szluzie, brudne półki, regały i blaty w sali ekspedycyjnej, recepturze, zmywalni oraz w skontrolowanych magazynach, pajęczyny na sufitach i narożach ścian w sali ekspedycyjnej i izbie recepturowej. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 300 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-higienicznych z terminem ich natychmiastowego wykonania. Podczas kontroli sprawdzającej wykonanie wydanych zaleceń doraźnych nie stwierdzono poprawy stanu higieniczno-sanitarnego, w związku z powyższym, wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości z terminem do 7 dni od daty odbioru protokołu (protokół przesłany Poczta Polska). Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym, nie został unieruchomiony.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami sanitarno-technicznymi podczas kontroli **Apteki przy pl. Mickiewicza 10 w Chorzowie**, w dniu 31.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie do stanu zgodnego z wymaganiami sufit w pomieszczeniu socjalnym dla personelu, płytki podłogowe w zmywalni, powierzchnię parapetu w izbie recepturowej i powierzchnię części regałów w magazynie suplementów diety oraz w magazynie materiałów opatrunków z terminem do dnia 30.05.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W **Aptece przy ul. Kaliny 77 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. w sali ekspedycyjnej, pod zainstalowanym urządzeniem klimatyzacyjnym, widoczne ślady po zalaniu na ścianie (naprzeciwko wejścia do apteki), w toalecie na suficie i ścianie ślady po zalaniu z odchodzącą, łuszczącą się farbą. Wobec powyższego, w dniu 24.12.2024 r. wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości sanitarno-technicznych z terminem realizacji do dnia 03.03.2025 r. Ponadto, w przebiegu kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. bardzo duże ilości pajęczyn na sufitach i w narożach ścian w sali ekspedycyjnej, szluzie z recepturą, zmywalni, magazynach: leków oraz suplementów diety i środków opatrunkowych, komorze przyjęć i w korytarzu komunikacyjnym. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 200 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Powyższe nieprawidłowości niezwłocznie usunięto, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

Podczas kontroli **Apteki przy ul. Klonowej 2 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. zakurzone półki w magazynie leków, magazynie suplementów i wyrobów medycznych oraz w sali ekspedycyjnej, a także pajęczyny przy suficie w sali ekspedycyjnej. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 150 zł oraz wydano zalecenia doraźne z terminem ich natychmiastowego wykonania. Ponadto, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. ślady po zalaniu na suficie w sali ekspedycyjnej i w magazynie leków, a także ubytki tynku na ścianie w sali ekspedycyjnej. Termin usunięcia nieprawidłowości sanitarno-technicznych ustalono do dnia 03.03.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym, nie został unieruchomiony.

Dla apteki przy ul. Dombka 20 w Chorzowie, która w 2023 r. została oceniona jako zła pod względem technicznym, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie śladów po zalaniu na suficie we wszystkich pomieszczeniach apteki oraz uzupełnienie ubytków kasetonów sufitowych w toalecie oraz w komorze przyjęć. Podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej stwierdzono niewykonanie obowiązków decyzji. Zgodnie z wnioskami Strony, decyzja została dwukrotnie prolongowana. Kolejna kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków decyzji.

4 obiekty oceniono jako złe, w tym 2 pod względem technicznym, 2 pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym, nie zostały unieruchomione. 2 apteki oceniono jako dobre, pozostałe oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.13.2. Obiekty sportowe

Na nadzorowanym terenie znajduje się 16 obiektów sportowych. Są to: kompleksy i kluby sportowe, stadiony, hale, boiska oraz korty tenisowe. W roku sprawozdawczym skontrolowano 7 obiektów. Wszystkie dysponują zapleciami sanitarnymi z toaletami, natryskami i szatniami. Punkty wodne wyposażone były w bieżącą zimną i ciepłą wodę. Skontrolowane obiekty zaopatrzone były w środki czystości i preparaty dezynfekcyjne.

Podczas kontroli sanitarnej jednego obiektu sportowego, stwierdzono brak panelu sufitowego w korytarzu komunikacyjnym pomieszczeń zespołu odnowy biologicznej, prowadzącym do części z wannami do hydromasażu, brak panelu sufitowego oraz ubytek płytki ściennej w części pomieszczenia z wannami do hydromasażu oraz uszkodzoną powierzchnię stołu do masażu w pokoju fizjoterapii. Wobec powyższego, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie powyższych nieprawidłowości. Kontrola sprawdzająca wykazała częściowe wykonanie obowiązków decyzji. Strona w terminie 7 dni roboczych od dnia podpisania protokołu pismem poinformowała o całkowitym usunięciu nieprawidłowości oraz wnioskuje o przeprowadzenie kontroli sprawdzającej, która potwierdziła wykonanie obowiązków decyzji.

Stan higieniczno-sanitarny i techniczny skontrolowanych obiektów oceniono jako zadawalający.

4.13.3. Pralnie, punkty przyjęć odzieży do prania, magle

W tej grupie ujęto 4 obiekty: 2 pralnie, punkt przyjęć odzieży do prania oraz magiel. W roku sprawozdawczym skontrolowano 2 obiekty.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w **Pralni Chemicznego i Mokrego Prania przy ul. 3 Maja 3 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne,

tj. brudne ściany w całym obiekcie oraz brak bieżącej ciepłej wody w punktach wodnych. Ustalono termin doprowadzenia ścian w obiekcie do stanu zgodnego z wymaganiami do dnia 30.05.2025 r., natomiast termin zapewnienia bieżącej ciepłej wody w punktach wodnych do dnia 31.01.2025 r. oraz wszczęto z urzędu postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji administracyjnej nakazującej Stronie wykonanie obowiązków. Ponadto, podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne, zakurzone półki w szafie na czystą bieliznę oraz pajęczyny przy suficie. Na właścicielkę obiektu nałożono mandat karny w wysokości 100 zł oraz wydano zalecenia doraźne dotyczące usunięcia ww. nieprawidłowości sanitarno-higienicznych z terminem ich natychmiastowego wykonania. Obiekt oceniono jako zły pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym, nie został unieruchomiony.

Drugi skontrolowany obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.13.4. Przystanki kolejowe

W ewidencji ujęto 2 obiekty, które nie zostały skontrolowane w roku sprawozdawczym. W związku z pracami na linii kolejowej nr 131 zawieszono ruch pasażerski na przystankach kolejowych zlokalizowanych na terenie Chorzowa.

4.13.5. Przystanki autobusowe

W ewidencji ujęto 3 przystanki usytuowane w centrum Chorzowa (obsługujące również ruch międzynarodowy). W roku sprawozdawczym skontrolowano Centrum Przesiadkowe w Chorzowie z wydzielonymi stanowiskami przystanków autobusowych oraz tramwajowych. Teren wokół przystanków był czysto utrzymany, uporządkowany, kosze na odpady nieprzepełnione. Centrum Przesiadkowe utrzymywane jest w czystości przez specjalistyczne firmy zewnętrzne w ramach zawartych umów. W widocznym miejscu na każdym przystanku umieszczone było oznakowanie słowno-graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych. Obiekt oceniono jako zadawalający pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.13.6. Pozostałe obiekty

W ewidencji ujęto 71 obiektów, z których skontrolowano 12 m.in. stacje paliw, obiekty kulturalne, krematorium. Najwięcej kontroli przeprowadzono na stacjach paliw. Wszystkie skontrolowane stacje paliw wyposażone były w toalety dla klientów. Toalety zaopatrzone były w środki higieny, tj. mydło płynne w dozownikach ściennych, podajniki na ręczniki papierowe, papier toaletowy oraz pojemniki na odpady komunalne z wkładem foliowym. Utrzymaniem bieżącej czystości zajmują się pracownicy obsługujący stacje.

Podczas kontroli sanitarnej przeprowadzonej w **Miejskim Domu Kultury „Batory” przy ul. Stefana Batorego 6 w Chorzowie** stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne, tj. ślady po zalaniu na suficie w pracowni malarskiej zlokalizowanej na III piętrze oraz w sali z zajęć robotyki zlokalizowanej na III piętrze, ślad po zalaniu na suficie oraz na ścianie przy wylocie z wentylacji w sali wielofunkcyjnej (tanecznej/szkoleniowej) na II piętrze, uszkodzoną płytkę ścienną oraz brudne ściany przy suficie w toalecie przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych zlokalizowanej na parterze, ślady po zalaniu na suficie wraz z odpadającą farbą w korytarzu prowadzącym z sali widowiskowej na balkon oraz łuszczącą się farbą z ubytkami tynku na ścianie przy wejściu na schody. Ustalono z dyrektorem obiektu termin

usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości do dnia 29.08.2025 r. Obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, nie został unieruchomiony.

W trakcie kontroli pola kempingowego stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj. brudne pomieszczenia i wyposażenie obiektu: podłogi, parapety, drzwi do kabin prysznicowych oraz toalet, podłogę w pomieszczeniu z pralką, pajęczyny na sufitach w toaletach i natryskach damskich i męskich oraz brak preparatu do dezynfekcji sauny. Za powyższe nieprawidłowości nałożono mandat karny w wysokości 100 zł i wydano zalecenia doraźne z terminem natychmiastowego wykonania. Kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie wydanych zaleceń doraźnych oraz poprawę stanu sanitarnego.

1 obiekt oceniono jako zły pod względem technicznym, 1 obiekt oceniono jako dobry, pozostałe obiekty oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.14. Stan sanitarny środków transportu

4.14.1. Środki transportu do przewozu chorych

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych środków transportu do przewozu chorych.

4.14.2. Środki transportu do przewozu zwłok i szczątków

W roku sprawozdawczym przeprowadzono kontrolę 5 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, które spełniały wymagania techniczne i sanitarne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. *w sprawie wydawania pozwoleń i zaświadczeń na przewóz zwłok i szczątków ludzkich* (Dz. U. z 2007 r., nr 249 poz. 1866).

Skontrolowane środki transportu do przewozu zwłok i szczątków oceniono jako zadawalające pod względem higieniczno-sanitarnym i technicznym.

4.14.3 Środki transportu do przewozu bielizny

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych środków transportu do przewozu bielizny.

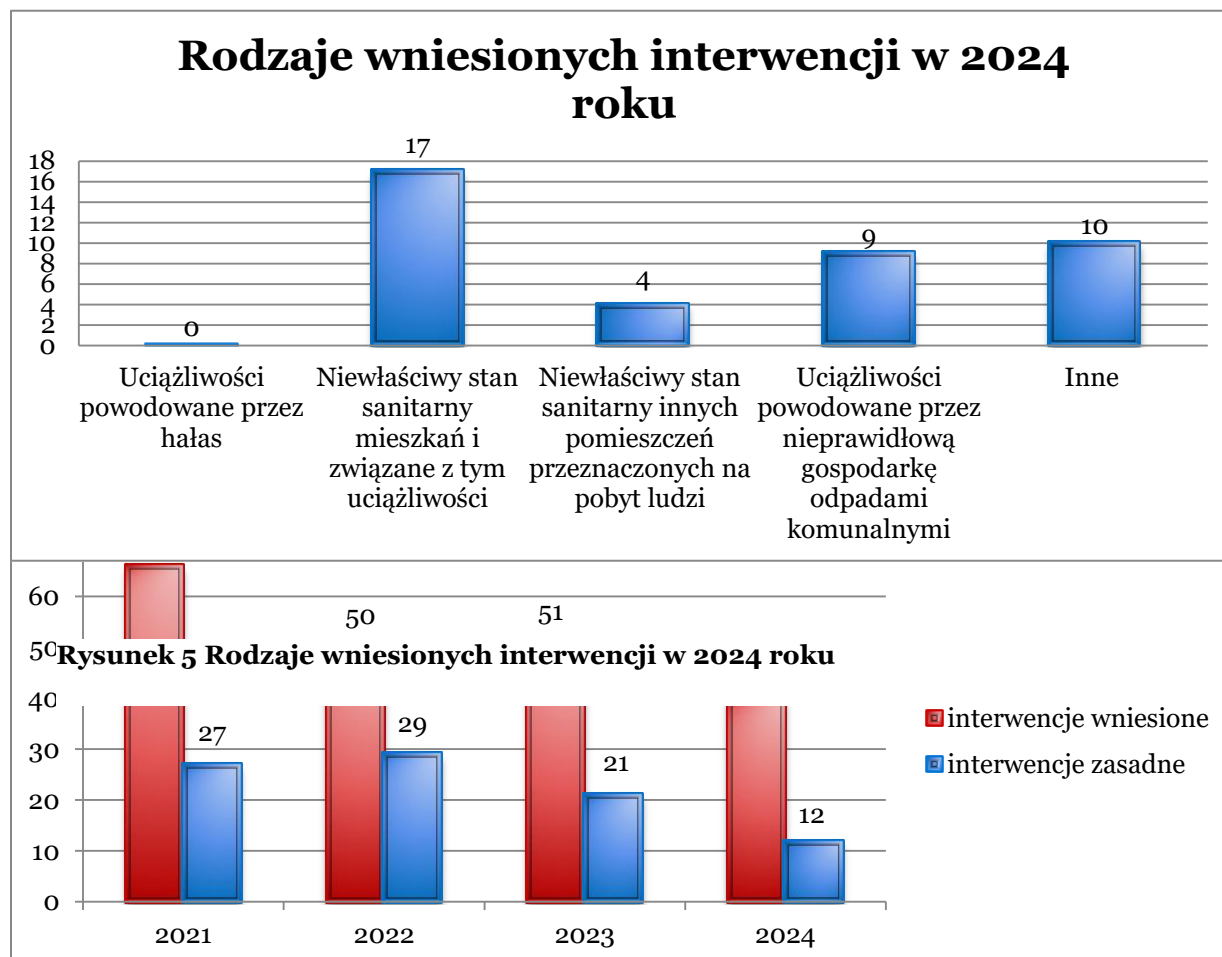
4.14.4. Inne kontrolowane środki transportu

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli sanitarnych innych środków transportu.

4.15 Interwencje

W 2024 roku wpłynęło 40 interwencji, z których 2 przekazano bezpośrednio właściwym organom w celu rozpatrzenia zgodnie z kompetencjami, natomiast 9 interwencji przekazano

właściwym organom, po wstępnym rozpoznaniu. Ze wszystkich rozpatrzonych interwencji, 12 było częściowo bądź całkowicie zasadnych.

Rysunek 6 Zasadność interwencji w latach 2021-2024

Najczęściej w trakcie przeprowadzanych kontroli sanitarnych, potwierdzano zasadność interwencji dotyczących niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości oraz interwencje dot. m.in. zalania ściekami ganków piwnicznych bądź terenów nieruchomości.

W styczniu 2024 r. rozpatrzono interwencję, która do tut. Stacji wpłynęła w grudniu 2023 r. i dotyczyła hałasu pochodzącego od urządzenia - pompy obiegowej zainstalowanej w pomieszczeniu piwnicznym, w budynku mieszkalnym przy ul. Beskidzkiej 28 w Chorzowie. W trakcie przeprowadzonej kontroli sanitarnej słyszalny był jednostajny, ciągły dźwięk o niskim natężeniu. W związku z powyższym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zlecił przeprowadzenie, w porze nocnej, pomiarów natężenia dźwięku pochodzącego od zainstalowanego urządzenia bezpośrednio pod mieszkaniem zajmowanym przez

interweniującego. Na podstawie sprawozdania z badań Oddziału Laboratoryjnego Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gliwicach stwierdzono, iż nie można obliczyć poziomu hałasu i przeprowadzić jego oceny, gdyż różnica pomiędzy zmierzonym poziomem dźwięku A i tłem akustycznym mniejsza była niż 3 dB. W trakcie wykonywania pomiarów w ww. mieszkaniu słyszalne były dźwięki pochodzące z innych lokali mieszkalnych, mogące wpływać na

wykonane pomiary. Mając na uwadze powyższe, przeprowadzone zostały ponowne pomiary hałasu. Na podstawie sprawozdania z pomiarów badań stwierdzono, iż w czasie pracy pompy obiegowej zainstalowanej pod przedmiotowym mieszkaniem w pomieszczeniu piwnicznym, poziom dźwięku w mieszkaniu odpowiadał normie PN-87/B-02151/02 "Akustyka budowlana – Ochrona przed hałasem w budynkach."

W roku sprawozdawczym wpłynęło 17 interwencji dot. niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny rozpatrzył interwencję dot. uciążliwości powodowanych przez użytkownika zajmującego bezumownie lokal mieszkalny zlokalizowany przy ul. Wrocławskiej 6. W przebiegu kontroli pozyskano informację, iż użytkownik mieszkania jest hospitalizowany, w obecności zarządcy nieruchomości i funkcjonariuszy Policji otwarto niezabezpieczone drzwi. Stwierdzono, że mieszkanie było brudne, nieuporządkowane, wyczuwalny był silny fetor. W mieszkaniu zalegały pozostałości produktów żywnościowych m.in. w puszkach metalowych, butelkach plastikowych i szklanych. Ponadto, w miskach i wiadrach znajdowały się fekalia. Ze względu na możliwość wystąpienia zagrożenia epidemicznego dla innych lokatorów przedmiotowej nieruchomości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności, nakazującą doprowadzenie do stanu czystości przedmiotowego lokalu mieszkalnego oraz przeprowadzenie w nim zabiegów dezynfekcji i dezynsekcji. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała wykonanie obowiązków określonych w przedmiotowej decyzji.

Ponadto, w roku sprawozdawczym tut. Organ rozpatrywał interwencję dot. uciążliwości powodowanych przez najemczynię mieszkania zlokalizowanego przy ul. 11 Listopada 16. Przeprowadzone kontrole wykazały: nieprawidłowe użytkowanie przedmiotowego lokalu mieszkalnego, gromadzenie w nim dużych ilości zbędnych przedmiotów (m.in. puszek, butelek, tekstyliów, butów, kartonów, worków foliowych i wiader) oraz obecność osobników pluskwy domowej. W celu niedopuszczenia do wystąpienia zagrożenia epidemicznego dla innych mieszkańców nieruchomości, wydano decyzję nakazującą doprowadzenie mieszkania do stanu czystości oraz przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji we wszystkich pomieszczeniach przedmiotowego lokalu mieszkalnego w terminie do dnia 04.10.2024 r. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała niewykonanie obowiązków ww. decyzji. W związku z powyższym, wobec najemczynie ww. mieszkania zostało wydane upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania obowiązków ww. decyzji. Ponadto, wystosowano pisma z prośbą o podjęcie działań zgodnie z kompetencjami do zarządcy nieruchomości, Ośrodka Pomocy Społecznej w Chorzowie oraz Komisariatu Policji II w Chorzowie. Kolejna kontrola sprawdzająca w zakresie wykonania obowiązków decyzji zostanie przeprowadzona w 2025 roku.

W roku sprawozdawczym rozpatrywano interwencje dot. nieruchomości zlokalizowanej przy ul. 11 Listopada 5 w Chorzowie dotyczące zalegania dużej ilości odpadów komunalnych, bytujących w nich owadów i szczurów, zanieczyszczenia odchodami ptaków i padłymi ptakami balkonu oraz mieszkania, zajmowanego przez uciążliwego lokatora. Prowadzenie czynności kontrolnych było utrudnione ze względu na nieuregulowany stan formalno-prawny przedmiotowej nieruchomości. W części dotyczącej nieprawidłowo prowadzonej gospodarki odpadami komunalnymi, powołując się na ustawę z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (t.j. Dz. U. 2024 r., poz. 399 ze zm.) wystosowano pismo do Komendanta Straży Miejskiej w Chorzowie o podjęcie stosownych działań. W przebiegu kontroli na terenie nieruchomości nie stwierdzono obecności gryzoni i insektów. Ponadto, wpłynęła interwencja dot. zalania ściekami ganków piwnicznych na terenie przedmiotowej nieruchomości. Zgłoszona awaria kanalizacyjna została niezwłocznie usunięta, a miejsca po zalaniu poddane zostały dezynfekcji. W związku z kolejnym zgłoszeniem mieszkańców

ww. nieruchomości dotyczącym nieopróżniania zbiorników bezodpływowych sprawę przekazano zgodnie z właściwością rzeczową Prezydentowi Miasta Chorzów. Każdorazowo, w wyniku podejmowania kolejnych interwencji, przeprowadzano próby kontroli sanitarnej przedmiotowego mieszkania ww. nieruchomości. Lokal mieszkalny został udostępniony przez jego użytkownika

do kontroli w IV kwartale 2024 r. W przebiegu czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne, tj.: mieszkanie było brudne, nieuporządkowane, zalegały w nim duże ilości zbędnych przedmiotów m.in.: puszek, butelek, tekstyliów, papieru, worków foliowych. W mieszkaniu nie stwierdzono odchodów ptaków ani padłego ptactwa. Ze względu

na zagrożenie epidemiczne dla innych mieszkańców nieruchomości, wobec użytkownika przedmiotowego lokalu wszczęto postępowanie administracyjne. Zgodnie z pismem Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Chorzowie balkony budynku od strony podwórza są w złym stanie technicznym, grożącym zawaleniem. W związku z powyższym, nie dokonano kontroli sanitarnej balkonu przynależnego do przedmiotowego lokalu mieszkalnego.

Ponadto, w roku sprawozdawczym rozpatrzono interwencję dot. drażliwego zapachu utrzymującego się w mieszkaniu przy ul. Wróblewskiego 7 w Chorzowie. W związku z powyższym, przeprowadzono kontrolę sanitarną w przedmiotowym lokalu mieszkalnym, w wyniku której

stwierdzono silnie drażniący zapach palonej smoły. W salonie w miejscach rozszczelnienia klepek parkietu oraz na wylewce podłogi widoczna była czarno-brunatna substancja. Wobec powyższego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie zwrócił się do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego o przeprowadzenie badań jakościowych i ilościowych stężenia lotnych związków organicznych w powietrzu w ww. mieszkaniu. Zgodnie z wynikami przedstawionymi w sprawozdaniu z badań w pobranych próbkach w pokojach i przedpokoju zidentyfikowano naftalen. W związku z powyższym, do zarządcy przedmiotowej nieruchomości wystosowano pismo o podjęciu działań mających na celu zapewnienie możliwości użytkowania powyższego lokalu mieszkalnego w sposób niezagrażający zdrowiu jego użytkowników

oraz sprawę przekazano zgodnie z kompetencją rzeczową Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie.

W wyniku podejmowania interwencji dotyczących zawilgocenia lokali mieszkalnych, po wstępnym rozpoznaniu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie, działając na podstawie art. 65 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego* (t.j.: Dz. U. z 2024 r. poz. 572), sprawy przekazywał zgodnie z właściwością rzeczową Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie. Ponadto, na wniosek Stron wydawane były opinie sanitarne dot. zawilgocenia lokali mieszkalnych.

W roku sprawozdawczym podejmowano interwencje dotyczące nieprawidłowej gospodarki odpadami komunalnymi. Prezydentowi Miasta Chorzów przekazano do rozpatrzenia 2 interwencje dotyczące zalegania odpadów poremontowych, wielkogabarytowych i komunalnych zalegających na terenach nieruchomości. Interwencję dotyczącą niewłaściwego usytuowania pojemników na odpady stałe, po wstępnym rozpoznaniu, przekazano do rozpatrzenia zgodnie

z kompetencjami Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Chorzowie.

Ponadto, w przebiegu czynności kontrolnych podejmowano współpracę z właścicielami i zarządcami nieruchomości, Komendą Straży Miejskiej w Chorzowie. Właścicieli/zarządców zobowiązywano do wzmożenia nadzoru nad stanem sanitarno-higienicznym przedmiotowych nieruchomości.

W większości przypadków, w wyniku wniesionych interwencji dotyczących zalewania terenów nieruchomości ściekami ich właściciele/zarządcy podejmowali niezwłocznie stosowne działania mające na celu wypompowanie ścieków i zlikwidowanie rozlewisk oraz przeprowadzenie zabiegów dezynfekcyjnych.

W wyniku rozpatrywania interwencji dotyczącej nieuporządkowanych oraz zalanych ściekami ganków piwnicznych na terenie nieruchomości przy ul. Świdra 20 w Chorzowie, w dniu 20.09.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie, na osobę odpowiedzialną, wydał decyzję administracyjną z rygorem natychmiastowej wykonalności nakazującą uporządkowanie ganków piwnicznych, zlikwidowanie rozlewiska ścieków oraz wyczyszczenie i zdezynfekowanie miejsc po zalaniu. Przeprowadzona kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie obowiązków ww. decyzji.

W 2024 r. odnotowano dwie interwencje dotyczące pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W próbkach wody pobranych na terenie tartaku Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego DAWEX Chomin Dawid przy ul. Stalowej 17 w Chorzowie oraz na terenie firmy VENECO Sp. z o.o. spółka komandytowa przy ul. Stalowej 35 w Chorzowie stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla benzenu. Na podstawie sprawozdań z badań stwierdzono, że woda nie spełnia wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Mając na uwadze powyższe, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał dwie decyzje nakazujące doprowadzenie parametrów fizykochemicznych w zakresie obecności benzenu w wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi na terenie Przedsiębiorstwa Handlowo Usługowego DAWEX Chomin Dawid oraz firmy Veneco Sp. z o. o. spółka komandytowa do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Na wniosek Stron, ze względu na trwające prace na sieci wodociągowej, prolongowano termin wykonania 2 decyzji na dzień 31.12.2024 r.

W roku sprawozdawczym rozpatrzono interwencję dotyczącą zanieczyszczenia piasku oraz urządzeń zabawowych na placu zabaw w Parku Róż w Chorzowie. W dniu kontroli plac zabaw w Parku Róż był czasowo wyłączony z użytkowania ze względu na trwające prace związane z wymianą podłoża piaskowego. Zarządzający przesłał do tut. Stacji dokumentację fotograficzną potwierdzającą zakończenie ww. prac.

Ponadto, w roku sprawozdawczym rozpatrzono interwencję przekazaną przez Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w związku z akcją zbierania niepotrzebnych/zbędnych ubrań przez sieć sklepów Carrefour Polska Sp. z o.o. Czynności kontrolne przeprowadzone były na terenie hipermarketu Carrefour w Chorzowie przy ul. Parkowej 20 przez pracowników Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska, Sekcji Bezpieczeństwa Żywności i Żywnienia, Sekcji Epidemiologii oraz Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami. Z informacji pozyskanych od koordynatora ww. akcji wynikało, iż darczyńcy samodzielnie wrzucali oddawane ubrania do boxu w obecności pracownika punktu obsługi klienta, który weryfikował stan przyniesionej odzieży (uszkodzone i zniszczone ubrania były wyrzucane) oraz przeliczał ilości wrzucanych artykułów tekstylnych. Odzież była segregowana, pakowana i przygotowywana do wysyłki. Ubrania zebrane w boxie nie posiadały śladów bytowania insektów. Bieżący stan sanitarny skontrolowanych pomieszczeń nie budził zastrzeżeń.

Ponadto, w roku sprawozdawczym rozpatrzono interwencje dotyczące niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, w tym domu pomocy społecznej, ośrodka pomocy osobom uzależnionym od alkoholu i ich rodzinom, zakładu odnowy

biologicznej i zakładu fryzjerskiego. Przeprowadzone kontrole sanitarne wykazały, że wszystkie skontrolowane obiekty utrzymane były w należyтым stanie sanitarno-higienicznym.

W związku z wniesioną w IV kwartale 2023 r. interwencją dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego, podczas świadczenia usług fryzjerskich, w zakładzie fryzjersko-kosmetycznym w Chorzowie, w roku sprawozdawczym, przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, która wykazała wykonanie wydanych zaleceń oraz poprawę stanu sanitarnego.

W trakcie rozpatrywania interwencji, podejmowano współpracę z zarządcami/właścicielami budynków i nieruchomości, Spółdzielniami Mieszkaniowymi, władzami samorządowymi, funkcjonariuszami Policji i Straży Miejskiej, Chorzowsko-Świętochłowickim Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. oraz innymi komórkami organizacyjnymi tut. Stacji.

4.16. Nadzór nad postępowaniem ze zwłokami i szczątkami ludzkimi

W ramach postępowania ze zwłokami i szczątkami ludzkimi, w roku sprawozdawczym wydano 15 decyzji administracyjnych, w tym:

- 8 decyzji administracyjnych zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok lub szczątków ludzkich;
- 7 decyzji administracyjnych zezwalających na wywóz zwłok lub szczątków ludzkich z Chorzowa poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Przeprowadzono 14 kontroli sanitarnych sprawdzających wykonanie obowiązków określonych w wydanych decyzjach administracyjnych, w tym 7 dot. przeprowadzenia ekshumacji oraz 7 kontroli sanitarnych dot. wywozu zwłok i szczątków ludzkich poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Ponadto, w roku 2024 wydano 28 postanowień opiniujących sprowadzenia zwłok lub szczątków ludzkich z zagranicy do Chorzowa.

4.17. Akcje i współpraca akcyjna z innymi komórkami psse/jednostkami/organami

W 2024 r. Sekcja NS-HK nie podejmowała działań akcyjnych.

4.18. Ocena jakości sanitarnej wody

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi stały nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, ciepłej wody użytkowej oraz wody na pływalniach.

4.18.1. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

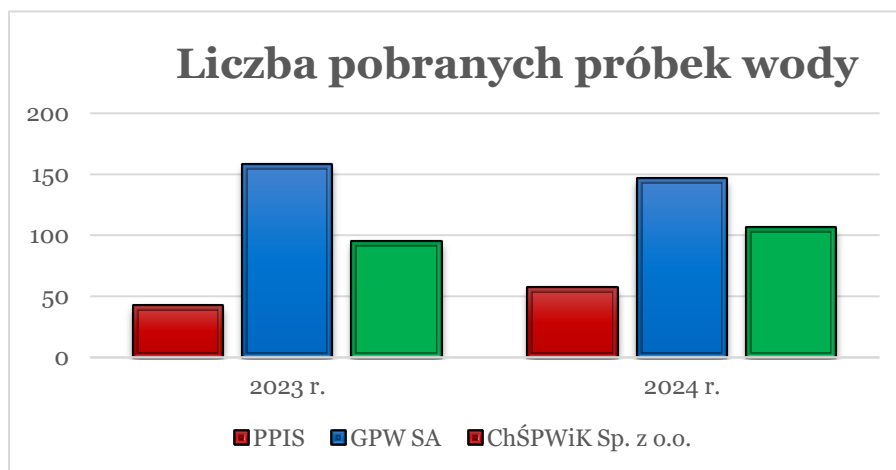
Zbiorowe zaopatrzenie mieszkańców w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi należy do zadań własnych gminy i jest realizowane przez Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. Ze względu na brak ujęć własnych

na terenie Chorzowa, miasto zaopatrywane jest w wodę w ramach wodociągu grupowego, stanowiącego własność Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów Spółka Akcyjna w Katowicach, z ujęć zlokalizowanych poza nadzorowanym terenem – w Miasteczku Śląskim, Świerklańcu, Kobiernicach, Czańcu i Goczałkowicach. Ze względu na „końcówkowy” układ sieci wodociągowej, charakteryzujący się ciągłym mieszaniem wody z różnych ujęć, konieczne jest prowadzenie stałego nadzoru nad jakością wody.

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) regularnie pobierano próbki wody ze studzienek wodomierzowych, z przyłączy wodociągowych, zastępczych punktów poboru wody oraz instalacji wewnętrznych w budynkach, w celu sprawdzenia jej jakości na każdym etapie dystrybucji.

W 2024 r. pobrano **306 próbek** wody, w tym:

- ✓ w ramach bieżącego nadzoru przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie – **56 próbek**;
- ✓ w ramach wewnętrznej kontroli realizowanej przez:
 - Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. – **105 próbek**;
 - Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA – **145 próbek**

Rysunek 7 Liczba pobranych próbek wody w latach 2023-2024

W związku z przebudową wodociągu stalowego DN 800 od ul. Siemianowickiej do ul. Kluczborskiej w Chorzowie, kontrole wewnętrzne przeprowadzane przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA wykazywały cykliczne przekroczenia wartości parametrycznych dla żelaza w próbkach wody pobranych ze studni wodomierzowej Chorz/3 przy ul. Kluczborskiej. Przedsiębiorstwo podejmowało działania naprawcze m.in. płukania rurociągu, które charakteryzowały się niewielką skutecznością z uwagi na trwające prace remontowe. W

dnia 15.07.2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie został poinformowany pisemnie przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów SA o gotowości wznowienia dostawy wody do punktu Chorz/3 przy ul. Kluczborskiej, co zostało potwierdzone raportem z badań – woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294).

W II kwartale 2024 r., w związku z wystąpieniem awarii wodociągowej, w próbkach wody pobranych przez Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. z przyłącza wodociągowego do budynku przy ul. Beskidzkiej 26, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla parametrów fizykochemicznych (mętność, mangan) oraz mikrobiologicznych (*Escherichia coli*, bakterie gr. Coli, *Clostridium perfringens*) wody. Przedsiębiorstwo niezwłocznie podjęło decyzję o intensywnym płukaniu sieci wodociągowej oraz przyłącza w rejonie budynku przy ul. Beskidzkiej 26. Na podstawie sprawozdania z powyższych badań PPIS w Chorzowie stwierdził brak przydatności wody do spożycia przez ludzi w ww. budynku mieszkalnym. Chorzowsko-Świętochłowickie Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., poinformowało mieszkańców budynku o niezdatności wody do spożycia, do czasu uzyskania pozytywnych wyników badań wody oraz udostępniło do ich dyspozycji beczkowóz. Upoważnieni przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie pobrali próbki wody z przyłącza wodociągowego oraz studni magistralnej zasilającej ww. rejon (Chorz/29 – Rawa Chorzów). W pobranych próbkach wody nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznych dla parametrów fizykochemicznych oraz mikrobiologicznych, została wydana ocena stwierdzająca przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Mając na uwadze, że przekroczenia występowały krótkotrwale i incydentalnie stwierdzono, że **woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) i była przydatna do spożycia.**

W 2024 r. odnotowano 2 interwencje dotyczące pogorszonej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, jedna interwencja była zasadna.

W związku z interwencją dotyczącą nieakceptowalnego zapachu wody przy ul. Stalowej 35 na terenie Invest Park Hajduki pobrano próbki wody do badań laboratoryjnych. W próbkach pobranych w budynku socjalno-administracyjnym stwierdzono nieakceptowalny zapach. Mając na uwadze bezpieczeństwo osób korzystających z wody, ponownie pobrano próbki, w celu poszerzenia zakresu badań jakości fizykochemicznej wody. Ponowny pobór wykazał przekroczenia wartości parametrycznej dla benzenu oraz duże ilości toluenu i sumy ksilenów w próbkach pobranych w budynkach przy ul. Stalowej 35 oraz 17. W związku z powyższym, stwierdzono, że woda w ww. punktach nie nadaje się do spożycia przez ludzi. Z uwagi na stwierdzone nieprawidłowości Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzje administracyjne nakazujące doprowadzenie parametru fizykochemicznego w zakresie obecności benzenu w wodzie przeznaczonej do spożycia w ww. budynkach. Ze względu na trwające prace, polegające na wymianie instalacji wodociągowej wraz z przyłączami, na wnioski Stron prolongowano termin wykonania ww. decyzji na I kwartał 2025 r.

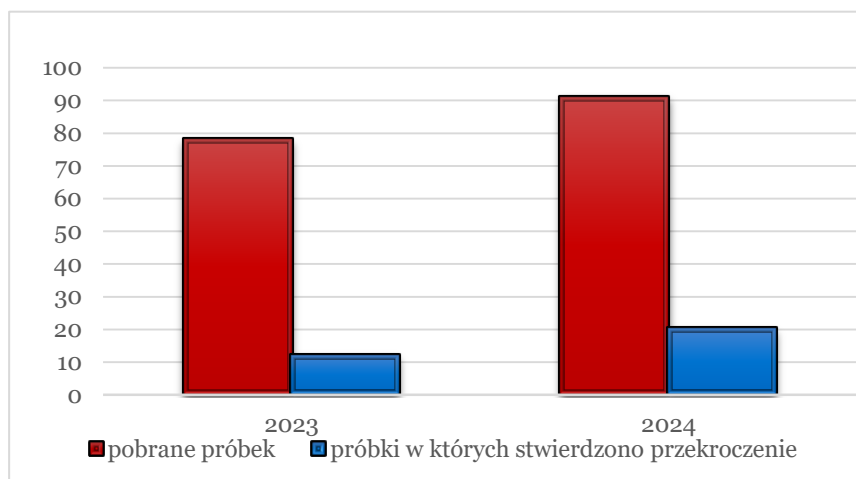
4.18.2. Ciepła woda użytkowa

W oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) Państwowy Powiatowy

Inspektor Sanitarny w Chorzowie sprawuje nadzór nad jakością ciepłej wody użytkowej m.in. w przedsiębiorstwach podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego.

W 2024 r. pobrano łącznie **91 próbek** ciepłej wody w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.:

- ✓ podmioty lecznicze **69**;
- ✓ domy pomocy społecznej **7**;
- ✓ hotele i obiekty hotelarskie **6**;
- ✓ inne obiekty **9**.

Rysunek 8 Liczba pobranych próbek ciepłej wody w latach 2023-2024

W **20 próbkach** stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp., wydano łącznie **8** decyzji administracyjnych, w tym:

- ✓ **4** nakazujące, z natychmiastowym terminem wykonania, wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów, podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami;
- ✓ **1** nakazującą podjęcie natychmiastowych działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294);
- ✓ **3** terminowe, nakazujące doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami.

SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11

Ze względu na stwierdzenie przekroczeń wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp. w dwóch próbkach wody, pobranych na oddziałach chorób wewnętrznych, w budynku nr 2 w Zespole Szpitali Miejskich przy ul. Strzelców Bytomskich 11, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie wydał decyzję, z natychmiastowym terminem

wykonania, nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziałach chorób wewnętrznych na I i II piętrze w budynku nr 2, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia. W próbkach wody pobranych w ramach kontroli sprawdzającej nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella* sp. W związku z powyższym stwierdzono wykonanie nakazów przedmiotowej decyzji.

SP ZOZ Zespół Szpitali Miejskich przy ul. Truchana 7

W 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie poboru próbek ciepłej wody do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp. W wyniku ww. kontroli dwukrotnie stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych dla liczby bakterii *Legionella* sp.

w 1000 ml. i wydano 2 decyzje z natychmiastowym terminem wykonania.

W II kwartale stwierdzono bardzo wysokie skażenie bakterią *Legionella* sp. instalacji ciepłej wody na oddziale niemowlęcym i patologii noworodka. W związku z powyższym, wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów, bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody na ww. oddziale do stanu zgodnego z wymaganiami. Na podstawie sprawozdania z badań próbki wody, pobranej w ramach kontroli sprawdzającej, stwierdzono niewykonanie obowiązku decyzji, tj. nie doprowadzono parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). W związku z powyższym, wydano upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania decyzji. Kolejna kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie obowiązków przedmiotowej decyzji.

W IV kwartale w dwóch z sześciu próbek pobranych w Szpitalu stwierdzono wysokie skażenie bakterią *Legionella* sp. instalacji ciepłej wody na oddziałach anestezjologii i intensywnej terapii dzieci w budynku B1 oraz na oddziale niemowlęcym i patologii noworodka w budynku B2. Wydano decyzję nakazującą wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów, bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody na ww. oddziałach do stanu zgodnego z wymaganiami. W ramach kontroli sprawdzającej nie stwierdzono obecności bakterii *Legionella* sp. w próbce wody pobranej

na oddziale anestezjologii i intensywnej terapii dla dzieci, natomiast na oddziale niemowlęcym i patologii noworodka stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella* sp. W związku z niewykonaniem obowiązku określonego w decyzji, zostało wydane upomnienie wzywające do niezwłocznego jego wykonania. W związku z powtarzającymi się problemami utrzymania czystości mikrobiologicznej ciepłej wody w obiekcie, został zamontowany generator dwutlenku chloru, w celu ciągłej dezynfekcji ciepłej wody w Szpitalu. Kolejna kontrola sprawdzająca odbyła się 23.12.2024 r.

Szpital Specjalistyczny w Chorzowie przy ul. Zjednoczenia 10

W 2024 r. przeprowadzono 2 kontrole w zakresie poboru próbek ciepłej wody do badań laboratoryjnych w kierunku obecności bakterii *Legionella* sp.

W I kwartale, w związku ze stwierdzeniem skażenia instalacji ciepłej wody w dwóch z pięciu pobranych próbek wody wydano 2 decyzje:

1. nakazującą, w terminie natychmiastowym, wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziale obserwacyjno-zakaźnym, hepatologii zakaźnej i nabytych niedoborów odporności, klinicznym, do czasu doprowadzenia parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia oraz bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp.;
2. nakazującą w terminie do dnia 26.04.2024 r. doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody w budynku, w którym znajdują się oddziały obserwacyjno-zakaźny, hepatologii zakaźnej i nabytych niedoborów odporności kliniczny oraz psychiatryczny, do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie obowiązków ww. decyzji.

W III kwartale 2024 r. kontrola wykazała ponowne przekroczenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody, wydano decyzję nakazującą w terminie natychmiastowym, wyłączenie z użytkowania urządzeń prysznicowych i perlatorów na oddziale obserwacyjno-zakaźnym, hepatologii zakaźnej i nabytych niedoborów odporności klinicznej, bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych mających na celu redukcję liczby bakterii *Legionella* sp. na ww. oddziale i oddziale Psychiatrycznym oraz doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody na ww. oddziałach do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia. Kontrole sprawdzające wykazały wykonanie obowiązków przedmiotowej decyzji.

Zakład Pielęgnacyjno-Opiekuńczy „AMICUS” przy ul. Szpitalnej 25

Na podstawie sprawozdania z badań próbek wody pobranych w obiekcie, stwierdzono średnie skażenie instalacji ciepłej wody bakterią *Legionella* sp. Wydano decyzję nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody, do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294) z terminem realizacji do dnia 19.07.2024 r.

W związku z niewykonaniem nakazów decyzji w terminie, wydano upomnienie wzywające do niezwłocznego wykonania decyzji. Kolejna kontrola sprawdzająca wykazała skuteczność przeprowadzonych działań naprawczych, stwierdzono wykonanie ww. decyzji.

Pogodny Dom Seniora przy ul. Strzelców Bytomskich 11 w Chorzowie

W ramach kontroli jakości ciepłej wody użytkowej w Domu Seniora pobrano 3 próbki wody do badań laboratoryjnych w zakresie obecności bakterii *Legionella* sp. Na podstawie sprawozdania z badań laboratoryjnych, stwierdzono średnie skażenie bakterią *Legionella* sp. instalacji ciepłej wody w budynku. W związku z powyższym, wydano decyzję administracyjną nakazującą doprowadzenie parametrów mikrobiologicznych ciepłej wody do stanu zgodnego z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. *w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294), z terminem realizacji do dnia 20.12.2024 r. Po podjęciu działań naprawczych przez zarządcę, w ramach kontroli sprawdzającej przeprowadzonej na wniosek Strony, pobrano próbki ciepłej wody do badań

laboratoryjnych. Na podstawie sprawozdania z badań laboratoryjnych, nie stwierdzono przekroczeń wartości parametrycznej dla liczby bakterii *Legionella* sp. Obowiązek określony w ww. decyzji został wykonany.

4.18.3. Woda na pływalniach

Realizując zapisy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230), Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Chorzowie prowadzi nadzór nad 6 pływalniami krytymi. W 2024 r. na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie powstał nowy obiekt – pływalnia odkryta „Kąpielisko Fala”, który udostępniony będzie dla użytkowników w sezonie letnim 2025 r.

W ramach nadzoru pobrano **30 próbek** wody z niecek basenowych, systemów cyrkulacji oraz natrysków na pływalniach, z czego w **8** próbkach stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej chloroformu.

Na pływalni Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu w Chorzowie przy pl. Powstańców Śląskich 1, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznej chloroformu w nieckach basenowych oraz systemach cyrkulacji. Zarządca przeprowadził działania naprawcze mające na celu doprowadzenie parametrów fizykochemicznych wody do stanu zgodnego z wymaganiami ww. rozporządzenia, których skuteczność potwierdził przedkładając sprawozdania z badań.

W próbkach wody pobranych z niecek basenowych oraz systemu cyrkulacji basenu perełkowego, na pływalni w Hotelu Diament Arsenal Palace przy ul. Paderewskiego 35 w Chorzowie, stwierdzono przekroczenia wartości parametrycznych chloroformu. Zarządca poinformował o podjętych działaniach w celu poprawy jakości fizykochemicznej wody i przedłożył sprawozdania z badań laboratoryjnych potwierdzające ich skuteczność.

W ramach kontroli wewnętrznych, zgodnie z zatwierdzonymi przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie harmonogramami, zarządcy pobrali łącznie **371 próbek** wody na pływalniach, z czego w **62** stwierdzono przekroczenia badanych parametrów. Najczęściej odnotowywano przekroczenia parametrów fizykochemicznych: chloru wolnego, związanego oraz chloroformu.

Na podstawie przedłożonych przez zarządców sprawozdań z badań, wielokrotnie stwierdzano przekroczenia wartości parametrycznych dla chloroformu na pływalni Miejskiego Ośrodka Rekreacji i Sportu w Chorzowie przy pl. Powstańców Śląskich 1 oraz w Hotelu Diament Arsenal Palace przy ul. Paderewskiego 35. Pomimo podejmowanych działań naprawczych powtarzały się problemy z utrzymaniem prawidłowych wartości chloroformu w wodzie basenowej.

W związku z nieprawidłowościami sanitarno-technicznymi stwierdzonymi podczas kontroli na pływalni w Szkole Podstawowej nr 21 przy ul. Wolności 133, tj. ubytkami tynku na ścianie okiennej w korytarzu komunikacyjnym prowadzącym do szatni oraz zmurszałą farbą z ubytkami tynku na ścianie w hali basenowej graniczącej z sauną, wydano decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Obowiązki decyzji zostały wykonane terminowo, co potwierdziła przeprowadzona kontrola sprawdzająca.

W roku sprawozdawczym wydano **6 zbiorczych rocznych ocen** jakości wody na pływalniach stwierdzających, że woda spełniała wymagania rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. *w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach* (t.j.: Dz. U. z 2022 r. poz. 1230).

5. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami

5.1. Nadzór bieżący nad zakładami pracy.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Chorzowie w 2024r. obejmowała ewidencją 744 zakłady pracy (Tab.1), w których zatrudnionych jest ogółem 25 231 pracowników (Tab. 2).

Zdecydowana większość to zakłady małe, zatrudniające do 50 pracowników.

Lata	2022	2023	2024
Liczba zakładów nadzorowanych	672	698	744

Tabela 1 Liczba zakładów objętych nadzorem w latach 2022-2024

Lata	2022	2023	2024
Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach	23655	24467	25231

Tabela 2 Liczba pracowników zatrudnionych w nadzorowanych zakładach w latach 2022-2024

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje warunki higieny pracy w zakładach o różnicowanym profilu produkcji oraz świadczonych usług, takich jak: przemysł hutniczy, spożywczy, metalowy, lekki, chemiczny, kosmetyczny, usługi budowlane, komunalne i gospodarki odpadami, transportowe, motoryzacyjne, a także zakłady lecznicze i opieki społecznej, sklepy wielkopowierzchniowe, hotele, obiekty użyteczności publicznej oraz jednostki służb mundurowych podległych MSWiA.

Działania kontrolne w zakładach pracy pozwalają na:

- ✓ ustalenie rodzaju czynników szkodliwych i uciążliwych występujących na stanowiskach pracy,
- ✓ ocenę narażenia zawodowego pracowników w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyniki przeprowadzonych badań i pomiarów środowiskowych,
- ✓ podnoszenie świadomości pracodawców i pracowników na temat zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ współpracę i mobilizowanie pracodawców do podejmowania działań mających na celu zapobieganie chorobom zawodowym i innym schorzeniom spowodowanym warunkami

- pracy, w tym również działania administracyjne na rzecz ich wyeliminowania lub ograniczenia,
- ✓ nadzór nad spełnianiem przez pracodawców wymagań związanych z zatrudnianiem pracowników w narażeniu na szkodliwe dla zdrowia czynniki biologiczne oraz czynniki wykazujące działanie rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne,
 - ✓ nadzór nad przestrzeganiem przez pracodawców przepisów dot. warunków higieny pracy w zakładach pracy, w tym zapewnienie właściwych pomieszczeń pracy i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz odpowiedniego wyposażenia do wykonywania tej pracy, w tym odzieży roboczej, ochronnej i środków ochrony indywidualnej,
 - ✓ nadzór nad przestrzeganiem przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest,
 - ✓ nadzór nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje również przestrzeganie przepisów w zakresie:

- ✓ wprowadzania do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin, w tym stwarzających zagrożenie dla zdrowia człowieka oraz środowiska,
- ✓ obowiązków pracodawcy związanych ze stosowaniem w działalności zawodowej substancji chemicznych i ich mieszanin,
- ✓ wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i substancji czynnych oraz udostępniania na rynku i stosowania w działalności zawodowej produktów biobójczych,
- ✓ wprowadzania do obrotu i stosowania prekursorów narkotyków kat. 2 i 3,
- ✓ wprowadzania do obrotu detergentów,
- ✓ wytwarzania, wprowadzania do obrotu i udostępniania na rynku produktów kosmetycznych,
- ✓ zakazu wytwarzania oraz wprowadzania do obrotu na terytorium RP środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.

W 2024 roku w nadzorowanych zakładach pracy przeprowadzono ogółem 254 kontrole (w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego, sprawdzające realizację wydanych wcześniej decyzji, a także kontrole tematyczne, interwencyjne). Skontrolowano 189 zakładów (Tab.3), w których łącznie zatrudnionych jest 11980 pracowników.

Lata	2022	2023	2024
Liczba zakładów skontrolowanych	137	160	189

Tabela 3 Liczba zakładów skontrolowanych w latach 2022-2024

Najczęściej stwierdzanymi podczas kontroli nieprawidłowościami były:

- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higieniczno-sanitarnych lub niezgodne z obowiązującymi wymaganiami ich wyposażenie,
- ✓ brak zgodnej z wymaganiami oceny ryzyka zawodowego uwzględniającej wszystkie rodzaje zagrożeń związanych z wykonywaną pracą,
- ✓ brak aktualnych wyników badań i pomiarów stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,

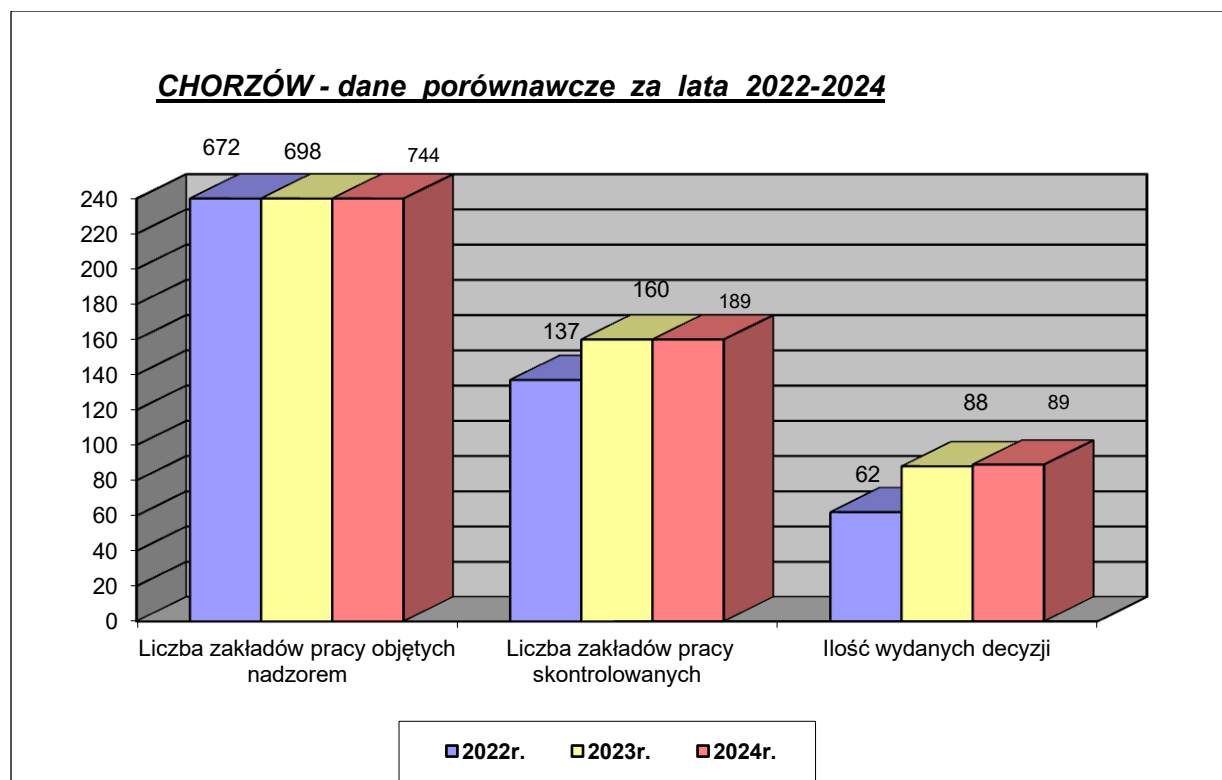
- ✓ brak rejestru prac, rejestru pracowników narażonych na działanie czynnika o działaniu rakotwórczym,
- ✓ brak lub nieaktualny rejestr prac, rejestr pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3,
- ✓ nieprawidłowości dotyczące stosowania w zakładach pracy substancji i mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie dotyczące m.in. nieaktualnych kart charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak oznakowania miejsca składowania mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak instrukcji magazynowania substancji, mieszanin chemicznych.

W 2024r. w związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli nieprawidłowościami Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadziła postępowania administracyjno-egzekucyjne. Zostało wydanych 89 decyzji administracyjnych (Tab. 4) zawierających 568 nakazów w zakresie:

- ✓ substancji i mieszanin chemicznych, w tym detergentów: 102 nakazy,
- ✓ produktów kosmetycznych: 59 nakazów,
- ✓ produktów biobójczych: 2 nakazy,
- ✓ substancji i ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym: 9 nakazów,
- ✓ szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych występujących w środowisku pracy: 4 nakazy,
- ✓ badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy: 34 nakazy,
- ✓ oceny ryzyka zawodowego: 52 nakazy,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń higieniczno-sanitarnych: 215 nakazów,
- ✓ właściwego stanu pomieszczeń pracy i pomieszczeń magazynowych: 60 nakazów,
- ✓ odzieży roboczej: 11 nakazów,
- ✓ opracowania instrukcji stanowiskowych i BHP: 15 nakazów,
- ✓ systemu udzielania pierwszej pomocy w razie wypadku: 5 nakazów.

Lata	2022	2023	2024
Liczba wydanych decyzji	62	88	89

Tabela 4 Liczba wydanych decyzji w latach 2022-2024

Rysunek 9 Dane porównawcze za lata 2022-2024

Spośród 744 nadzorowanych zakładów pracy przekroczenia normatywów higienicznych czynników szkodliwych dla zdrowia występują w 24 zakładach. Przekroczenia NDS i NDN stwierdzone w 2024r. dotyczyły branż o następujących profilach produkcji:

PKD 16: działalność tartaku – produkcja wyrobów tartacznych - w 1 zakładzie,

PKD 22: produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,

PKD 23: wyburzanie i murowanie kadzi stalowniczych, obróbka płytek ceramicznych - w 2 zakładach,

PKD 24: produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - w 4 zakładach,

PKD 25, 28: produkcja konstrukcji stalowych - w 4 zakładach,

PKD 30: produkcja sprzętu transportowego (zakład produkujący wagony i tramwaje) - w 1 zakładzie,

PKD 38: recykling, przetwarzanie odpadów z tworzyw sztucznych - w 1 zakładzie,

PKD 42: budowa dróg i torów kolejowych - w 2 zakładach,

PKD 46: skup złomu - w 1 zakładzie,

PKD 81, 91, 93: utrzymanie terenów zielonych (koszenie trawy, wycinka drzew) - w 6 zakładach.

PKD 82: produkcja opakowań drewnianych - w 1 zakładzie,

W zakładach, w których stwierdzono największą liczbę przekroczeń NDS i NDN, rodzaj prowadzonej produkcji lub wykonywanych usług sprawił, że pracownicy narażeni byli na więcej niż jeden czynnik szkodliwy. Pracownicy zatrudnieni w przemyśle hutniczym, narażeni byli zarówno na hałas, jak również na drgania mechaniczne.

Ogółem w warunkach przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) i natężeń (NDN) czynników szkodliwych dla zdrowia w 2024r. zatrudnionych było 432 pracowników (w 2023r. - 400 osób) z czego:

- ✓ produkcja metali (w tym przemysł hutniczy) - 197 pracowników,
- ✓ produkcja wyrobów z tworzyw sztucznych - 6 pracowników,
- ✓ produkcja sprzętu transportowego (produkcja wagonów i tramwajów) - 120 pracowników,
- ✓ prace sezonowe związane z utrzymaniem terenów zielonych koszeniem traw, wycinką drzew - 42 pracowników,
- ✓ produkcja konstrukcji stalowych, części dla przemysłu motoryzacyjnego oraz przemysłowych urządzeń wentylacyjnych - 43 pracowników,
- ✓ produkcja wyrobów tartacznych oraz opakowań drewnianych - 4 pracowników,
- ✓ murowanie kadzi stalowych, obróbka ceramiczna płytek i kafli - 3 pracowników,
- ✓ przetwórstwo tworzyw sztucznych - recykling - 2 pracowników,
- ✓ budowa dróg i torów kolejowych - 12 pracowników,
- ✓ skup złomu - 3 pracowników.

Najczęściej występującym czynnikiem szkodliwym dla zdrowia w nadzorowanych zakładach pracy podobnie jak w latach ubiegłych, był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 23 nadzorowanych zakładach. Łącznie liczba osób narażonych na jego oddziaływanie stanowiła 1,7% ogółu zatrudnionych w różnych gałęziach gospodarki. W celu poprawy warunków pracy zakłady pracy sporządziły i wdrażały programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na hałas.

W związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2024 Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 1 kontrolę w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad bhp podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest. Ponadto w zakresie nadzoru nad warunkami pracy w przypadku narażenia na radon Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 1 kontrolę.

5.2. Nadzór nad czynnikami o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami nadzoruje 62 zakłady, w których pracownicy są narażeni bądź mają kontakt z czynnikami rakotwórczymi, mutagennymi lub reprotoksycznymi. Przeprowadzono 21 kontroli w w/w zakresie. Najczęściej występujące czynniki o działaniu rakotwórczym to pyły drewna, promieniowanie jonizujące, substancje chemiczne wykazujące działanie rakotwórcze lub mutagenne stosowane jako odczynniki laboratoryjne m.in. fenoloftaleina, chromian (VI) potasu oraz stosowane jako cytostatyki m.in. cis platyna, karboplatyna, etopozyd, spaliny emitowane z silników Diesla. Liczbę osób narażonych na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne w skontrolowanych zakładach oceniono na 249, natomiast zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami na 112. Zostało wydanych 5 decyzji administracyjnych dotyczących: uzupełnienia dokumentacji o rejestr prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z czynnikiem o działaniu rakotwórczym, reprotoksycznym oraz rejestr pracowników narażonych na te czynniki, aktualizacji oceny ryzyka zawodowego, przeszkolenia pracowników w zakresie narażenia na czynnik o działaniu rakotwórczym oraz przesłania informacji o czynnikach rakotwórczych właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu.

5.3. Nadzór nad szkodliwymi dla zdrowia czynnikami biologicznymi.

W ramach nadzoru w zakresie szkodliwych czynników biologicznych dla zdrowia występujących w środowisku pracy przeprowadzono w minionym roku 68 kontroli w 64 zakładach pracy. Oceniono działania zmierzające do ograniczenia ryzyka zawodowego związanego z występowaniem tych czynników w m.in. w zakładach produkcji żywności, zakładzie gospodarki odpadami, zakładach budowlanych, sklepach wielkopowierzchniowych, przychodniach weterynaryjnych, placówkach edukacyjnych, jednostkach pomocy społecznej, placówkach służby zdrowia, jednostce służb mundurowych.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły braku oceny ryzyka zawodowego związanego z narażeniem na szkodliwe czynniki biologiczne, braku rejestru pracowników pracujących w narażeniu na czynniki biologiczne grupy 3, braku rejestru prac w narażających na te czynniki oraz braku procedury dezynfekcji. Wydano 6 decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie w/w nieprawidłowości.

5.4 Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W 2024r. przeprowadzono 81 kontroli w 78 podmiotach stosujących w swojej działalności zawodowej stwarzające zagrożenie substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składniki mieszanin chemicznych. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami skontrolowała substancje chemiczne w postaci własnej stosowane do produkcji mieszanin chemicznych, mieszaniny chemiczne m.in. takie jak: farby, lakiery, rozpuszczalniki, kleje, środki czyszczące, dezynfekcyjne, smary, oleje, produkty z grupy chemii budowlanej, środki do uzdatniania wody basenowej. W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości: nieaktualne karty charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych, brak spisu stosowanych stwarzających zagrożenie mieszanin chemicznych, brak środka neutralizującego, nieodpowiednie oznakowanie pojemnika, zbiornika zawierającego substancję lub mieszaninę chemiczną stwarzającą zagrożenie, brak oznakowania miejsca składowania mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, brak instrukcji magazynowania substancji, mieszanin chemicznych brak odpowiedniej wentylacji w pomieszczeniach magazynowania i stosowania substancji oraz mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie, zniszczony/niewłaściwie zamontowany prysznic bezpieczeństwa, brak natrysku do przemywania oczu, nie wdrożono zalecanego środka kontroli ryzyka wskazanego w karcie charakterystyki stosowanych mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie tj. nie zapewniono pracownikowi odpowiedniej maski ochronnej, rękawic ochronnych, fartucha ochronnego, stosowanie odczynników chemicznych po upływie daty ważności. W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami wydano 9 decyzji administracyjnych.

W zakresie wprowadzanych do obrotu substancji chemicznych w postaci własnej lub jako składników mieszanin oraz wyrobów chemicznych w 2024 roku przeprowadzono łącznie 24 kontrole w 17 podmiotach. Wśród skontrolowanych wprowadzających do obrotu jest producent, producent będący również importerem, dystrybutorzy (m. in. hurtownie, sklepy wielkopowierzchniowe, sklep zoologiczny, drogeria) oraz formulatorzy (dalsi użytkownicy).

W trakcie trwania czynności kontrolnych oceniano realizację wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu, celem zapewnienia odbiorcom produktów chemicznych

przekazywania w łańcuchu dostaw prawidłowych informacji dotyczących bezpiecznego stosowania (skontrolowano oznakowanie opakowań, opakowania i karty charakterystyki produktów). Ponadto u producenta oraz producenta będącego również importerem skontrolowano dokumentację w zakresie rejestracji substancji.

W 2024r. sprawdzono karty charakterystyki dla 76 produktów chemicznych (zakwestionowano 19 kart w 5 podmiotach), natomiast oznakowanie dla 18 produktów chemicznych (zakwestionowano 18 oznakowań w 5 podmiotach).

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w trakcie prowadzonych działań kontrolnych stwierdziła następujące nieprawidłowości w zakresie wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin:

- ✓ karty charakterystyki dla wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych nie zostały zaktualizowane, nie zostały sporządzone z nowym formatem wymagany na mocy Rozporządzenia Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18.06.2020r.,
- ✓ karty charakterystyki dla wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych nie zawierały w poszczególnych sekcjach i podsekcjach wszystkich wymaganych informacji wskazanych w załączniku II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2020/878 z dnia 18.06.2020r.,
- ✓ na etykiecie mieszaniny chemicznej stwarzającej zagrożenie wymiar każdego z piktogramów określających rodzaj zagrożenia oraz wymiary etykiety w zakresie informacji wymaganych w art. 17 jest niezgodny z przepisami sekcji 1.2.1 załącznika I Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16.12.2008r.,
- ✓ etykiety na opakowaniach substancji i mieszanin zaklasyfikowanych jako stwarzające zagrożenie nie zawierają elementów zgodnie z art. 17 lub nie zostały oznakowane zgodnie z tytułem III Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1272/2008 z dnia 16 grudnia 2008r., ponadto etykiety zawierają elementy nie wynikające z ich klasyfikacji lub nie są sporządzone w języku polskim.

W związku z powyższym wydano łącznie 7 decyzji administracyjnych nakazujących Stronie wykonanie nieprawidłowości, decyzje obejmowały 55 nakazów.

W 2 podmiotach Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła czynności kontrolne w związku z przekazanymi pismami dotyczącymi nieprawidłowości w zakresie kart charakterystyki oraz oznakowania produktów chemicznych. W jednym podmiocie nieprawidłowości dotyczące oznakowania produktu chemicznego potwierdziły się, w związku z powyższym została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie obowiązków.

U producenta będącego również importerem przeprowadzono kontrolę w związku z Wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2024 dotyczącymi realizacji wspólnotowego projektu REACH-EN -FORCE 12 (REF-12) w zakresie egzekwowania zgodności importowanych substancji, mieszanin i wyrobów. W kontrolowanym podmiocie w tym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w związku z niespójnościami w zakresie oznakowania mieszanin chemicznych pochodzących od podmiotów nadzorowanych przez innych inspektorów sanitarnych, Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami wystosowała 3 pisma zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawy.

5.5 Nadzór nad produktami biobójczymi

W 2024r. w zakresie udostępniania na rynku produktów biobójczych oraz wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 9 kontrole w 9 podmiotach (m. in. drogerie, hurtownie, centrum ogrodnicze, sklepy budowlane, sklepy zoologiczne, sklepy wielkopowierzchniowe). Natomiast w zakresie wprowadzania do obrotu (pierwsze udostępnianie) produktu biobójczego przeprowadzono 1 kontrolę.

Kontrole w w/w zakresie przeprowadzone zostały w ramach bieżącego nadzoru, zadania zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności na rok 2024 oraz w związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym udostępniania na rynku produktów biobójczych przeznaczonych wyłącznie do użytku profesjonalnego zawierających w swoim składzie substancję czynną o nazwie fosforek glinu lub fosforek magnezu.

W 1 podmiocie Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła czynności kontrolne w związku z przekazaniem pismem od innego inspektora sanitarnego dotyczącym weryfikacji oznakowania opakowań produktów biobójczych znajdujących się na magazynie na terenie miasta Chorzów.

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów biobójczych wycofanych z obrotu przez innych inspektorów sanitarnych.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami łącznie skontrolowała 35 produktów uznanych za produkty biobójcze pod kątem przestrzegania przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012r.

W 1 podmiocie udostępniano na rynku produkt spełniający definicję produktu biobójczego bez wymaganego pozwolenia na obrót. Została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie nieprawidłowości z trybem natychmiastowym poprzez zaprzestanie udostępniania produktu na rynku oraz wycofanie go z obrotu. Ponadto w/w sprawę przekazano do 3 innych inspektorów sanitarnych zgodnie z przedstawioną listą dystrybucyjną.

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami skontrolowała również 6 podmiotów stosujących produkty biobójcze w swojej działalności zawodowej. Skontrolowano 10 produktów - nie stwierdzono w tym zakresie nieprawidłowości. Wszystkie skontrolowane produkty posiadały wymagane pozwolenie na udostępnianie na rynku i stosowanie na terytorium RP.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przekazała do innego inspektora sanitarnego zgodnie z właściwością terytorialną w celu wyjaśnienia sprawę dotyczącą niezgodności w zakresie niezatwierdzenia substancji czynnej (1 pismo).

5.6 Nadzór nad detergentami

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadzono 6 kontrole w 4 podmiotach w zakresie wprowadzania do obrotu detergentów. Skontrolowano łącznie 12 produktów pod kątem spełnienia wymogów zawartych w rozporządzeniu (WE) nr 648/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie detergentów.

W powyższym zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące 9 produktów:

- ✓ producent nie udostępnił arkusza danych składników zgodnego z załącznikiem VIID Rozporządzenia Komisji (WE) nr 907/2006 z dnia 20.06.2006r. na stronie internetowej podanej na oznakowaniu opakowania detergentu, w związku z czym brak jest możliwości zapoznania się z w/w wykazem składników zgodnie z załącznikiem VIIA w/w rozporządzenia lub na opakowaniach detergentów nie podano adresu strony internetowej, na której można się zapoznać z wykazem składników,
- ✓ arkusze danych składników dla personelu medycznego detergentów są niezgodne z wytycznymi wskazanymi w załączniku VIIC Rozporządzenia Komisji (WE) nr 907/2006 z dnia 20.06.2006r., zawierają błędy i niespójności,
- ✓ brak arkuszy danych składników detergentów przeznaczonych dla personelu medycznego zgodnych z załącznikiem VIIC Rozporządzenia Komisji (WE) nr 907/2006 z dnia 20.06.2006r.

W związku z powyższym wydano łącznie 3 decyzje administracyjne nakazujące Stronie wykonanie nieprawidłowości, decyzje obejmowały 16 nakazów.

W 1 podmiocie Sekcja Higiena Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła czynności kontrolne w związku z przekazaniem pismem od innego inspektora sanitarnego informującym o nieprawidłowości w zakresie detergentów tj. brak zamieszczonego arkusza danych składników na stronie internetowej. W/w nieprawidłowość potwierdziła się, w związku z powyższym została wydana decyzja administracyjna nakazująca Stronie wykonanie obowiązków.

5.7 Nadzór nad prekursorami narkotyków

Mając na względzie, przepisy ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii skontrolowano 4 podmioty stosujące w swojej działalności zawodowej prekursory narkotyków kat. 3. W tym zakresie nie stwierdzono uchybień. Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w 1 podmiocie wprowadzającym do obrotu prekursory narkotyków kat. 3. Nie stwierdzono podejrzanych transakcji.

5.8 Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi również nadzór nad przestrzeganiem przepisów ustawy z dnia 4 października 2018r. o produktach kosmetycznych oraz przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 z dnia 30 listopada 2009r. dotyczącego produktów kosmetycznych. W zakresie udostępniania na rynku produktów kosmetycznych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami ogółem przeprowadziła 22 kontrole w 19 obiektach (apteki, sklepy wielkopowierzchniowe, drogerie kosmetyczne, hurtownie).

W trakcie działań kontrolnych Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami sprawdzała również czy nadzorowane podmioty nie udostępniają na rynku produktów kosmetycznych wycofanych z obrotu decyzjami innych inspektorów sanitarnych.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości dotyczące 24 produktów kosmetycznych:

- ✓ udostępnianie na rynku produktu kosmetycznego, który zawiera w swoim składzie substancję niedozwoloną tj. Butylphenyl Methylpropional,

- ✓ na etykiecie produktów kosmetycznych umieszczono symbol - odesłanie do załączonej informacji, a nie załączono lub nie dołączono ulotki, etykiety, taśmy, metki czy karty, gdzie podano m. in. wymagane informacje dotyczące środków ostrożności, których należy przestrzegać podczas stosowania, wykazu składników,
- ✓ na opakowaniach produktów kosmetycznych umieszczono symbol daty minimalnej trwałości niespełniający wymagań,
- ✓ na etykietach produktów kosmetycznych nie zamieszczono wymaganych informacji tj. nie podano imienia i nazwiska lub zarejestrowanej firmy oraz adresu osoby odpowiedzialnej, gdzie udostępniona jest dokumentacja produktu kosmetycznego, numeru partii lub oznaczenia pozwalające na identyfikację produktu kosmetycznego, informacji dotyczących szczególnych środków ostrożności, których należy przestrzegać podczas stosowania, umieszczono błędny zwrot dotyczący daty minimalnej trwałości, nie podano instrukcji użycia i usuwania.

W związku z powyższym w 3 podmiotach wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące Stronie wykonanie nieprawidłowości. Decyzje obejmowały łącznie 24 nakazy.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przeprowadziła 4 kontrole w: 2 podmiotach wytwarzających produkty kosmetyczne, w 1 podmiocie będącym importerem, w 1 podmiocie zleającym wytworzenie produktów kosmetycznych pod własną marką - osoby odpowiedzialne.

W trakcie kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ brak raportów bezpieczeństwa dla importowanych, wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych,
- ✓ brak przedłożenia Komisji drogą elektroniczną za pośrednictwem portalu CPNP (Portal Notyfikacji Produktów Kosmetycznych) informacji dotyczących wprowadzanych do obrotu produktów kosmetycznych,
- ✓ na etykietach produktów kosmetycznych nie zamieszczono wymaganych informacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- ✓ na etykiecie produktu kosmetycznego składniki w wykazie nie zostały wymienione w porządku malejącym, według masy w momencie ich dodawania do produktu kosmetycznego oraz nie podano substancji alergizujących,
- ✓ na etykiecie, podczas udostępniania na rynku i reklamowania (poprzez stronę internetową) produktu kosmetycznego przypisano produktowi cechy lub funkcje produktu leczniczego, których nie posiadają,
- ✓ informacje zamieszczone na etykietach produktów kosmetycznych są niespójne przedstawionymi raportami bezpieczeństwa,
- ✓ nie zaktualizowano raportów bezpieczeństwa produktów kosmetycznych ze względu na zmianę dostawców surowców oraz zmianę składu jakościowego produktu kosmetycznego,
- ✓ nie uzupełniono załączników dokumentacji Dobrej Praktyki Produkcji (GMP) produktów kosmetycznych, dotyczące etapów produkcji, kontroli surowców, kontroli produktów, harmonogramu odbioru odpadów, przyjęcia surowca i zwrotu opakowań, przeglądów instalacji, kalibracji sprzętu, kontroli zabezpieczenia przed szkodnikami.

W związku z powyższym w 3 podmiotach wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące Stronie wykonanie nieprawidłowości. Decyzje obejmowały łącznie 16 nakazów.

Ponadto w 2024r. przeprowadzono 2 kontrole w związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w sprawie notyfikacji z systemu RAPEX dotyczącej wycofanego z obrotu produktu kosmetycznego z uwagi na skażenie mikrobiologiczne. W trakcie trwania czynności kontrolnych nie stwierdzono na stanie kontrolowanych obiektów w/w produktu.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami zgodnie z planem poboru prób produktów kosmetycznych na rok 2024 przeprowadziła 1 kontrolę w sklepie wielkopowierzchniowym.

Do badań fizykochemicznych na zawartość fluoru pobrano 3 próbki pasty do zębów, a na zawartość formaldehydu 2 próbki (szampon i odżywka do włosów). Ponadto każdą próbkę poddano ocenie znakowania. Sprawozdania z badań wykazało, iż w pobranych próbkach produktów kosmetycznych nie stwierdzono zawartości w/w substancji. Brak próbek zdyskwalifikowanych.

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przekazała do innych inspektorów sanitarnych zgodnie z właściwością terytorialną informacje na temat podmiotów wprowadzających do obrotu produkty kosmetyczne, które zmieniły miejsce prowadzenia działalności (2 pisma).

5.9 Choroby zawodowe

Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami prowadzi postępowania administracyjne i wyjaśniające w zakresie podejrzeń chorób zawodowych.

W 2024r. przeprowadzono 26 postępowań, dotyczących pracowników lub byłych pracowników zatrudnionych w chorzowskich zakładach pracy. Wydano 6 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 4 decyzje stwierdzające chorobę zawodową, w tym 3 prawomocne.

Szczegółowe dane dotyczące stwierdzonych chorób przesłane zostały w postaci kart stwierdzenia choroby zawodowej do Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi, który prowadzi Centralny Rejestr Chorób Zawodowych i analizuje kształtowanie się zapadalności na te choroby.

W 2024 roku stwierdzono: przewlekłą chorobę układu ruchu wywołaną sposobem wykonywania pracy - przewlekłe zapalenie okołostawowe barku, nowotwór złośliwy powstały w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi - międzybłoniak opłucnej a także chorobę zakaźną albo jej następstwa: COVID-19, chorobę wywołaną wirusem SARS-CoV-2.

W 2024 roku od jednej decyzji administracyjnej (o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej) wniesiono odwołanie do organu II instancji tj. Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego.

W ostatnich trzech latach liczba wydanych decyzji dotyczących chorób zawodowych kształtowała się następująco (Tab. 5).

Lata	2022	2023	2024
Decyzje stwierdzające	3	3	4
Decyzje odmowne	9	9	6
RAZEM	12	12	10

Tabela 5 Tabela wydanych decyzji w sprawie chorób zawodowych w latach 2022-2024

5.10 Promocja Zdrowia

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w dalszym ciągu rozpowszechniała informacje nt. kampanii „Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy. Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym - Strategia dla bezpieczeństwa i zdrowia zautomatyzowanym świecie” organizowanej przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA) zaplanowanej na lata 2023-2025 poprzez zamieszczenie informacji na stronie internetowej. Celem powyższej kampanii jest podniesienia świadomości na temat związku technologii cyfrowych z bezpieczeństwem i zdrowiem w miejscu pracy.

Ponadto Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami współuczestniczyła w kreowaniu polityki promocji zdrowia w środowisku pracy. Na stronie internetowej PSSE w Chorzowie opublikowano komunikaty, informacje w zakresie ochrony pracowników przed hałasem oraz zmian w przepisach dotyczących substancji chemicznych, czynników i procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym. Ponadto zamieszczono informacje na temat konferencji "Przyszłość bez azbestu" organizowanej przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii oraz Projektu PARC - Program Partnerstwo na rzecz oceny ryzyka związanego z chemikaliami.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w trakcie trwania czynności kontrolnych w zakładach stosujących substancje chemiczne, czynniki i procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym rozdawali ulotki zawierające materiały edukacyjne w tym zakresie opracowane przez Instytut Medycyny Pracy.

Nawiązując do art. 23e ust. 3 ustawy z dnia 29 listopada 2000r. - Prawo atomowe zobowiązującego organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej do udzielania porad i informacji w zakresie narażenia na radon, pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami poprzez udzielanie porad i informacji podnoszą świadomość społeczeństwa w tym zakresie.

W skontrolowanych w 2024r. przychodniach weterynaryjnych przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne w zakresie środków ochrony w związku z zagrożeniem wirusami grypy (przekazano materiały - wytyczne dla osób mających kontakt ze zwierzętami wrażliwymi na zakażenie wirusami grypy ptaków).

W 2024r. w Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Chorzowie funkcjonował Punkt Informacyjno-Konsultacyjny dla osób uzależnionych od środków zastępczych tzw. „dopalaczy” i ich rodzin z terenu Chorzowa. Celem działania punktu jest udzielenie wsparcia osobom zażywającym środki zastępcze tzw. „dopalaczy” chcących zerwać z nałogiem, a także członkom ich rodzin poprzez udzielanie informacji dot. poradni i ośrodków stacjonarnych zajmujących się leczeniem uzależnienia.

Pracownicy Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami we współpracy z Sekcją Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej współuczestniczyli w nadzorze nad realizacją ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych w zakładach pracy.

W trakcie przeprowadzania czynności kontrolnych z zakresu higieny pracy oceniono realizację zapisów w/w ustawy przez pracodawców.

W trakcie kontroli wskazywano na obowiązek przestrzegania zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych. W skontrolowanych zakładach ustawa jest przestrzegana, za wyjątkiem 1 obiektu, gdzie pracodawca nie umieścił w zakładzie w widocznych miejscach odpowiedniego oznaczenia słownego graficznego informującego o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych.

5.11 Nadzór nad środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W 2024r. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami przy współpracy z Komendą Miejską Policji w Chorzowie prowadziła monitoring rynku produktów w celu identyfikacji podmiotów, co do których istnieje uzasadnione podejrzenie, że wprowadzają do obrotu środki zastępcze lub nowe substancje psychoaktywne.

W związku z pismem Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego dotyczącym podjęcia działań Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami w zakresie sprzedaży produktów zawierających substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego (*Amanita muscaria*) lub innych produktów zawierających te substancje, przeprowadzono rozmowę telefoniczną z Naczelnikiem Wydziału Kryminalnego Komendy Miejskiej Policji w Chorzowie oraz zweryfikowano sprzedaż internetową w/w produktów poprzez przejrzanie stron internetowych pod kątem ofert sprzedażowych i reklamowych prowadzonych przez podmioty lub prywatne osoby z terenu Chorzowa sprzedające m. in. produkty na bazie konopi, e-papierosy. Ponadto przejrano portale sprzedażowe. Biorąc pod uwagę podjęte przez PPIS w Chorzowie w/w działania ustalono, iż na nadzorowanym terenie nie są znane miejsca, w których dochodziłoby do wytwarzania lub wprowadzania do obrotu w/w produktów. Ponadto nie stwierdzono sprzedaży internetowej produktów zawierających substancje kwas ibotenowy i muscymol w postaci grzyba muchomora czerwonego lub innych produktów zawierających te substancje.

W roku 2024 podmioty lecznicze z terenu Chorzowa do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie zgłosiły 14 przypadków podejrzeń zatruc środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

W ostatnim dniu każdego miesiąca do Prokuratury Rejonowej w Chorzowie przekazywane są informacje dotyczące nadzoru nad środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi oraz liczba zgłoszonych przed podmioty lecznicze przypadków podejrzenia zatrucia środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.

6. Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży

Sekcja Higieny Dzieci i Młodzieży sprawowała nadzór nad przestrzeganiem wymagań higieniczno-zdrowotnych w obiektach nauczania i wychowania oraz wypoczynku dla dzieci i młodzieży.

6.1 Nadzór nad obiektami

Na terenie miasta Chorzów w 2024 r. nadzorem objętych było 127 obiektów stałych oraz 26 turnusów wypoczynku.

Bieżący nadzór sanitarny nad przestrzeganiem przepisów higienicznych i sanitarnych w środowisku dziecięco-młodzieżowym prowadzony był w:

✓ żłobkach i klubach dziecięcych	- 17
✓ przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego	- 33
✓ szkołach podstawowych	- 22
✓ liceach ogólnokształcących	- 5
✓ technikach	- 1
✓ branżowych szkołach I i II stopnia	- 1
✓ szkołach specjalnych	- 1
✓ szkołach policealnych	- 3
✓ zespołach szkół	- 11
✓ szkołach wyższych	- 3
✓ placówkach z pobytem całodobowym	- 7
✓ placówkach wsparcia dziennego	- 17
✓ placówkach wychowania pozaszkolnego	- 1
✓ placówkach rekreacyjnych	- 2

Przeprowadzono łącznie 97 kontroli sanitarnych, w tym:

✓ w placówkach szkolno-wychowawczych	- 78
✓ w placówkach sezonowych	- 17
✓ w placówkach nie będących pod nadzorem PIS	- 2

Bieżący nadzór nad placówkami oświatowo-wychowawczymi prowadzony był ze zwróceniem szczególnej uwagi na sposób zapewnienia higienicznych warunków do nauki i bezpieczeństwa pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

Przedmiotem czynności kontrolnych prowadzonych w placówkach nauczania i wychowania była:

- ✓ ocena warunków do utrzymania higieny osobistej przez dzieci i młodzież, w tym:
 - zapewnienie stałego dopływu bieżącej ciepłej wody do mycia rąk
 - zapewnienie wystarczającej ilości środków do utrzymania higieny osobistej
- ✓ nadzór nad warunkami do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego w szkołach oraz nad stanem technicznym boisk szkolnych, a także placów zabaw w przedszkolach
- ✓ ocena ciężaru tornistrów uczniów klas IV - VIII
- ✓ ocena dostosowania mebli edukacyjnych do zasad ergonomii
- ✓ posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polska Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy
- ✓ nadzór nad przechowywaniem i stosowaniem niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin
- ✓ ocena procesu nauczania - uczenia się w szkołach podstawowych
- ✓ działania o charakterze profilaktycznym, m.in. w zakresie profilaktyki zdrowotnej uczniów- wad postawy, aspekt czystości stanu głowy,
- ✓ czynności kontrolne i edukacyjne, dotyczące m.in. kwestii związanych z kontrolą instalacji wewnętrznych w budynkach w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego wody, w sytuacji niekorzystania z budynku przez dłuższy okres czasu (okres wakacyjny). Działania edukacyjno-informacyjne każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli.
- ✓ pomiary i odczyty temperatury w pomieszczeniach placówek
- ✓ działania w zakresie profilaktyki wad wzroku u dzieci i młodzieży
- ✓ ocena przygotowania szkół do nowego roku szkolnego
- ✓ ocena akcji wypoczynku dzieci i młodzieży

6.1.1. Żłobki i kluby dziecięce

Na terenie miasta Chorzów funkcjonowało 15 żłobków i 2 kluby dziecięce (ogółem 17), z których 12 skontrolowano, gdzie zapewniono opiekę dla 420 dzieci. Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki utrzymane były w dobrym stanie technicznym. W skontrolowanych placówkach warunki do utrzymania higieny osobistej były prawidłowe, wszystkie miały dostęp do bieżącej ciepłej wody oraz były wyposażone w środki do higieny osobistej.

W 2024 roku wpłynął wniosek o wydanie decyzji dotyczącej spełnienia wymagań sanitarno-lokalowych.

6.1.2 Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W roku sprawozdawczym skontrolowano 19 przedszkoli z 33 placówek przedszkolnych działających w Chorzowie. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 1739 dzieci. Wszystkie funkcjonowały w budynkach przystosowanych do tego celu, budynki były w dobrym stanie technicznym oraz higieniczno-sanitarnym. We wszystkich skontrolowanych placówkach

zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej, pomieszczenia sanitarne wyposażone w środki higieny osobistej (mydło w dozownikach, papier toaletowy, ręczniki papierowe), zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody przy wszystkich umywalkach, standardy dostępności do urządzeń sanitarnych zachowane.

Tereny wokół placówek w większości były ogrodzone i posiadały place zabaw z własnymi urządzeniami do zajęć rekreacyjnych. Urządzenia sportowo-zabawowe były w dobrym stanie technicznym i zapewniały bezpieczne ich użytkowanie.

6.1.3 Szkoły

W roku 2024 skontrolowano 29 placówek, spośród 44 znajdujących się pod nadzorem. Wszystkie szkoły funkcjonowały w budynkach do tego przystosowanych. W placówkach tych opiekę oraz naukę otrzymało 5259 uczniów. Niewłaściwy stan techniczny stwierdzono w dwóch szkołach tj. 6,9% skontrolowanych szkół. Pozostałe placówki były w dobrym stanie technicznym i sanitarno-higienicznym. Zapewnione były prawidłowe warunki do utrzymania higieny osobistej tj. ciepła bieżąca woda, mydło w dozownikach, ręczniki papierowe, suszarki do rąk oraz papier toaletowy.

W trakcie kontroli bloków sportowych szczególną uwagę zwrócono na problem niewykorzystywania umywalni i natrysków po planowych zajęciach wychowania fizycznego. Mimo, że warunki do utrzymywania higieny osobistej były dobre, dzieci i młodzież nie korzystały z nich systematycznie, a wręcz sporadycznie.

W roku 2024 spośród skontrolowanych szkół 6 posiadało substancje chemiczne i ich mieszaniny. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przechowywania oraz oznakowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. W skontrolowanych szkołach substancje chemiczne i ich mieszaniny były oznakowane w sposób widoczny i umożliwiający ich identyfikację oraz posiadały karty charakterystyki.

W roku sprawozdawczym dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów. Skontrolowano 3 szkoły, 20 oddziałów klas IV-VIII, gdzie zmierzono 304 uczniów. Wszyscy uczniowie korzystali z prawidłowych stanowisk pracy, zgodnych z wymaganiami Polskiej Normy. W klasach starszych, gdzie obowiązuje system klasopracowni, co wiąże się z przemieszczaniem się uczniów znacznie utrudnione jest dostosowanie mebli do zasad ergonomii.

Na 14 skontrolowanych szkół w 9 odsetek mebli edukacyjnych posiadających certyfikaty zgodności z Polską Normą wyniósł 100%, powyżej 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 3 szkołach, do 50% mebli z certyfikatami stwierdzono w 1 szkole, do 25% mebli z certyfikatami stwierdzono również w 1 szkole.

W 2024 roku pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Chorzowie przeprowadzili ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 40 oddziałach 4 placówek szkolnych, w których badaniom poddano 630 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 311 uczniów,

w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wynosiła u 239 uczniów, w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia u 80 uczniów. W wyniku stwierdzonych uchybień w powyższym zakresie dyrektorów placówek zobowiązano do wdrożenia działań naprawczych, w tym przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Jednym z zadań w ramach nadzoru nad warunkami higieny procesu nauczania i wychowania jest ocena tygodniowych rozkładów zajęć lekcyjnych. Oceniono 382 rozkłady z 11 szkół. Analiza rozkładów zajęć wykazała, że były one prawidłowo konstruowane z zachowaniem

zasady, że zajęcia rozpoczynają się o stałej porze przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny.

Ponadto dokonano oceny sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w szkołach. Wszystkie skontrolowane szkoły zapewniały gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, za wyjątkiem 1 szkoły, w której zapewniono pomieszczenie zastępcze na terenie placówki.

W trakcie kontroli stwierdzono, że we wszystkich gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej i pomieszczeniu zastępczym zapewniony był dostęp do ciepłej i zimnej wody oraz mydła w płynie, ręczników papierowych i środków do dezynfekcji rąk. Ściany przy umywalkach były zabezpieczone przed zawilgoceniem. Wszystkie gabinety były w dobrym stanie sanitarno-technicznym i wyposażone w niezbędny sprzęt medyczny oraz instrukcje do udzielenia pomocy medycznej.

6.1.4 Szkoły wyższe

Na nadzorowanym terenie znajdują się 3 szkoły wyższe, w tym jedna publiczna oraz dwie niepubliczne zlokalizowane w 4 obiektach, w tym 3 obiekty znajdują się w budynkach adaptowanych, przystosowanych do potrzeb szkolnictwa, natomiast jeden obiekt funkcjonuje w budynku wybudowanym na ten cel. W 2024 roku nadzorowane placówki nie zostały skontrolowane.

6.1.5 Placówki wypoczynku dzieci i młodzieży

Na nadzorowanym terenie organizowany był wypoczynek w miejscu zamieszkania, w placówkach całorocznych oraz w obiekcie całorocznym hotelarskim.

W 2024 r. zorganizowany był wypoczynek letni i zimowy. Zimą odbyło się 5 turnusów, latem 18 turnusów w miejscu zamieszkania oraz 1 obóz.

W trakcie trwania wypoczynku letniego przeprowadzono 13 kontroli natomiast w trakcie wypoczynku zimowego 4 kontrole. W skontrolowanych placówkach zapewnione były prawidłowe warunki sanitarno-higieniczne.

6.2 Podsumowanie/NS-HD

Prowadzony nadzór w roku 2024 pozwala stwierdzić, iż stan techniczny obiektów utrzymuje się na podobnym poziomie jak w latach ubiegłych. Decyzje wydane na nieprawidłowości realizowane są sukcesywnie. Zakres prac związany z poprawą warunków technicznych w szkołach, w poszczególnych placówkach był zróżnicowany, w jednych szkołach przeprowadzono remonty, w innych doprowadzono do właściwego stanu sanitarnego jedynie najbardziej zniszczone sale i wykonywano najpilniejsze prace. Niepokojącym zjawiskiem pozostają nie wątpliwie problemy o charakterze higienicznym, związane ze stwierdzonymi przypadkami wszawicy. Są to problemy delikatne, a skuteczność działań w dużej mierze zależy od odpowiedzialności rodziców i chęci współpracy z placówkami. Działania podejmowane przez dyrektorów placówek we współpracy z rodzicami i pielęgniarkami nie są całkowicie skuteczne, ze względu na powtarzające się zakażenia. W placówkach wdrażane są procedury wewnętrzne na

wypadek wystąpienia chorób zakaźnych lub pasożytniczych. Liczba placówek posiadających nowe ergonomiczne wyposażenie do sal lekcyjnych jest zadawalająca. Współpraca z władzami samorządowymi, przekazywanie informacji dotyczących stwierdzonych w trakcie kontroli nieprawidłowości, powoduje że organy prowadzące znacznie szerzej postrzegają problemy placówek oświatowo-wychowawczych, a podejmowane dalsze działania w tym zakresie przynoszą oczekiwane rezultaty.

7. Sekcja Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowana jest w oparciu o art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polega na prowadzeniu działań o charakterze profilaktycznym. Działania te mają na celu zapobieganie powstawaniu zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi.

Do zadań Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego należy m.in.:

- ✓ udział (pod względem wymagań sanitarno-higienicznych) w postępowaniu dotyczącym przeprowadzania strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ uczestniczenie (pod względem wymagań sanitarno-higienicznych) w postępowaniu w sprawie oddziaływania na środowisko inwestycji mogących znacząco pogorszyć stan środowiska,
- ✓ opiniowanie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- ✓ przeprowadzanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy oraz po ich zakończeniu (w celu stwierdzenia zgodności wykonania obiektu z zatwierdzonym projektem budowlanym/technologicznym),
- ✓ uzgadnianie warunków zabudowy/warunków realizacji inwestycji celu publicznego,
- ✓ wydawanie innych wymaganych przepisami szczególnymi opinii i zgód, uzyskiwanych w procesie inwestycyjnym.

Powyższe zadania polegają na kontroli przestrzegania wymagań higienicznych i zdrowotnych w procesie planowania, lokalizacji, opracowywania dokumentacji projektowych oraz podczas realizacji zamierzeń inwestycyjnych.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego zajmowane są na wniosek zainteresowanych podmiotów/inwestorów lub w związku z wystąpieniem organów prowadzących postępowanie administracyjne. Rozpatrywane wnioski dotyczą głównie odbiorów obiektów oraz oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

7.1. Wydawanie stanowisk w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

- ✓ w 2024 r. wydano cztery opinie dotyczące projektu planu zagospodarowania przestrzennego Miasta Chorzów (w roku poprzedzającym wydano trzy opinie dla Miasta Chorzów). Sporządzono jedną opinię sanitarną dotyczącą zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko (w roku 2023 uzgodniono dwa zakresy szczegółowości). W 2024 r. nie uzgadniano odstępiania od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- ✓ w Mieście Chorzów obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego (aktami prawa miejscowego) objęty jest cały obszar miasta,
- ✓ w rozpatrywanych sprawach zwracano uwagę na zdrowie ludzi, gospodarkę wodno-ściekową, odpady, ochronę środowiska gruntowo-wodnego, ochronę powietrza atmosferycznego, ochronę przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym oraz na rozmieszczenie obszarów o określonym przeznaczeniu (np. bliskość terenów przemysłowych i mieszkalnych, obecność obszarów zieleni izolacyjnej, stref buforowych).

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów były prawidłowe i nie sprawiały problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć. Każdy projekt planu zagospodarowania przestrzennego został zaopiniowany pozytywnie, bez zastrzeżeń.

W dokumentach zwracano szczególną uwagę na odpowiednie umiejscowienie poszczególnych obszarów (lokalizacja obszarów mieszkalnych, terenów chronionych w oddaleniu od zabudowy uciążliwej, dróg komunikacji zbiorczej, terenów przemysłowo – produkcyjnych). Zwracano również uwagę na zapisy dotyczące ograniczenia uciążliwości wynikających z charakteru prowadzonych działalności do granic działki zajmowanej przez przedsiębiorstwo oraz na zapisy dotyczące ograniczenia hałasu do poziomów dopuszczalnych (w szczególności dla terenów zabudowy mieszkaniowej/rekreacyjnej). Projekty uchwały wskazywały dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych terenów chronionych akustycznie oraz nakazywały ograniczenia wibracji do wartości dopuszczalnych na granicy działki.

7.2. Uzgadnianie przedsięwzięć na etapie decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych

W 2024 roku zajęto jedno stanowisko w formie opinii sanitarnej dotyczące uwarunkowań środowiskowych realizacji inwestycji (w 2023 r. zaopiniowano cztery przedsięwzięcia). Trzynastokrotnie wyrażano opinię odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko oraz ustalano zakres raportu. Stanowisko w sprawie uwarunkowań środowiskowych było stanowiskiem negatywnym. Opinię sanitarną wydano dla inwestycji:

- budowa przedłużenia ulicy Metalowców do ulicy Siemianowickiej w Chorzowie.

Negatywne stanowisko związane z realizacją przedłużenia ulicy Metalowców do ulicy Siemianowickiej wynikało przede wszystkim z zakładanego niespełnienia obowiązujących przepisów prawnych w zakresie propagacji hałasu w otoczeniu drogi, a tym samym potencjalnego niekorzystnego oddziaływania na zdrowie i życie ludzi mieszkających w najbliższym sąsiedztwie ulicy Siemianowickiej.

Przy uzgadnianiu w/w przedsięwzięć przede wszystkim zwracano uwagę na:

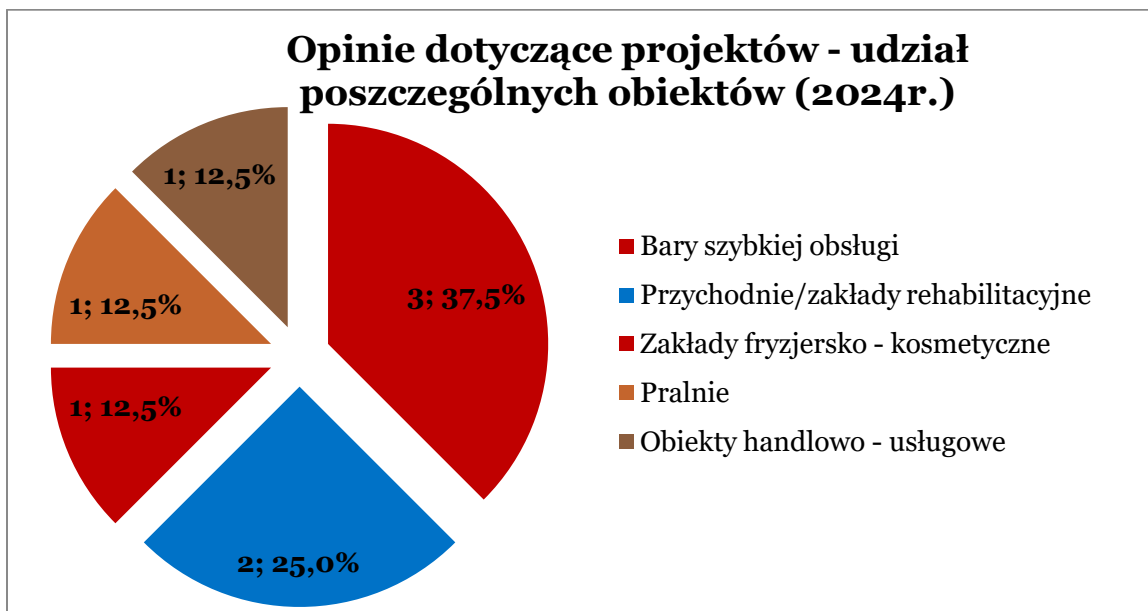
- zabezpieczenie gruntu przed substancjami niebezpiecznymi (m.in. odprowadzanie odcieków, stosowanie szczelnych nawierzchni),

- postępowanie z odpadami niebezpiecznymi (m.in. sposób segregacji, przechowywania i przekazywania),
- ochronę powietrza atmosferycznego,
- odpowiednie odprowadzanie ścieków bytowych, opadowych oraz przemysłowych (m.in. kierowanie ścieków do kanalizacji, stosowanie separatorów substancji ropopochodnych),
- stan techniczny używanego sprzętu budowlanego,
- ochronę przed hałasem,
- sposób prowadzenia prac budowlanych (stosowanie zasady minimalizacji pylenia, prowadzenie prac wyłącznie w porze dziennej, eliminacja pracy pojazdów na biegu jałowym),
- warunki socjalno-bytowe dla pracowników oraz dostęp do środków ochrony indywidualnej przez zatrudnione osoby.

7.3. Uzgadnianie dokumentacji projektowych

W 2024 roku zaopiniowano 8 dokumentacji projektowych (o 1 więcej niż w roku poprzedzającym). Najwięcej uzgodnień odnotowano dla barów szybkiej obsługi (stanowiły one około 37,5% wszystkich uzgodnionych dokumentacji). Podczas weryfikacji dokumentacji projektowych zwracano uwagę na usytuowanie pomieszczeń, ich prawidłowe wykończenie, dostęp do niezbędnych punktów wodnych, zastosowane rozwiązania instalacyjne (w szczególności związane z wentylacją mechaniczną – wydajność instalacji, lokalizacja wyrzutni i czerpni powietrza) oraz warunki socjalno-sanitarne.

W trakcie opiniowania dokumentacji projektowych nie napotymano większych trudności w ich uzgadnianiu. Sporadycznie wyjaśniano niezgodności z wymogami higieniczno-sanitarnymi bezpośrednio z projektantem lub inwestorem (niezgodności te dotyczyły m.in. braku wyczerpującego opisu technicznego i technologicznego czy braku niezbędnych punktów wodnych). Nie było przypadku negatywnego uzgodnienia projektu. Ilościowy i procentowy udział ilości uzgodnionych dokumentacji projektowych z podziałem na rodzaj obiektów przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 1).

Rysunek 10 Opinie dotyczące projektów – udział poszczególnych obiektów

7.4. Uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych

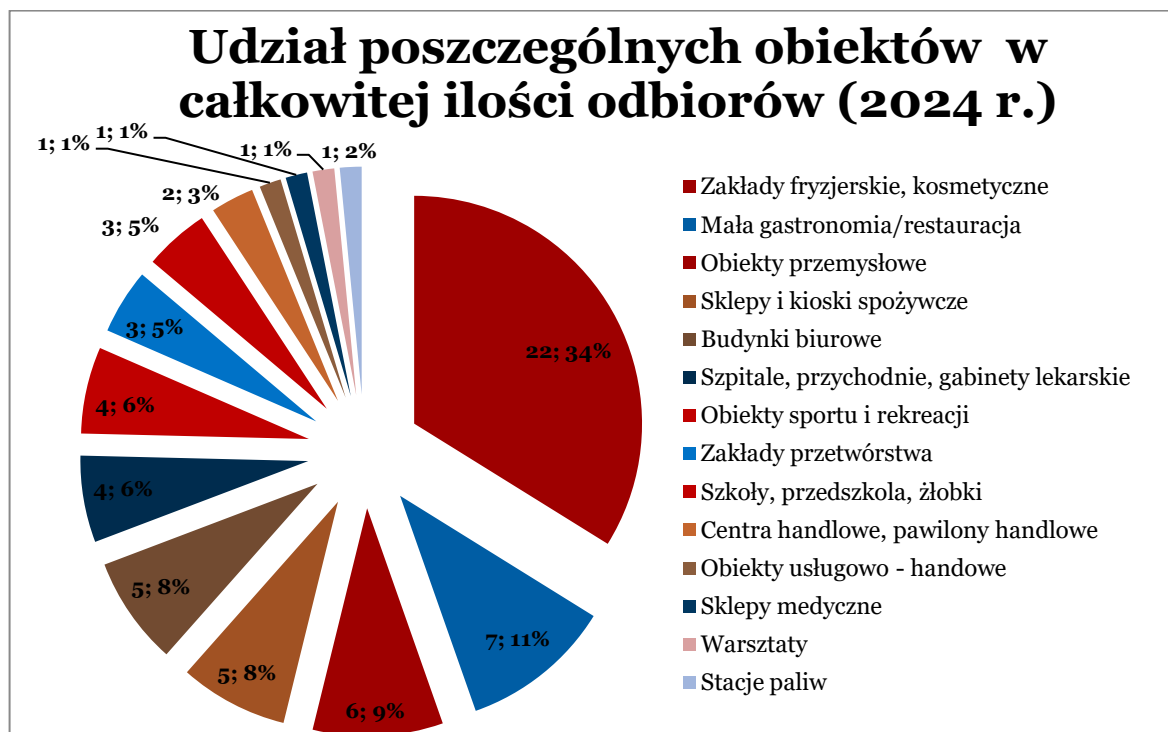
W 2024 r. wydano 65 opinii dopuszczających do użytkowania nowe lub zmodernizowane placówki (o 5 mniej w stosunku do roku 2023), co wiązało się z przeprowadzeniem 66 kontroli. W/w opinie zostały wydane przede wszystkim dla takich obiektów jak: zakłady fryzjerskie i kosmetyczne (o łącznym udziale 34% wszystkich dopuszczonych obiektów), zakłady gastronomiczne, bary szybkiej obsługi (łączny udział na poziomie 11 %), obiekty przemysłowe (9%), sklepy/kioski spożywcze (8% wszystkich obiektów dla których dokonano odbioru), budynki biurowe (8%), przychodnie/gabinety lekarskie (6%) oraz obiekty sportowe (6%). Dla jednego

z odbieranych obiektów wystąpiła konieczność przeprowadzenia rekontroli. Nieprawidłowości stwierdzono w jednym z odbieranych gabinetów rehabilitacyjnych. W trakcie rekontroli stwierdzono, że usterki zostały usunięte, obiekt dopuszczono do użytkowania.

Przeprowadzane kontrole obiektów (odbory) miały na celu sprawdzenie, czy nowy zakład został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwych warunków sanitarnych. Podczas czynności odbiorowych kontrolowano między innymi: zgodność wykonania lokalu/budynku z przedłożonym projektem, prawidłowość układu funkcjonalnego pomieszczeń, warunki wymiany powietrza, jego wilgotności i temperatury, poziom natężenia oświetlenia, poziom hałasu, jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, postępowanie z odpadami i ściekami itp.

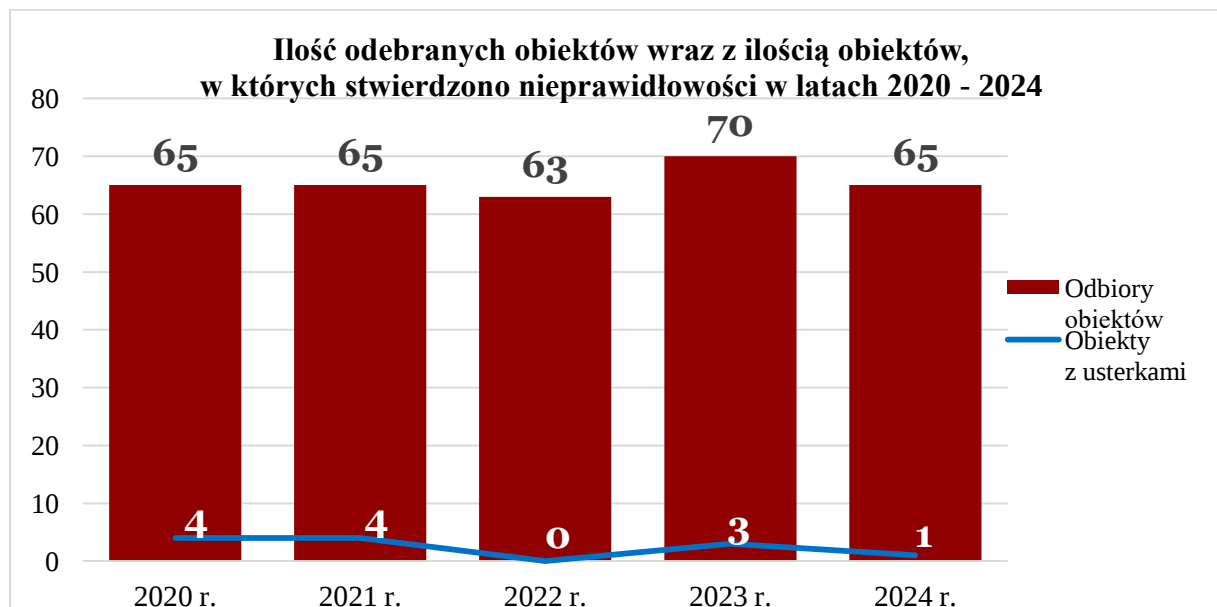
Podczas przeprowadzanych kontroli zaobserwowano, iż z biegiem lat dochodzi do podnoszenia standardów w zakresie wykonawstwa obiektów i stosowanych materiałów budowlanych. Coraz częściej lokale wyposażane są w nowoczesne sprzęty, stosowane są w nich wydajne systemy wymiany powietrza (wentylacje mechaniczne z rekuperacją), w obiektach montowane są klimatyzatory oraz kurtyny powietrzne.

Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów dla Miasta Chorzów przedstawiono na wykresie poniżej (rysunek 2).

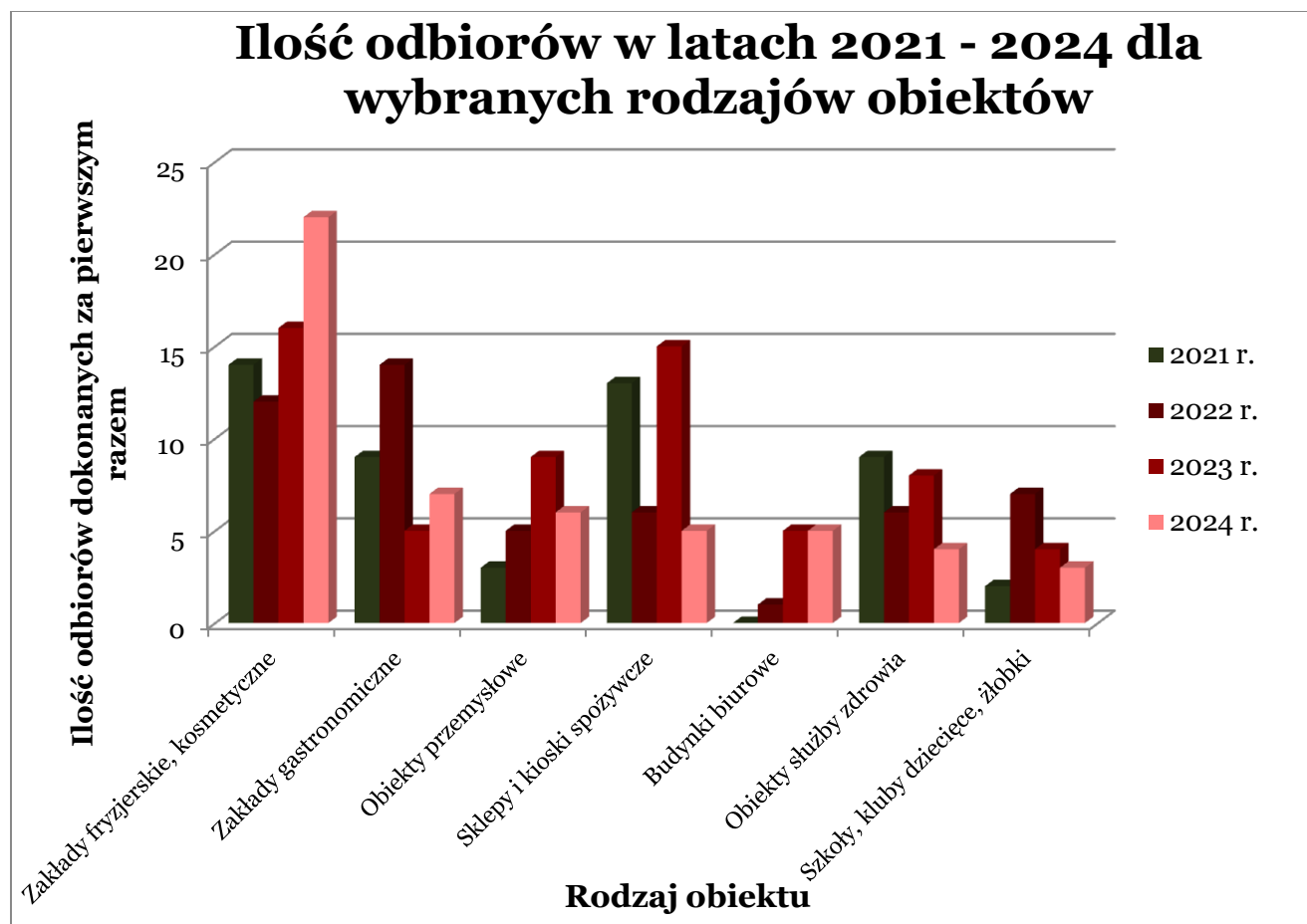
Rysunek 11 Udział poszczególnych obiektów w całkowitej ilości odbiorów w Chorzowie

Poniżej przedstawiono ilość odbieranych obiektów na przestrzeni ostatnich pięciu lat wraz z podaniem ilości zakładów, w których stwierdzono nieprawidłowości (rysunek 3). Od 2020 r. utrzymuje się stały poziom ilości odbieranych obiektów – obecnie w roku 2024 nastąpił niewielki spadek odbiorów obiektów. Zmniejszyła się także ilość odbieranych obiektów, w których stwierdzane są nieprawidłowości podczas kontroli.

Rysunek 12 Ilość odebranych obiektów/obiektów z usterkami w latach 2020 – 2024

Na wykresie poniżej (rysunek 4) przedstawiono zmiany w ilości odbieranych obiektów dla poszczególnych kategorii na przestrzeni ostatnich czterech lat. W stosunku do lat poprzednich odnotowano spadek ilości odbiorów sklepów i kiosków spożywczych, obiektów służby zdrowia i zakładów przemysłowych. Ponadto można zaobserwować, że wzrosła ilość otwieranych zakładów fryzjersko-kosmetycznych i obiektów gastronomicznych. Ilość odbiorów obiektów biurowych od dwóch lat kształtuje się na podobnym poziomie.

Rysunek 13 Ilość odbiorów w latach 2021 – 2024 dla wybranych rodzajów obiektów

Do najciekawszych obiektów dopuszczonych do użytkowania na terenie Miasta Chorzów należą:

- ✓ Kąpielisko „FALA” na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie,
- ✓ Miasteczko ruchu drogowego ze skateparkiem na terenie Parku Śląskiego w Chorzowie,
- ✓ Rozbudowane Przedszkole nr 7 w Chorzowie przy ul. Łagiewnickiej 19,
- ✓ Budynek hodowlany z zapleczem gospodarczym dla otocjonów na terenie Śląskiego Ogrodu Zoologicznego w Chorzowie.

8. Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej

Działalność Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej realizowana jest w oparciu o art. 6 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego, Narodowego Programu Zdrowia a także z sytuacji epidemiologicznej kraju i potrzeb zdrowotnych ludności.

Zgodnie z art. 6 ustawy Państwowa Inspekcja Sanitarna inicjuje, organizuje, prowadzi, koordynuje i nadzoruje działalność oświatowo-zdrowotną w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych, a w szczególności:

- ✓ inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, popularyzowania zasad higieny i racjonalnego żywienia, metod zapobiegania chorobom oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy,
- ✓ pobudza aktywność społeczną do działań na rzecz własnego zdrowia,
- ✓ udziela porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi,
- ✓ ocenia działalność oświatowo-zdrowotną prowadzoną przez szkoły i inne placówki oświatowo-wychowawcze, szkoły wyższe oraz środki masowego przekazywania, podmioty lecznicze oraz inne podmioty, instytucje i organizacje, a także udziela im pomocy w prowadzeniu tej działalności.

8.1. Działania z zakresu kształtowania zdrowego stylu życia i profilaktyki chorób zakaźnych dla ogółu społeczeństwa.

W 2024 roku Sekcja Promocja Zdrowia i Komunikacji Społecznej realizowała następujące akcje profilaktyczne skierowane do ogółu społeczeństwa których tematyka dotyczyła:

- ✓ znaczenia szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”, #UnitedInProtection, Szczepienia HPV
- ✓ profilaktyki uzależnień od tytoniu, alkoholu i środków psychoaktywnych w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „#Nowe narkotyki- #Nowe zagrożenia”
- ✓ profilaktyki HIV/AIDS w tym bezpłatne, anonimowe testowanie
- ✓ profilaktyka HCV w tym bezpłatne, anonimowe testowanie
- ✓ profilaktyki czerniaka
- ✓ profilaktyki zatruc grzybami
- ✓ profilaktyki chorób odkleszczowych, w tym Kampania informacyjno-edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”
- ✓ profilaktyki wszawicy
- ✓ profilaktyki chorób nowotworowych
- ✓ zahamowania zjawiska antybiotykooporności
- ✓ profilaktyki zachorowań na grypę, COVID-19 w tym działania edukacyjne dot. prawidłowej higieny rąk
- ✓ promowania zasad prawidłowego żywienia w tym Kampania edukacyjna #Safe2EatEU
- ✓ promowania zdrowego stylu życia

Działania były organizowane przez Sekcję Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej przy współpracy z Urzędem Miasta Chorzów, Komendą Miejską Policji w Chorzowie, Komendą Straży Miejskiej w Chorzowie, Komendą Straży Pożarnej w Chorzowie, Muzeum Górnośląski Park

Etnograficzny w Chorzowie, Wojewódzkim Pogotowiem Ratunkowym w Katowicach, Poradnią Terapii Uzależnień i Współzależnień od Substancji Psychoaktywnych w Chorzowie, NZOZ Św. Pawła 11 A, Stowarzyszeniem Wspólnota Amazonek w Chorzowie, Fundacją „OnkoSiła”, Społecznym Ogniskiem Artystycznym w Tarnowskich Górach, Miejskimi Bibliotekami, Młodzieżowym Domem Kultury, Chorzowską Spółdzielnią Mieszkaniową „Pokolenie”, przedszkolami i szkołami, placówkami medycznymi, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Uniwersytetem WSB Merito w Chorzowie, Zespołem Szpitali Miejskich w Chorzowie, Oddziałem NZF - Śląski Oddział Wojewódzki. Polegały na organizacji akcji profilaktycznych, stanowisk informacyjno-edukacyjnych, dystrybucji materiałów edukacyjnych, organizowaniu ekspozycji form wizualnych, projektowaniu ulotek, tworzeniu własnych relacji multimedialnych, organizacji szkoleń, konkursów, festynu prozdrowotnego, upowszechnianiu informacji za pośrednictwem strony internetowej i portali społecznościowych.

8.2. Programy i akcje edukacyjne dla przedszkoli.

W 2024 roku w przedszkolach realizowane były następujące programy, akcje, kampanie:

- ✓ Program pt. **„Skąd się biorą produkty ekologiczne”** - mający na celu kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Edukacją objęto **972 dzieci** z Chorzowa i **449 rodziców**.
- ✓ Program pt. **„Klub Zdrowego Przedszkolaka”** mający na celu wspieranie prawidłowego rozwoju dzieci poprzez propagowanie aktywności fizycznej i zdrowego stylu życia. Edukacją objęto **1466 dzieci** z Chorzowa i **1066 rodziców**.
- ✓ Program pt. **„Czyste powietrze wokół nas”** – którego celem jest wzrost kompetencji rodziców w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. Edukacją objęto **921 dzieci z Chorzowa i 732 rodziców**.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna pt. **„Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”** której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Edukacją objęto **777 dzieci z Chorzowa**.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna pt. **„Wirusoochrona”** mająca na celu wzmocnienie działań przeciwepidemicznych w placówkach oświatowo-wychowawczych poprzez przeprowadzenie zajęć profilaktycznych, przypominających o przestrzeganiu podstawowych zasad higieny oraz zwrócenie uwagi na znaczącą rolę higieny jako podstawowego środka zapobiegania przenoszenia się wirusów. Edukacją objęto **912 dzieci z Chorzowa**.
- ✓ Wojewódzka akcja informacyjno-edukacyjna **„Zaszczep w sobie chęć szczepienia”** - celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień. Edukacją objęto **578 dzieci** z Chorzowa.
- ✓ Profilaktyka pedikulozy.

W interwencjach programowych wzięło udział ogółem **3359 dzieci i 2247 rodziców**. Wszystkie placówki zostały poinformowane o celach i założeniach programów. W ramach

programów i akcji nieprogramowych organizowano szkolenia, udzielano porad i przekazywano materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.3. Programy i akcje edukacyjne dla szkół podstawowych.

W 2024 roku szkoły podstawowe realizowały następujące programy i akcje:

- ✓ Program pt. „**Smak życia – czyli debata o dopalaczach**” – mający na celu dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich używania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami. Edukacją objęto **1445 uczniów** z Chorzowa.
- ✓ Program pt. „**Bieg po zdrowie**” – program mający na celu opóźnienie lub zapobieżenie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego. Edukacją objęto **463 uczniów** z Chorzowa i **370 rodziców**.
- ✓ Program pt. „**Trzymaj Formę**” – program mający na celu edukację w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. Edukacją objęto **1920 uczniów** z Chorzowa.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna „**Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy**” - której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Akcja „**#WybierzZdrowie**” - której celem jest kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowiem, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród najmłodszych. Działaniami objęto **554 uczniów** z Chorzowa.
- ✓ Akcja edukacyjna „**Lekki tornister**” – zwrócenie uwagi na profilaktykę układu ruchu oraz wad postawy.
- ✓ Kampania informacyjno-edukacyjna „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”
- ✓ Akcja „**Bezpieczne ferie 2024**”.
- ✓ Akcja „**Bezpieczne wakacje 2024**”.

W programach edukacyjnych ogółem wzięło udział **3828 uczniów** i **370 rodziców**. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.4. Programy i akcje edukacyjne dla szkół ponadpodstawowych.

W 2024 r. do młodzieży **szkół ponadpodstawowych** skierowano następujące działania

- ✓ **Program pt. „ARS – czyli jak dbać o miłość”** – którego celem jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą w dorosłe życie. Edukacją objęto **967 uczniów** z Chorzowa i **375 rodziców**.
- ✓ **Program pt. „Podstępne WZW”**- Celem programu edukacyjnego „Podstępne WZW” jest upowszechnienie wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu A, B i C. Edukacją objęto **2119 uczniów** z Chorzowa.

- ✓ **Program pt. „Znamie! Znam je ?”** – Głównym celem programu jest upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. **Edukacją objęto 2640 uczniów** z Chorzowa.
- ✓ **Program” Wybierz życie pierwszy krok”** dot. profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Edukacją objęto **1163 uczniów z Chorzowa i 499 rodziców**.
- ✓ Kampanię informacyjno-edukacyjną „**#Nowe narkotyki #Nowe zagrożenia**”.
- ✓ Wojewódzką akcję informacyjno-edukacyjną **pt. „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”**- celem akcji było podniesienie wiedzy nt. szczepień ochronnych w profilaktyce chorób zakaźnych oraz korzyści wynikających ze szczepień.
- ✓ Wojewódzka Kampania informacyjno-edukacyjna **pt. „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy”**- której celem jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze oraz zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.
- ✓ Obchody Światowego Dnia bez Tytoniu.
- ✓ Obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.
- ✓ Akcja „Bezpieczne ferie 2024”.
- ✓ Akcja „Bezpieczne wakacje 2024” .
- ✓ Obchody Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach.
- ✓ Obchody Światowego Dnia AIDS.
- ✓ Kampania **„Warto wiedzieć o HIV i AIDS”** w tym konkurs dla uczniów na projekt graficzny plakatu nawiązujący do profilaktyki HIV/AIDS.
- ✓ Bezpłatne, anonimowe testowanie w kierunku wirusa HIV, HCV.
- ✓ Promowanie Ogólnopolskiej Kampanii edukacyjnej **#Safe2EatEU**

W programach ogółem wzięło udział **6889** uczniów i **874** rodziców. Placówki zaopatrzone w materiały edukacyjne pomocne w ich realizacji.

8.5. Działania w mediach społecznościowych, X, Facebook, Instagram oraz stronie internetowej.

Ogromną rolę w przekazywaniu informacji związanych z promocją zdrowia odegrały działania prowadzone w mediach społecznościowych: Facebook, X, Instagram oraz na stronie internetowej PSSE w Chorzowie. Na bieżąco zamieszczane i udostępniane były ważne ostrzeżenia publiczne, posty Głównego Inspektoratu Sanitarnego, Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach, posty promujące aktualne kampanie informacyjno-edukacyjne, zasady profilaktyki, zachęcające do szczepień, testowania się, a także relacje z przeprowadzanych lokalnie działań informacyjno-edukacyjnych.

Do najciekawszych akcji, działań profilaktycznych przeprowadzonych w minionym roku na terenie Miasta Chorzów należą:

- ✓ Festyn prozdrowotny pod hasłem „Wybierz Zdrowie” który odbył się 8 lipca 2024 r. na terenie Muzeum „Górnośląski Park Etnograficzny w Chorzowie”. Adresatami wydarzenia były dzieci z rodzicami i opiekunami, uczestnicy półkolonii letnich oraz seniorzy z terenu Chorzowa i miast ościennych. Dla uczestników przygotowano szereg atrakcji

nawiązujących do bezpiecznych i prawidłowych zachowań zdrowotnych. Zadania angażujące dzieci i opiekunów pozwoliły na edukację zdrowotną w następujących tematach: profilaktyka wad postawy, profilaktyka chorób odkleszczowych, prawidłowe mycie rąk, profilaktyka przeciwdziałania uzależnieniom od środków psychoaktywnych, bezpieczne korzystanie z promieni słonecznych, znaczenie zdrowego odżywiania, rola codziennej aktywności fizycznej, promocja szczepień ochronnych. Podczas wydarzenia przeprowadzono również instruktaż udzielania pierwszej pomocy oraz badania profilaktyczne w kierunku zaćmy w mobilnym gabinecie okulistycznym.

7 Zdjęcie Festyn w Skansenie

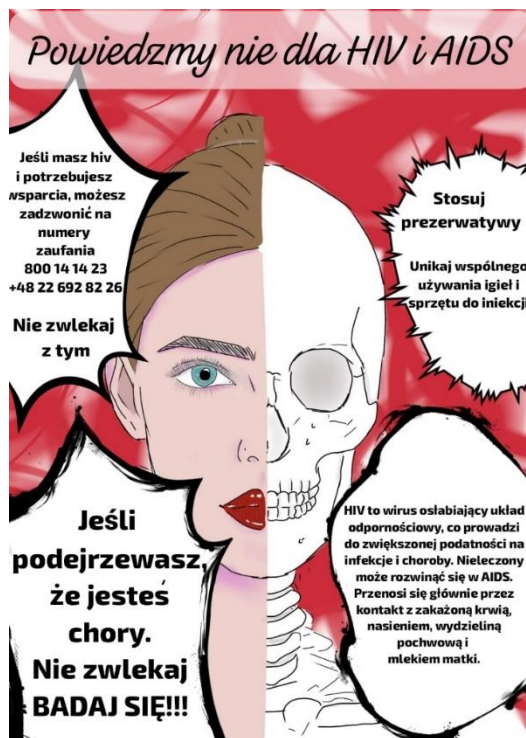
- ✓ Konkurs na projekt graficzny plakatu pt. „HIV/AIDS- niech wiedza rośnie a ryzyko spada” został zorganizowany przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Chorzowie oraz Urząd Miasta Chorzów. Podjęta inicjatywa miała na celu poszerzenie wiedzy z zakresu problematyki HIV/AIDS, kształtowanie odpowiedzialności za zdrowie własne i najbliższych, popularyzowanie zasad zdrowego trybu życia wolnego od zachowań ryzykownych oraz kształtowanie właściwych postaw w stosunku do ludzi żyjących z HIV i AIDS. Do konkursu mogli przystąpić uczniowie klas 7 i 8 szkół podstawowych oraz uczniowie szkół ponadpodstawowych z terenu Chorzowa. Z nadesłanych 20 prac Komisja Konkursowa wyłoniła 3 najlepsze oraz przyznała 3 wyróżnienia. Uroczyste rozstrzygnięcie konkursu i wręczenie nagród odbyło się 3 grudnia 2024 r. w Dużej Sali Posiedzeń Urzędu Miasta Chorzów.

8 Zdjęcie Uroczyste wręczenie nagród w Dużej Sali Posiedzeń Urzędu Miasta Chorzów.

9 Zdjęcie Praca konkursowa- I miejsce

10 Zdjęcie Praca konkursowa- II miejsce

11 Zdjęcie Praca konkursowa - III miejsce

- ✓ Akcja antytytoniowa dla studentów Uniwersytetu WSB Merito w Chorzowie i społeczności lokalnej. 14 grudnia 2024 r. na terenie Uniwersytetu WSB Merito w Chorzowie odbyła się akcja antytytoniowa podczas której promowano zdrowy styl życia wolny od nałogu palenia papierosów i e-papierosów. Studenci i społeczność lokalna mogła skorzystać z badania spirometrycznego płuc, badania zawartości CO w wydychanym powietrzu, poradnictwa dot. metod wspomagających zaprzestanie palenia tytoniu, pomiaru ciśnienia krwi. W ramach nawiązanej współpracy z Poradnią Terapii Uzależnień od Substancji Psychoaktywnych i Współuzależnień w Chorzowie przeprowadzono testowanie w kierunku wirusa HIV i HCV. Ponadto podczas akcji prowadzono szereg innych działań prozdrowotnych takich jak nauka samobadania jąder i piersi, poradnictwo w oparciu o analizę składu masy ciała oraz wyrabiano karty EKUZ. Zainteresowane osoby otrzymały materiały informacyjno-edukacyjne dot. m.in. szkodliwości palenia tradycyjnych papierosów/ e-papierosów, znaczenia szczepień ochronnych, ochrony przed zakażeniem wirusem HIV, profilaktyki chorób przenoszonych drogą płciową oraz mogły wykonać zadania w alkoholach i narkogłach.

12 Zdjęcie Akcja na terenie Uniwersytetu WSB Merito w Chorzowie

13 Zdjęcie Testowanie w kierunku wirusa HIV/HCV

- ✓ Działania promujące wojewódzką Kampanię informacyjno- edukacyjną pt. „Mamo Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”. Pracownicy Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej oraz Sekcji Epidemiologii podjęli działania informacyjno-edukacyjne wśród przyszłych rodziców. Podczas dni otwartych Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Chorzowie utworzyła punkt informacyjno-edukacyjny gdzie pracownicy PSSE w Chorzowie zachęcali młodych rodziców do szczepień swoich dzieci, każdy rodzic otrzymał specjalną broszurę w której może udokumentować szczepienia swojego dziecka. Możliwość bezpośredniego kontaktu z rodzicami była idealną okazją do udzielania informacji na temat aktualnego kalendarza szczepień. Dodatkowo prowadzona była dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych do chorzowskich szkół rodzenia.

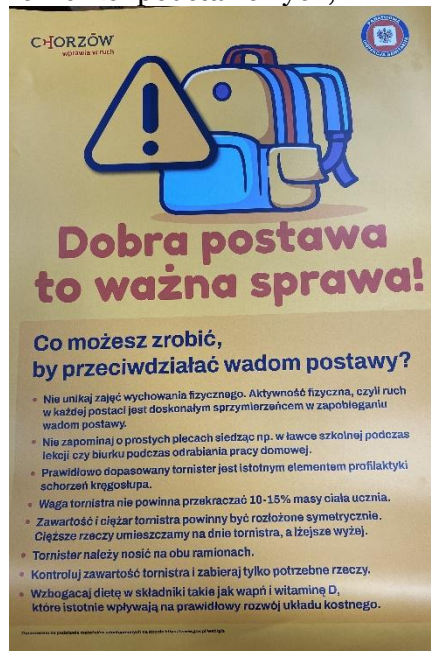
14 Zdjęcie Stanowisko profilaktyczne PSSE w Chorzowie podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie

15 Zdjęcie Rodzice podczas Dnia Otwartego Oddziału Ginekologiczno-Położniczego w Zespole Szpitali Miejskich w Chorzowie

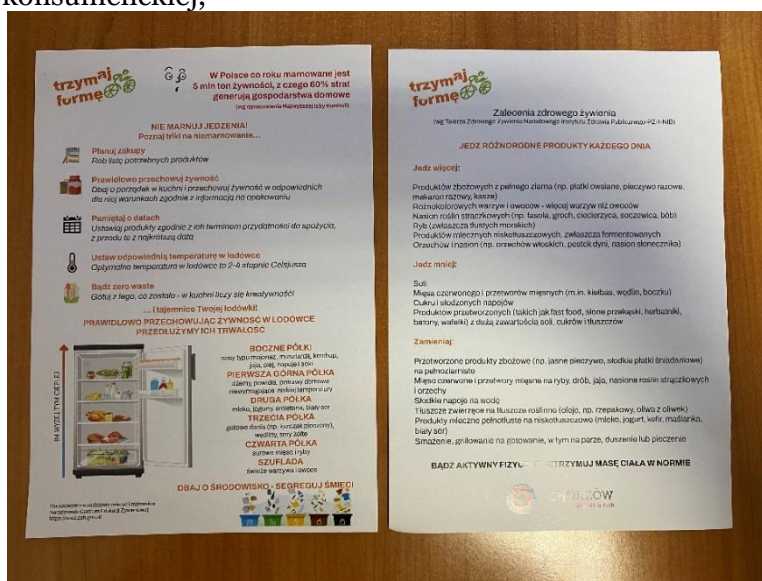
- ✓ Opracowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych o tematyce prozdrowotnej. W 2024 roku dzięki współpracy z Wydziałem Zdrowia Urzędu Miasta Chorzów wydrukowano następujące materiały informacyjno-edukacyjne :

- plakat pt. „Dobra postawa to ważna sprawa” nawiązujący do profilaktyki wad postawy dla uczniów szkół podstawowych,

16 Zdjęcie Plakat "Dobra postawa to ważna sprawa!"

- ulotkę pt. „Zalecenia zdrowego żywienia” promującą zdrowy styl życia w oparciu o dobrze zbilansowaną dietę, aktywność fizyczną z wybranymi elementami edukacji konsumenckiej,

17 Zdjęcie Ulotka pt. „Zalecenia zdrowego żywienia”

- ulotkę pt. „Jak wspierać swoją odporność?” promującą szczepienia ochronne, prawidłową higienę rąk, wzmacnianie odporności organizmu.

18 Zdjęcie Ulotka pt. „Jak wspierać swoją odporność?”

Wydane materiały były wykorzystane podczas działań edukacyjnych prowadzonych w placówkach oświatowych oraz dystrybuowane podczas akcji profilaktycznych, wydarzeń, imprez odbywających się na terenie Chorzowa.